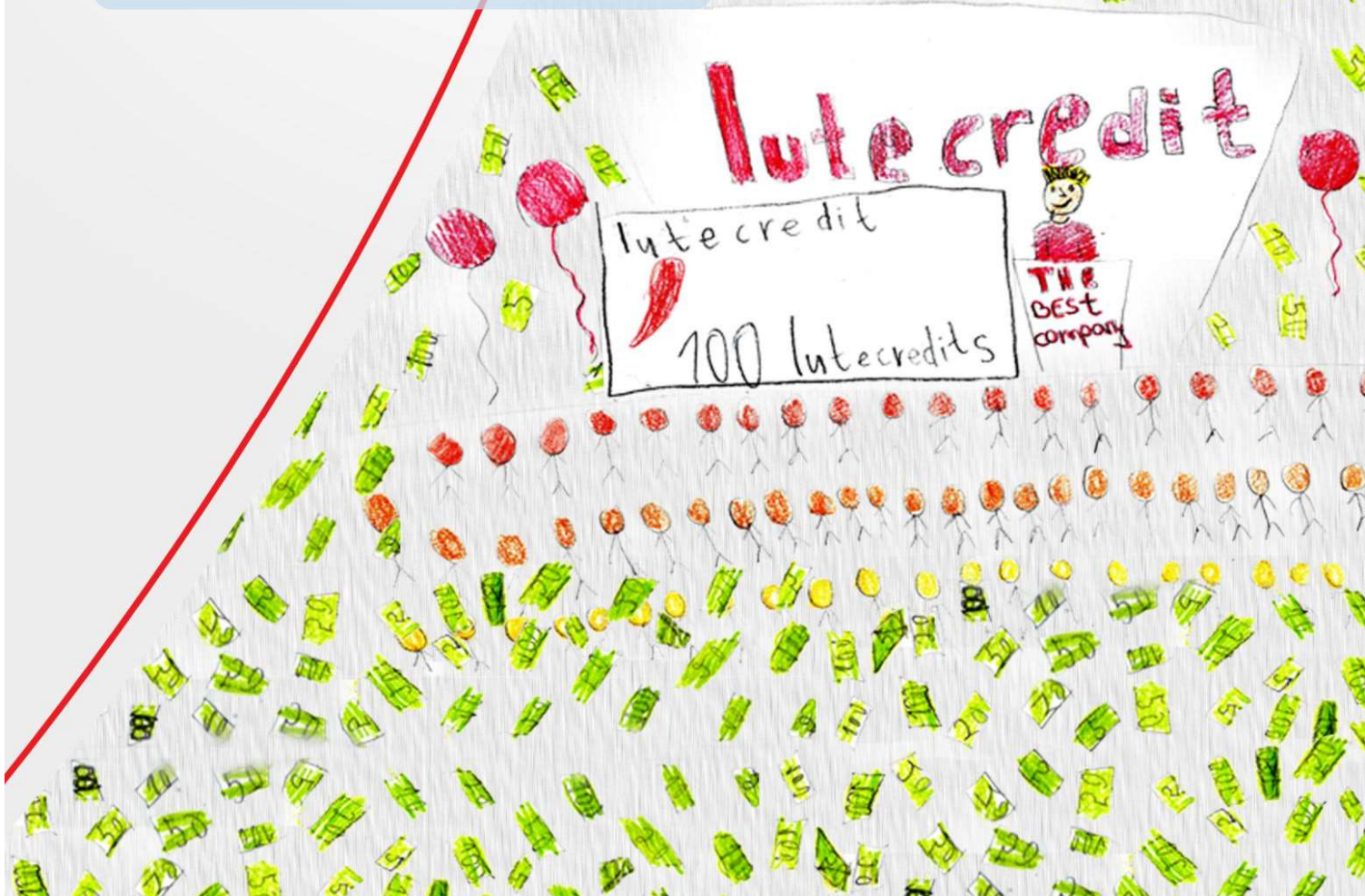

luteCredit Europe

MAJANDUSAASTA

ARUANNE

2022

1 Sisukord

1 Sisukord	2
2 Üldine teave ja kontaktandmed	3
3 Lühendid	4
4 Tegevusaruanne 2022.....	5
5 Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne.....	15
5.1 Konsolideeritud koondkasumiaruanne.....	15
5.2 Konsolideeritud finantsseisundi aruanne	16
5.3 Konsolideeritud omakapitali muutuste aruanne.....	17
5.4 Konsolideeritud rahavoogude aruanne	18
6 Üldine informatsioon ja oluliste arvestuspõhimõtete kokkuvõte	19
6.1 Üldinformatsioon ettevõtte kohta	19
6.2 Standardite ja arvestuspõhimõtete uute muudatuste tõlgendamine.....	20
6.3 Vastu võetud, kuid mitte veel jõustunud ega ennetähtaegselt rakendatud standardid	22
6.4 Oluliste arvestuspõhimõtete kokkuvõte	24
7 Olulised raamatupidamislikud hinnangud, otsused ja eeldused.....	37
8 Finantsriskide juhtimine.....	40
9 Intressitulu	51
10 Intressikulu	51
11 Muud teenustasud ja leppetrahvid	51
12 Tööjõukulud.....	52
13 Muud tegevuskulud	52
14 Klientidele antud laenude allahindlus	53
15 Tulumaksukulu	54
16 Raha ja rahalahendid.....	55
17 Klientidele antud laenud	56
18 Muud varad ja ettemaksed	57
19 Muud finantsinvesteeringud.....	57
20 Materiaalne põhivara.....	58
21 Kasutusõiguse varad ja rendikohustised	59
22 Immateriaalne põhivara	61
23 Finantskohustised	62
24 Muud kohustised	63
25 Garantiid ja muud finantskohustused	64
26 Aktsiakapital	64
27 Investeeringud tütarettevõtetesse.....	65
28 Tütarettevõtte omandamine	67
29 Õiglase väärtuse mõõtmine	69
30 Seotud osapooled.....	70
31 Raamatupidamisaruannete esitusviisi muutus	72
32 Emaettevõtte kui eraldiseisva äriühingu konsolideerimata põhjaruanded	74
32.1 Koondkasumiaruanne	74
32.2 Finantsseisundi aruanne.....	75
32.3 Omakapitali muutuste aruanne	76
32.4 Rahavoogude aruanne.....	77
33 Aruandekuupäevajärgsed sündmused	78
34 Kasumi jaotamise ettepanek.....	79
35 Juhatuse allkirjad 2022. aasta majandusaasta aruandele	80
36 Sõltumatu vandeaudiitori aruanne.....	81

2 Üldine teave ja kontaktandmed

Aadress:	Maakri 19/1, A-korpus, 13. korrus 10145 Tallinn Eesti Vabariik
Registrikood:	11551447
Telefon:	+372 622 9177
E-post:	info@iutecredit.com
Veebileht:	www.iutecredit.com
Peamine tegevusala:	Valdusettevõtte
Audiitor:	KPMG Baltics OÜ
Aruandeperiood:	1. jaanuar 2022 – 31. detsember 2022

3 Lühendid

Aruandes kasutatakse järgmisi lühendeid:

IAS	Rahvusvahelised raamatupidamisstandardid
IASB	Rahvusvaheliste Raamatupidamisstandardite Nõukogu
IFRS	Rahvusvahelised finantsaruandlusstandardid
Tõlgendamise komitee	Rahvusvaheliste finantsaruandlusstandardite tõlgendamise komitee (varasem IFRIC ehk rahvusvaheline finantsaruandluse tõlgenduste komitee)
CPI	Klientide laenukäitumise indeks
FVOCI	Õiglasel väärtusel muutusega läbi muu koondkasumiaruande kajastatav
FVPL	Õiglasel väärtusel muutusega läbi kasumiaruande kajastatav
PD	Makseviivituse tõenäosus
LGD	Makseviivitusest tingitud kahjumäär
EAD	Makseviivituses olev riskipositsioon
POCI	Halvenenud krediitkvaliteediga ostetud või tekkinud (finantsvarad)

4 Tegevusaruanne 2022

Tegevjuhi eessõna

2022. aasta oli lute kontserni jaoks tõeliselt meeldejääv. Paljude eelnevatel aastatel käivitatud algatuste edukas lõpuleviimine langes suures osas kokku ilmnunud välisteguritega, millega toimetulekuks need olid kavandatud, nagu uued regulatsioonid, kasvav inflatsioon ja väga valivad kliendid. Nii nagu sümfoonia, mis kõlab harmooniliselt kokku tänu orkestris mängivate muusikute pidevale harjutamisele, realiseerus meie järjekindel püüdlus edu saavutada äristraategia plaanipäraseks elluviimiseks. Äritegevuse muusikalise partituuri valdamine võimaldas avaneda ka ettevõtlikul loovusel, mille tulemusel sündis läbi improvisatsiooni ja soolode innovatsioon. Kokkuvõttes võib öelda, et lute kontsernil oli üle aegade parim kasvuaasta, arvestades nii finantsseisundi aruande mahtu, klientide arvu, müügitulu kui ka puhaskasumit. Strateegilises plaanis tagasi vaadates oleme mänginud hästi, isegi kui eksisime mõne noodiga kas seetõttu, et hindasime ehk võimalusi valesti või alahindasime kulusid. Näiteks võib tuua kohtuvaidluse Kosovos või eeldatava tegevuse laiendamise Bosnias. Olulisem kui vigade tunnistamine ja nendest õppimine on meie tugevate külgede kindlakstegemine ja nende edasiarendamine. Seetõttu jätkame sihipäraste algatustega, mis peaksid kaasa aitama jätkusuutlikule kasvule lähiaastatel.

2022. aastal ületasime eesmärgi teenida vähemalt 75 miljonit eurot konsolideeritud müügitulu, mis kasvas peaaegu 20% ja ulatus kokku 89 miljoni euroni. Samuti õnnestus meil suurendada ligi 20% puhaskasumit, mis ulatus 19 miljoni euroni (eesmärk oli vähemalt 16 miljonit eurot). Konsolideeritud finantsseisundi aruande maht kasvas 2022. aasta lõpuks 322 miljoni euroni, lepingut nõuetekohaselt täitvate laenuklientide arv 178 tuhandeni ning makseteenuste ehk rahakotiteenuste klientide arv jõudis üle 90 tuhande. Sealjuures tegime edusamme oma neljal põhiturul – Moldovas, Albaanias, Põhja-Makedoonias ja Bulgaarias.

Need arvud peegeldavad meie tegevuse kvalitatiivset mõõdet, mille viisime 2022. aastal uuele tasemele. lute kontsern on välja töötanud ja kasutusele võtnud ühtse tehnoloogiaplatformi, mida kasutame kiirlaenu teenuste pakkumiseks kõigis kontserni riikides ning tulevikus piiriüleste maksete sooritamiseks. Üha rohkem kliente kasutab täisdigitaalset klienditeekonda Mylute äpis. Äpi allalaadimiste arv on kasvanud 468 tuhandeni. Tänu meie tegevuse, organisatsiooni, protsesside ja tehnoloogia võimalustele muudame lute skaleeritavalt ja süstemaatiliselt klientide igapäevase veebikasutuse osaks. Samal ajal on meie teenuste valdkonnas väga oluline valida meeskonda head inimesed ja seni on see meil enamasti õnnestunud.

Jätkuvalt edeneb Energbanki sujuv integreerimine lute kontserni. Oleme lähedal oma eesmärgile kasutada ära panga kogu potentsiaal ja panustada nii kontserni kasvu. 2022. aastal lisandus panga äritegevusest kontserni puhaskasumisse ligi 5 miljonit eurot. Samal ajal optimeerisime juhtimispõhimõtteid ja -meeskonda ning kliendi-, tehnoloogia- ja andmetöötamise valdkondi.

lute kontsern investeerib jätkuvalt palju kapitali ja tööd kontserni arengu nelja põhisuunda:

- andmeteadus, mis sisuliselt hõlmab andmepunktide ühendamist kõrgemal tasemel, et parandada kliendikogemust ja müüki, vähendades samal ajal riske ja kulusid. Selleks on vaja nii täiustatud andmehaldust kui ka kõrgelt kvalifitseeritud inimesi;
- makseteenuste arendamine ja täiemahuline lansseerimine, et kliendid saaksid hõlpsasti oma lute arvelduskontol kõiki makseid vastu võtta ja neid mugavalt erinevate digikanalite kaudu ise teha, ilma et oleks vaja kuhugi minna või kellegagi suhelda. Makseteenused käivitame esimesena Albaanias 2023. aasta teises pooles;
- lute laenu- ja makseteenuste sujuv integreerimine e-kaubandusse;
- klienditeekonna täielik digitaliseerimine lute kontserni esimeses pangas.

Ettevalmistused 50 miljoni euro väärtuses emiteeritud eurovõlakirjade refinantseerimiseks kulgevad plaanipäraselt. Sõltuvalt kapitaliturgude nõudlusest hakkame hindama nii lute kontserni kui ka meie võlakirjaomanike jaoks soodsamaid võimalusi, kas siis võlakirjade refinantseerimise või lunastamisena. Sellega seoses analüüsime ka kontserni kavandatud kasvuks vajalikku finantseerimisvajadust. Meie strateegiline eesmärk on jõuda järgmise kolme aasta jooksul ühe miljoni lepingut nõuetekohaselt täitva kliendini, mis suurendaks finantsseisundi aruande mahtu 2026. aasta lõpuks ühe miljardi euroni. Eeldame, et krediidi kulukuse määr langeb, kuid klientide tagasimaksekäitumine paraneb ja üha rohkem kliente hakkab tarbima makseteenuseid. Seetõttu oleme seadnud ambitsioonika eesmärgi teenida aastast tulu, mis moodustab 20% finantsseisundi aruande mahust. Seega peab meie finantsseisundi aruanne sisaldama ainult vajalikke ja suure kasutusega varasid, et saavutada 20% puhaskasumi marginaal.

Sellise kasvuni jõudmiseks tuleb meil kaaluda täiendava võla ja omakapitali kaasamist. Kapitalstruktuuri muutmine seoses kontserni arenguga sõltub rahastamistingimustest, nii et ettevõtte ja investorite huvides tuleb ka küsida, kas eurovõlakirjade emiteerimisel kokkulepitud lisatingimused toetavad meie kasvu ka tulevikus.

2023. aasta lõpuks eeldame, et meil on üle 230 000 lepingut nõuetekohaselt täitva laenukliendi ja 130 000 makseteenuseid kasutavat klienti. Konsolideeritud finantsseisundi aruande maht on hinnanguliselt veidi üle 350 miljoni euro. Oleme seadnud eesmärgiks teenida oma teenustega vähemalt 100 miljonit eurot tulu intressidelt, teenustasudelt ja muudelt tululiikidelt ning üle 12 miljoni euro suurust konsolideeritud puhaskasumit.

Tarmo Sild
Tegevjuht

Kontserni tutvustus

AS luteCredit Europe (edaspidi ka: **ICE**) on valdusettevõtte, mis väljastab tarbimis- ja äri-laene ning pakub personaalseid finantsteenuseid oma kohalikel turgudel tegutsevate tütarettevõtete kaudu (edaspidi ka: **tütarettevõtted**). Seisuga 31. detsember 2022 oli ICE-l üheksa tegutsevat tütarettevõtet:

1. ICS OMF luteCredit SRL (**ICM**) Moldovas,
2. luteCredit Albania SHA (**ICA**) Albaanias,
3. luteCredit Macedonia DOOEL–Skopje (**ICMK**) Põhja-Makedoonias,
4. lutePay Bulgaria EOOD (**lutePay Bulgaria**) Bulgaarias,
5. luteCredit Bulgaria EOOD (**ICBG**) Bulgaarias,
6. MKD luteCredit BH d.o.o. Sarajevo (**ICBH**) Bosnias ja Hertsegoviinas,
7. luteCredit Finance S.a.r.l. (**ICF**) Luksemburgis,
8. VeloxPay S.H.P.K (**Velox**) Albaanias,
9. BC Energbank S.A (**NGB**) Moldovas.

Tütarettevõtetel lutePay Bulgaria EOOD ja Velox Pay S.H.P.K äritegevus 2022. aastal puudus.

2022. aastal omandas ICE etapiviisiliselt tütarettevõtte BC Energbank S.A. Kontroll tütarettevõtte üle omandati 14. veebruaril 2022.

Tütarettevõtted ja ICE moodustavad koos kontserni luteCredit Group (edaspidi ka: **ICG**). Seisuga 31. detsember 2022 kuulus kontserni kümme majandusüksust.

Kontserni peakorter asub Eestis Tallinnas. Peakorteri vastutusvaldkonnad on järgmised:

- strateegiliste eesmärkide seadmine,
- äritegevuse skaleeritavus,
- äri-võimekuse kavandamine, sealhulgas organisatsioonide, protsesside ja tehnoloogia kavandamine,
- tehnoloogia arendamine ja integreerimine,
- tütarettevõtete juhtkondade komplekteerimine,
- personalijuhtimise ja kliendikogemuse raamsuunised ja eesmärkide seadmise juhised,
- finantsjuhtimise raamsuunised ja eesmärkide seadmise juhised,
- turunduse ja müügi raamsuunised ja eesmärkide seadmise juhised,
- ettevõtte riskide juhtimine, sh laenu- ja tootete kinnitamine ja üldine vastavusraamistik,
- andmekaeve,
- kontserni finantseerimine ja investorsuhted.

Tütarettevõtted järgivad ICE loodud protseduure ning osutavad klientidele teenuseid. Lisaks arendavad tütarettevõtted oma äritegevust kohalikus konkurentsikeskkonnas vastavalt ICE strateegilistele juhistele, eesmärkidele, finantseerimisele ja tehnoloogiale. Peale selle haldavad tütarettevõtted kohalikke meeskondi, kliendibaase ja laenuportfelle ning arendavad suhteid kohalike investorite, reguleerivate asutuste ja partneritega.

ICM tegutseb alates 2008. aasta augustist Moldova kohaliku finantsturu komisjoni tegevusloaga. ICA alustas tegevust aastal 2015, kui Albaania keskpank väljastas ICA-le 31. märtsil 2015 väikelaene pakkuva mittepangast finantsasutuse tegevusloa. ICMK-le väljastas Põhja-Makedoonia rahandusministeerium tegevusloa 24. juulil 2017 ning 18. septembril 2017 saadi luba ka laenu- ja tegevuseks ning krediitkaartide väljastamiseks ja haldamiseks. ICBH-le anti tegevusloa 2019. aasta veebruari lõpus ja ettevõtte alustas tegevust 2019. aasta mais. lutePay Bulgaria täidab tehnoloogia kulukeskuse ja kaarditeeninduskeskuse rolli. ICBG sai tegevusloa 2019. aasta aprilli lõpus, kuid täies mahus äritegevus käivitus alles 2021. aasta teises pooles. NGB asutati Moldova Vabariigis 16. jaanuaril 1997 suletud aktsiaseltsina. NGB tegeleb peamiselt jaepangandusega Moldova Vabariigis. NGB tegutseb Chişinău asuva peakontori ning mujal Moldovas asuva 22 filiaali ja 22 esinduse kaudu.

Meie eesmärk on pakkuda kiireid ja mugavaid teenuseid, sh reageerida viivitamatult kõigile laenuaotlustele. Kuna sõltume oma tegevuses partneritest (pankadest, poodidest, posti-, telekommunikatsiooni- jm teenuste pakkujatest), püüame pidevalt leida uusi ja uuenduslikke võimalusi, mis aitavad meil veelgi operatiivsemalt tegutseda ja olla turu kiireim laenuandja.

Tänu sellele, et oleme esimesed MasterCardi pakkujad Põhja-Makedoonia turul ning loome oma dunaamiliste ja isikupäraste kiirete teenustega oma klientide ja nende perekondade jaoks eeliseid, oleme suutnud kasvada tänaseks juba arvestatavaks konkurendiks Põhja-Makedoonia mikrofinantseerimisturul. Ajal, mil Põhja-Makedoonia rahapoliitika laenamist igati soodustas, ületasime oma teenuse kiiruse ja mugavusega klientide ootusi.

Peamised konsolideeritud finantsnäitajad

Kontserni peamised finantsnäitajad:		
<i>tuhandetes eurodes</i>	2022	2021
EBITDA (intressi-, maksu- ja amortisatsioonieelne kasum)	45 107	24 868
Varade tootlus ehk ROA (kasum / varad)	6,08%	3,64%
Omakapitali tootlus ehk ROE (kasum / omakapital)	34,94%	23,72%
Varade ja omakapitali suhe	5,75	6,52
Omakapital aktsia kohta (omakapital / käibel olevate aktsiate arv)	5,61	2,56
Kasum aktsia kohta (kasum / käibel olevate aktsiate arv)	1,96	0,61
Makstud dividendid aktsia kohta (makstud dividendid / käibel olevate aktsiate arv)	0,00	0,31

lute kontserni poliitika kohaselt jaotatakse aktsionäridele dividendideks kuni 25% jaotuskõlblikust kasumist. 2022. aastal maksis kontsern dividende 0 tuhat eurot (2021: 3 150 tuhat eurot).

Laenutooded

Kontserni peamised laenutooded on erinevad tagatiseta järelmaksud ja tarbimislaenud tähtajaga 3–48 kuud ning tagatisega laenud tähtajaga kuni 72 kuud. Laenusummad jäävad 25 euro ja 10 tuhande euro vahele, mediaansumma on üle 500 euro. Kaalutud keskmine krediitkulukuse määr on 50% ja sisemine intressimäär 75%. Täpsed näitajad sõltuvad konkreetsest laenusummast, maksetähtajast ja kliendi staatusest (uus klient vs. usaldusväärne hea maksekäitumisega klient).

Kontsern teenindab ainult kliente, kellel on alaline töökoht ja stabiilne sissetulek. Laenude andmise aluseks on isiku kindlakstegemine ja isiklik krediitdireiting. Uue taotleja krediitdireitingu määramisel võrreldakse taotleja näitajaid olemasoleva statistikaga heade ja halbade laenude kliendirühmade kohta ning asjakohaste andmebaasidega. Meie juurde tagasi pöörduvate klientide puhul kohaldame isiklikku krediitdireitingut, mis põhineb kliendi varasemal laenukäitumisel. Kontsernis kiidetakse heaks keskmiselt 60% kõigist laenuaotlustest.

Laene väljastatakse veebipoodide, lute veebisaidi, Mylute äpi ning filiaalide, kaupmeeste ja partnerite võrgustiku kaudu. 2022. aasta lõpuks oli luteCreditil 50 luteCrediti filiaali ja 2 127 kauplust ning tütarettevõtetel NGB 39 filiaali.

Makseteenused

Kontserni makseteenused varieeruvad riigiti pangana pakutavatest täislahendustest kuni konkreetsetes riigis väljastatud tegevusloast sõltuvate osaliste lahendusteni. Kontsernil on oma sularahaautomaatide võrgustik, mida saab kasutada Mylute äpiga.

Tulubaas

Kontserni tulu koosneb järgmisest:

- (i) laenulepingute alusel klientidelt võetavad tasud ja intressid;
- (ii) erinevate makseteenuste eest klientidelt võetavad tasud (sh MasterCardi väljastamis- ja tehingutasud, kontserni sularahaautomaatide tasud, kliendimaksete töötlemise tasud, deebetkaarditehingute ja pankadevaheliste tehingute tasud);
- (iii) tulu varade müügist, näiteks viivislaenuportfellide müügist.

Kontserni tulu laenulepingutest koosneb järgmisest:

- (i) laenulepingutega seotud teenustasud, mida makstakse laenuaotluse vastuvõtmise ja töötlemise, laenu väljastamise ning kehtivate laenuingimuste muutmise eest;
- (ii) intressid, mida makstakse tasumata põhisummal;
- (iii) mitmesugused tasud, mida kohaldatakse laenulepingu rikkumise või hilisema muutmise korral (nn lisatasud).

Kogu ICG laenugevus rajaneb põhimõttel, et vajame hea laenukäitumisega kliente ning tahame vältida probleemseid ja lepinguid rikkuvaid kliente. Sellest tulenevalt tuleb suurem osa kontserni intressi- ja teenustasutuludest klientidelt, kellel on hea laenukäitumine. Laenulepingu tingimuste rikkumisel maksmisele kuuluvad lisatasud on kehtestatud eesmärgiga kompenseerida kaotatud raha, mis oleks pidanud laekuma, kui klient oleks teinud laenumakseid vastavalt laenulepingule.

Kliendibaas ja portfell

2022. aasta lõpu seisuga oli kontserni andmebaasis üle 928 tuhande üksikisiku (2021: üle 811 tuhande). Umbes 40% klientidest on kasutanud meie teenuseid ka varem ning on vähemalt ühe laenu juba edukalt tagasi maksnud. Laenuportfelli puhaskväärtus (st laenuõuete jääk korrigeerituna laenu väärtuse languse katteks moodustatud allahindlusega) kasvas 2022. aastal 84% ehk 193 897 tuhande euron.

2022. aasta lõpu seisuga moodustasid laenuportfelli ligikaudu 57,2% laenu tooted maksetähtajaga üle 12 kuu (2021: 36%) ja 42,8% laenu tooted tähtajaga kuni 12 kuud (2021: 64%).

Kliendirahulolu

Kliendirahulolu mõõtmiseks kasutame soovitusindeksit (*Net Promoter Score* ehk NPS), mis mõõdab, kui tõenäoliselt kliendid meie teenuseid ja tooteid oma sõpradele, perekonnanähtmetele, kolleegidele või tuttavatele soovitaksid. Selle põhjal saadud tagasisidest selgus, et rahulolevaid ja meie teenuseid soovitavaid kliente oli 80,7%, 6% olid neutraalsed ning kaebusi esines 6% klientidel.

Kuulame oma kliente, õpime neilt ja täiustame saadud tagasiside põhjal pidevalt oma protsesse.

Meie kontorid on avatud iga päev, sh nädalavahetustel. Kliendid saavad meiega ühendust ööpäev läbi ja seitse päeva nädalas Mylute äpi kaudu. Mylute on laialdaselt kasutusel ja klientide poolt hästi vastu võetud. Mylute rahulolu soovitusindeks (NPS) on 79%. Kliendid saavad kodust lahkumata mugavalt sisse logida, taotleda laenu ning vaadata üle oma olemasolevate laenu andmeid.

Sujuva kliendikogemuse pakkumiseks nõustame ja toetame kliente ka paljude muude suhtluskanalite kaudu, nagu telefon, e-post, Facebook, WhatsApp, Viber ja veebivestlus. Meie kontaktkeskus vastas 2022. aastal edukalt kolmele miljonile kliendipäringule; 79%-le kõnedest vastasime vähem kui 20 sekundi jooksul ja teenindasime oma kliente rõõmuga.

Meeskond

2022. aastal oli kontsernis keskmiselt 974 töötajat (2021: 437 töötajat). Meeskonna palgatase (koos lisatasudega) ületab nii kohalike turgude keskmist kui ka kontsernile teadaolevate andmete kohaselt finantssektori palgataset. Meeskonna tööjõukulud 2022. aastal olid 17 481 tuhat eurot (2021: 8 959 tuhat eurot).

Kontsern on pühendunud andekate töötajate leidmisele ja hoidmisele ning nende potentsiaali võimalikult heaks ära kasutamiseks töötajate pideva professionaalse arengu toetamisele.

Juhtimine kontsernis tähendab rühma inimeste oskuslikku suunamist soovitud tulemusteni, mis eeldab tugevaid ja ühtseid juhtimistavasid. Samuti vajab kontsern eduka meeskonna loomiseks tipptasemel juhioskustega töötajaid. Nende sisseelamist tuleb toetada ja neid juhendada kogu selle aja jooksul, mil nad ettevõttes töötavad.

Et toetada personalijuhte eduka meeskonna loomisel, on kontsernis kehtestatud tööhõivepoliitika. See sisaldab juhiseid meeskonnaliikmete valimiseks ja töölevõtmiseks, nende motiveerimiseks, aga ka töölepingute õiglaseks lõpetamiseks. Tööhõivepoliitika täiendab kontserni missiooni ja väärtuseid.

Töötajate arengusse investeerimine on osa kontserni personalistrateegiast, mille eesmärk on luua motiveeritud ja edukas meeskond. Kontsern pakub töötajatele enesetäiendamise võimalusi individuaalse ja meeskonnakoolituse vormis.

Töötajate motiveerimiseks korraldab kontsern regulaarselt meeskonnaüritusi, valib ja premeerib kuu parimaid töötajaid, korraldab auhindadega konkursse, tähistab sünnipäevi ja pühi ning pakub rahalist toetust tähtsate perekondlike sündmuste puhul.

Õigusriskid

Kontsern peab tagama, et riigiasutused tunnustaksid tema tegevust ja laenulepinguid. Kõikides riikides, kus me tegutseme, on laenuandmise eeltingimuseks riiklik tegevusluba või tunnustus ning rangete regulatsioonide järgimine. Riigipoolne tunnustamine ja seaduste järgimine on muidu tagatiseta laenude puhul kontsernile ja tema investoritele ainuke tagatis.

ICM sai 2008. aasta augustis Moldova valitsuselt tegevusloa mikrofinantseerimisalaseks tegevuseks. ICA sai Albaania keskpankalt väikelaene pakkuva mittepangast finantsasutuse tegevusloa 2015. aasta aprillis. Juulis 2017 sai tegevusloa ka ICMK. ICBG ja ICBH said tegevusloa 2019. aasta kevadel. NGB asutati Moldova Vabariigis 16. jaanuaril 1997 suletud aktsiaseltsina. NGB tegeleb tegevusloa alusel peamiselt jaepangandusega Moldova Vabariigis.

ICE kui emaettevõtte ei tegutses valdkonnas, kus oleks vaja tegevusluba. ICE soovib olla läbipaistev ning selle tagamiseks avalikustab ta investoritele kvartaliaruandeid ja lähtub oma raamatupidamises IFRS-i standarditest, nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt.

Laenulepingute tingimusi ja nende muutmist kontrollib kontserniväline advokaat. Lepingutingimuste täitmist jälgitakse ning kõigist raskustest nende rakendamisel kohalikus kohtusüsteemis antakse teada.

Investorsuhted

Alates eurovõlakirjade noteerimisest Frankfurdi börsil 2019. aastal avaldab kontsern kvartaliaruandeid ning lisaks ka börsieeskirjades nõutud eriaruandeid. Enne eurovõlakirjade noteerimist korraldas kontsern kõikjal Euroopas väärtpaberite pakumise seotud kohtumisi investoritega ning on jätkanud turu parima tava kohast avatud suhtlust ka pärast noteerimist. Ka ICE tütarettevõtted arendavad suhteid kohalike investorite ja ühisrahasutusplatvormidega ning sõlmivad laenulepinguid, kui intressimäärad on soodsad, võttes arvesse ka valuutariski.

Investoritele võlgnetavate summade kaalutud keskmine aastane intressimäär oli ligikaudu 11,3% (2021: 12%). 2022. aastal investoritele makstud intresside kogusumma oli 18 425 tuhat eurot (2020: 8 942 tuhat eurot). Kontsern täitis probleemideta kõik oma kohustused.

Keskkond, sotsiaalvaldkond ja juhtimine

Meie missiooniks on luua erakordne kogemus personaalsete finantsteenuste valdkonnas, ületades klientide ootusi. Oma missiooni ja eesmärkide nimel töötades muutub meie jaoks üha olulisemaks jätkusuutlikkus. Lute uuendab finantssektorit digitaalsete lahendustega, mis võimaldavad raha vaba ja sujuvat liikumist. Seega on meie peamine panus keskkonnamõjude vähendamisse digitaliseerimine ja digitaalsete kanalite üha suurem kasutuselevõtt, mis võimaldab säästa paberit, aga ka vähendada meie enam kui miljoni kliendi keskkonnajalajälge. Tahame hoolitseda oma tegevuskohtades elavate kogukondade eest ja olla aktiivsed kodanikud. Algatame nendes riikides muutusi, luues digitaalseid uuendusi, muutes seda, kuidas inimesed suhtlevad ettevõtete ja riigiasutustega, ning kiirendades kohalikku arengut.

Kvaliteetne haridus

Iga aktiivne ühiskonnaliige peaks teadma laenuvõtmise tegelikke kulusid, samuti investeerimise ja jätkusuutliku personaalrahanduse aluspõhimõtteid. Riiklikud üldharidusprogrammid sageli neid olulisi teemasid ei hõlma ja inimesed, kellel puuduvad vajalikud teadmised, võivad saada õppetunde tegelikust elust liiga hilja ja liiga kalli hinnaga. Seetõttu on klientide harimine ja ka finantskirjaoskust edendavate programmide toetamine lute jaoks keskse tähtsusega valdkonnad.

Kontsernil on kõnekeskus, tagamaks, et kõik meie potentsiaalsed ja praegused kliendid saaksid rääkida päris inimesega ning saada toodete ja teenuste kohta nõu. Samuti võivad kliendid tulla nõustamisele meie filiaalidesse. 2022. aastal pidas kontserni kõnekeskus klientidega üle nelja miljoni kõne. Lisaks kõnekeskusele on lute teinud klientidele kättesaadavaks erinevad digitaalsed kanalid. Kliendid võivad kontserniga ühendust võtta Viberi või Whatsappi, Facebooki vestluse või Mylute vestluse kaudu.

Noorte finantskirjaoskuse parandamine

2019. aastal sai kontserni tütarettevõttest ICM kampaania „Finantstarkuse põlvkond“ partner. 2021. aastal käivitati kampaania raames kursus „Minu rahaasjad“ kooliõpilastele. Selle eesmärk on suurendada laste ja noorte teadmisi ja kinnistada nende harjumusi rahaasjade korraldamisel.

Kampaania sisaldab mitmeid õppematerjale, mis on mõeldud 7–18-aastaste õpilaste harimiseks finantsvaldkonnas. Praegu pakutakse seda isiklikku rahaasjade korraldamist käsitlevat e-kursust valikainena mitmes Moldova gümnaasiumis. Umbes 4 500 õpilast rohkem kui 30 koolist riigi eri paigust on läbinud programmi majandus- ja ettevõtluskursuse, kusjuures 74% neist noortest on pärit maapiirkondadest. Kampaania on jõudnud 460 000 inimeseni ja kokku on koolitatud 123 õpetajat, kes seda e-kursust õpetavad. Et teha „Finantstarkuse põlvkonna“ kampaania kättesaadavaks laiemale publikule, alustati 2022. aastal kõikide õppematerjalide tõlkimist viipekeelde, mis võimaldab jõuda erivajadustega inimesteni ja tagada neile korralik finantsharidus.

2022. aasta suvel jagas tütaretttevõtte ICM tegevjuht oma teadmisi rahaasjade korraldamisest noortele mõeldud suvelaagris FinEdu' Camp 2022. Kontsern liitus projektiga koostöös kohaliku reguleeriva asutuse (CNPF), Moldova Ameerika Kaubanduskoja, haridusministeeriumi ja rahandusministeeriumiga. 70 noort vanuses 15–19 aastat osales viiepäevases laagris, kus neil oli võimalus kohtuda finantssektoris töötavate inimestega. Tütaretttevõtte ICM tegevjuht jagas laagris kõnelejana oma kogemusi ja vastas noorte küsimustele.

Põhja-Makedoonias juhendas tütaretttevõtte ICMK 12 noort programmi „Noored juhid ja ärijuhid“ raames. Juhendatavad töötasid kahes projektimeeskonnas, kes arendavad uusi teenuseid, milleks on lutePay ja e-poe makselahendus. Mõlemad projektimeeskonnad lõpetasid programmi lõpuprojektiga. Programmi „Noored juhid ja ärijuhid“ korraldas Põhja-Makedoonia välisinvestorite nõukogu ja seda toetas Põhja-Makedoonia Vabariigi presidendi kantselei.

Eestis on kontsernil spetsiaalne blogi aadressil rikas.geenius.ee, kus avaldatakse artikleid, mille eesmärk on suurendada lugejate finantskirjaoskust. 2022. aastal avaldas lute 16 artiklit, milles antakse nõu säästmise, investeerimise ja lastele finantskirjaoskuse õpetamise kohta. Artiklid jõudsid enam kui 35 000 inimeseni.

Muud tegevused kvaliteetse hariduse valdkonnas

- Põhja-Makedoonias liitus tütaretttevõtte ICMK Euroopa Liidu algatusega „Be IN, be INclusive, be INCLUDED“, mis edendab puuetega õpilaste kaasamist tavakoolidesse. ICMK annetas kahes Skopje põhikoolis õppivatele õpiraskustega lastele tunnetustoad. Tunnetustoad on mitmesuguseid stimuleerivad abivahendeid puute või õpiraskustega laste, aga ka tavaõpilaste nägemismeele, kehalise ja puutetundlikkuse arengu toetamiseks.
- Põhja-Makedoonias andis tütaretttevõtte ICMK välja täisstipendiumi ühe University American College Skopje bakalaureuseõppe üliõpilase õppemaksu tasumiseks. Stipendium suurusega 2 850 eurot anti ettevõtte majanduse ja organisatsiooniteaduste teaduskonna üliõpilasele 2022/2023. õppeaastaks.
- Bosnias ja Hertsegoviinas kaasas tütaretttevõtte ICBH Sarajevo ülikooli majandus- ja ärikolledži tudengid analüüsima Mylute äppi ja tegema ettepanekuid tulevaste turundustegevuste kohta. Kolmele parimaid ideid esitanud üliõpilasele pakuti ICBH-s praktikakohta ja üks neist asus ICBH-sse tööle. Üliõpilaste ja õppejõudude tagasiside kohaselt oli finantstehnoloogia nende jaoks uus teema ning nad hindasid lute panust selle tutvustamisel.

Tervis ja heaolu

Töötajate tervis ja ohutus on kontserni jaoks prioriteet. Kontsern pakub eraravikindlustust ning mõnes tütaretttevõttes ka hüvitisi pereliikmetele. Kuna mõne meie tegevusriigi tervishoiusüsteem ei vasta kontserni ootustele, investeerib lute eraravikindlustusse, et töötajad ja nende pereliikmed püsiksid terved.

Kontserni poolt töötajatele pakutavate tervisehüvitiste hulka kuuluvad tasuta sporditreeningud. Moldovas korraldab ICM iganädalasi võrkpallitreeninguid ning Põhja-Makedoonias korraldab ICMK iganädalasi jalgpalli- ja igakuiseid *bowling*-u-treeninguid.

Kontserni töötajad on aktiivsed veredoonorid. 2022. aastal loovutas verd rohkem kui 40 töötajat, aidates päästa 120 elu. Verd annetatakse kas ülemaailmsel veredoonorite päeval juunis või Punase Risti korraldatud ürituste ajal.

Kuna kõik kohalikud haiglad ei ole hästi varustatud, siis peab kontsern oluliseks aidata kohalikke kogukondi sellega, et toetab haiglaid rahaliste vahendite ja varustusega. 2022. aastal osales ICBG Bulgaarias korraldatud kampaanias „Pudelikorgid tuleviku hüvanguks“, mille käigus töötajad kogusid plastpudeleid ja pudelikorke ning alumiiniumpurke. Algatus loodi 2017. aastal eesmärgiga koguda võimalikult palju pudelikorke, viia need taaskasutusse ning osta saadud raha eest uusi soojendusvoodid vastsündinutele ja annetada need erinevatele haiglatele Bulgaarias. Viie aasta jooksul on annetatud üle 50 soojendusvoodi, mis katab kõigi Bulgaaria haiglate vajadused, ning nüüd kogub organisatsioon pudelikorke lastele mõeldud kiirabiautode jaoks.

Tegevused tervise ja heaolu valdkonnas: sport

- Kontserni tütarettevõtte ICM oli peamine koostööpartner Moldovas esmakordselt korraldatud mastaapsetel Euroopa juunioride triatloni karikavõistlustel. Mitukümmend noort sportlast kogunes Moldovasse, et panna proovile oma võimed kolmel alal – ujumine, jalgrattasõit ja jook – ja võistelda kiireima koondaja saavutamise nimel. Võistlustel osalesid sportlased kümnest Euroopa riigist, sealhulgas Eestist, Bulgaariast, Bosniast ja Moldovast, ning suurim triatlonisportlaste esindus tuli Rumeeniast.
- Põhja-Makedoonias toetas ICMK traditsioonilist Skopje maratoni, mille 5 km pikkusel distantsil osales ka 24 lute töötajat.
- Kontserni tütarettevõtte ICBH toetas Bosnia ja Hertsegoviina ekstreemspordiüritust, kus sukeldujad hüppasid 18 meetri kõrguselt kaljult kitsasse jõesängi. Tänu lute toetusele said korraldajad taas elustada traditsioonilise võistluse, mis oli kahel eelmisel aastal vahele jäänud. Kaljusukeldumisel on pikk traditsioon ja see on osa selle piirkonna inimeste identiteedist. Ürituse toetamine aitab säilitada Hertsegoviina piirkonna inimeste pärandit.
- Kontserni tütarettevõtte ICMK sponsoreerib Makedoonia käsipallinaiskonda Gjorče Petrov, kes kasutab saadud vahendeid oma treeningtingimuste parandamiseks.
- Kontserni tütarettevõtte ICMK on koostööpartner Makedoonia algkoolidele suunatud algatuses „Käsipall igale lapsele“. Eesmärk on kaasata õpilased käsipallitreeningutesse, turniiridele ja suvelaagritesse. Projekti peamine eesmärk on teha käsipall kui spordiala kättesaadavaks kõigile lastele, sõltumata nende elukohast ja -tingimustest, ning tagada neile võrdsed treenimisvõimalused.

Tegevused tervise ja heaolu valdkonnas: kohalikud kogukonnad

- Makedoonias toetab kontserni tütarettevõtte ICMK SOS Lasteküla. Lisaks lute rahalisele toetusele osalevad kontserni töötajad vabatahtlikena toredates ettevõtmistes lastega, alates ühistest kokandusüritustest kuni planetaariumi külastamiseni. Kontserni iga-aastane rahaline panus lasteküla tegevustesse on ligikaudu 5 000 eurot.
- Tütarettevõtte ICBG Bulgaarias annetas sealsetes asenduskodudes elavatele orbudele toiduaineid ja hügieenitarbeid. Töötajad valisid selle projekti ise, ostsid kaubad ja toimetasid need lastele kätte.
- Bosnias aitas kontserni tütarettevõtte ICBH kaasa teadlikkuse suurendamisele Downi sündroomiga inimeste probleemidest, kandes 21. märtsil toimuval rahvusvahelisel Downi sündroomi päeval erinevatest paaridest sokke. Kõik sel päeval lute filiaale külastanud kliendid said kingituseks kaasa sokid koos teabematerjaliga Downi sündroomi kohta.

Toetame vabadust

Kuigi kontsernil ei ole praegu äritegevust Ukrainas, asub vabaduse piir Ukrainas ning kontserni ja selle rahvusvahelise meeskonna väärtuste eest võitlevad Ukrainas ukrainlased. Vabadusvõitluse toetuseks annetas kontsern Ukrainale 100 000 eurot. Tütarettevõtte ICM töötajad Moldovas toetasid põgenikke toidu ja majutusega. Kohalik meeskond annetas Ukraina põgenike abistamiseks 60 toidupakki Moldova sotsiaalse missiooni keskusele Diaconia ning julgustas oma töötajaid põgenikke aitama, andes vabatahtliku töö eest tasustatud vabu päevi. Moldova töötajad võtsid oma kodudes vastu 35 Ukraina põgenikku ja kontsern hüvitas töötajatele majutamise seotud kulud.

Finantssektor, innovatsioon ja taristu

Finantssektor vajab muutusi. Muutuma peavad inimeste isiklikud rahaharjumused ja muutuma peavad ka tehingute tegemise viisid. Vähem peaks olema vahendajaid, tehingud peaksid olema kiiremad ja neid peaks saama teha lihtsamalt, kasutades ainult nutitelefone. Raha peaks voolama vabalt nagu inimkõne.

Kontserni uuenduslikud digitaalsed lahendused loovad võrdse ja üldise juurdepääsu finantsteenustele. Pangateenustega puudulikult hõlmatud turgudel pakume klientidele laenu nende igapäevaste esmavajaduste katteks ja elustiili parandamiseks.

Et täita oma missiooni luua erakordne kogemus personaalsete finantsteenuste valdkonnas ja täielikult digitaliseeritud kliendilahendused, töötab kontsern välja ainulaadse tagarakenduse. See võimaldab funktsioonide ja toodete toimimist automaatselt või ainult kliendipoolse sisendiga, ent mõlemal juhul on need kohandatud kliendi vajadustele.

Kontserni uus laenumootori platvorm LES lõimib individuaalsed kliendiprofiilid toote funktsioonidega üheks sujuvaks kogemuseks. Oleme uue tehnoloogia edukalt kasutusele võtnud kontserni tütarettevõtetes ICBG, ICMK, ICA ja ICM. Tütarettevõttes NGB võetakse kliendikesksed digitaliseeritud välkteenused kasutusele 2023. aastal.

Kontserni Mylute äpi iseteenindusfunktsioonide kaudu saab klient esitada laenuaotluseid, vaadata laenu teavet, teha igakuiseid tagasimakseid ja vaadata personaalseid pakkumisi. Lute võttis esimesena Balkani riikides kasutusele veebipõhise isikutuvastuse ja digitaalallkirja. Mylute äpis saab klient allkirjastada laenulepingu biomeetrilise tehnoloogia, nt sõrmejälje või näotuvastuse abil. Selleks peab nutiseadmes olema sõrmejäljeandur või näotuvastusfunktsioon ja see peab võimaldama biomeetriliste andmete kasutamist. Kliendi tuvastamisel kasutatakse tehisintellekti, masinõpet ja rahapesu tõkestamise menetlusi.

Kontsernil on oma pangaautomaatide võrgustik, mida saab kasutada Mylute äpiga. Selleks ei ole vaja plastkaarti, vaid raha saab välja võtta ühekordse mobiilikoodiga. Kontserni kaardivabad sularahaautomaadid asuvad Moldovas, Albaanias ja Põhja-Makedoonias ning kavas on võrgustikku laiendada kõikidesse riikidesse, kus ettevõtte tegutseb.

Muud tegevused

- 2022. aasta oktoobris korraldas tütarettevõtte ICA Albaanias Tiranas seminari „Digitaalsed ühiskonnad“, kus endine Eesti riigi IT-juht ja e-residentsuse programmi kaasasutaja Siim Sikkut jagas digiühiskonna ülesehitamise kogemusi Eestis. Kontserni tegevjuht Tarmo Sild ja Siim Sikkut osalesid aruteludes Albaania parlamendi, keskpanga ja riigiasutuste esindajatega digitaalsete lahenduste edendamise võimaluste üle Albaanias. Üritusel osales üle saja inimese riigi- ja kohaliku omavalitsuse asutustest ning ülikoolidest.

Paberivaba asjaajamine

Pakume oma klientidele võimalust kasutada täisdigitaalseid teenuseid, vähendades tarbetut paberimajandust ja väljatrükitava paberi hulka. Digikanalite abil piirame märkimisväärselt paberitarbimist. Üleminek digitaalallkirjale vähendab vajadust tarbetu paberimajanduse järele ja kahandab väljatrükitud paberi hulka.

Kontsern käivitas Mylute äpi 2020. aastal ja sellest saadik on selle alla laadinud ligi pool miljonit kasutajat (31. detsembri 2022. aasta seisuga 468 756). Äpp võimaldab kliendil allkirjastada lepinguid digitaalselt kõikides meie tegevusriikides.

2022. aastal sõlmiti Mylute äpi kaudu 43 296 lepingut, mis muutis tarbetuks laenulepingute ja lisadokumentide väljatrükkimise. Tänu sellele on:

- jäänud välja trükkimata umbes 400 000 A4 paberilehte, mis võrdub umbes kahe tonni paberiga;
- kokku hoitud kaks tonni paberit, mis on säästnud ligikaudu ühe tonni CO₂ ekvivalenti.

Plastist vabaks

Kontsernil on 71 sularahaautomaadist koosnev pangaautomaatide võrgustik, mida saab kasutada Mylute äpiga. Selleks ei ole vaja plastkaarti. Kontserni äritegevus vähendab vajadust ülemaailmsete kaardiplatvormide poolt väljastatavate plastkaartide järele ja vähendab plastijäätmete teket.

Tarbetu sõitmise ja CO₂ vähendamine

2022. aastal sõlmiti Mylute äpi kaudu 43 296 laenulepingut. Tänu sellele on klientidel jäänud tegemata vähemalt 43 296 käiku, mis oleksid muidu vajalikud olnud isikut tõendavate dokumentide, elukoha, töökoha, sissetuleku, kohustuste ja muude tõendite kogumiseks ja esitamiseks. Samuti on see säästnud neid käikudest, mida oleks tulnud teha laenulepingute füüsiliseks allkirjastamiseks või laenusumma väljavõtmiseks. Meie hinnangul on keskmise paberikandjal laenulepinguga seotud klienditeekonna pikkus keskmelt vähemalt 5 km. Digitaalsed lahendused on säästnud märkimisväärselt klientide aega ja vähemalt 200 000 km sõite, mis võrdub ligikaudu kahe tonni CO₂ heitkoguste säästmisega.

Muud tegevused

- Makedoonias tähistas lute 2022. aasta aprillis keskkonnakuud sotsiaalmeediakonkursiga, mis kutsus osalejaid üles taaskasutatud materjalidest käsitööd tegema. Eesmärk oli suurendada teadlikkust taaskasutuse vajalikkusest.
- Makedoonias tähistas lute 22. aprillil Maa päeva, korraldades teavitava eesmärgiga meediaürituse, et näidata, kui palju paberit on säästnud lute digitaalsed lahendused, ning julgustada sellega ka teisi ettevõtteid keskkonna säästmiseks sarnaseid lahendusi kasutusele võtma.
- Albaanias annetas lute sada puud Elbasani omavalitsusele, mis on Albaania kõige saastatum piirkond.
- Bosnias ja Hertsegoviinas puhastasid kaheksa luteCrediti meeskonna liiget jõekallast, kus kohalikud armastavad teha kaljusukeldumist. Kaljusukeldumine on üks vanimaid ekstreemspordialasid maailmas ning seda on Bosnias ja Hertsegoviinas harrastatud juba sajandeid.

Ühingujuhtimine

Kontsern järgib kindlalt ärieetika kõrgeimat standardit, toetudes tugevale juhatusele, selgetele juhtimis põhimõtetele ja ühingujuhtimistavadele. Töötajaid julgustatakse teatama väärkäitumisest. Kogu kontsernis on kehtestatud tõhus sisekommunikatsioon. Ettevõtte vastutust juhitakse mitmesuguste põhimõtete, suuniste ning hindamis- ja tagasisideprotsesside kaudu, nagu juhtimisraamat, rikkumiste vihjeliin, kliendirahulolu-uuringud, iga-aastased meeskonnaküsitlused, rahulolu soovitusindeks (NPS) jms.

Kontsernis kehtib üldine tegevusjuhend, mis sisaldab missiooni ja väärtuste dokumendis ning juhtimisraamatus. See sisaldab missiooni ja põhiväärtusi – eesmärk on luua erakordne kogemus personaalsete finantsteenuste valdkonnas, luues kõige kiiremad, mugavamad ja inimesekesksemad teenused. Samuti on tegevusjuhendis sätestatud mitmesugused muud põhimõtted ja juriidiliste dokumentide vormid.

Kõigis organisatsioonides, eriti finantsasutustes, on õigus- või regulatiivsete nõuete rikkumise või ebaeetilise käitumise risk. Et selliseid olukordi ennetada ja neid nende tekkimise korral asjakohasel viisil lahendada, on oluline avatuse kultuur. Oleme kehtestanud kontsernis rikkumistest teatamise korra ja koolitanud oma töötajaid, et nad teaksid, millest ja mil viisil nad peaksid teatama.

Kontsernil on altkäemaksu- ja korruptsioonivastane poliitika. Kõik kontserni kuuluvad üksused on võtnud endale kohustuse järgida äritegevuses kõigi kohaldatevate õigusaktide nõudeid ning kõrgeimaid eetikastandardeid. Poliitika eesmärk on kinnitada kontserni pühendumust sellele, et kõik tütarettevõtted, juhid ja töötajad järgivad täielikult kõiki altkäemaksu- ja korruptsioonivastaseid seadusi, mida kontserni vastavas tegevusriigis kohaldatakse.

Kontsernis on kehtestatud ka siseteabe-eeskirjad siseteabe säilitamiseks ja avalikustamiseks ning siseteabe alusel tehtavate tehingute tegemiseks. See kaitseb investorite huve ning tagab õiglase ja ausa võlakirjadega kauplemise. Eeskirjad on mõeldud kõigile juhatuse ja nõukogu liikmetele ning kontserni ettevõtete töötajatele, samuti kõigile teistele füüsilistele ja juriidilistele isikutele, kes võivad siseteabega kokku puutuda.

Kontsern suhtleb aktsionäridega aasta-, vahe- ja poolaastaruannete, pressiteadete, kontserni veebilehe ja sotsiaalmeediakanalite kaudu. Lisaks sellele suhtleb kontsern aktsionäridega finantstulemusi tutvustavatel veebiseminaridel ja kohtumistel investoritega.

Kontsern viib läbi soovitusindeksiküsitlusi, mille eesmärk on hinnata kliendisuhteid ja klientide rahulolu ning küsida nende arvamust meie teenuste ja toodete kohta. Kontsern mõõdab kliendikogemust igas omavahelise suhtluse punktis kogu kogemustee konna vältel. 2022. aastal oli kontserni soovitusindeks 80,7.

Eesmärgid aastaks 2023

2023. aastaks on kontsern seadnud endale järgmised eesmärgid:

- üle 350 000 lepingutingimusi täitva tulutoova kliendi;
- üle 265 000 tuhande euro väljastatud laene;
- toimivate laenude põhiosa portfelli väärtus 200 000 tuhat eurot 31. detsembriks 2023;
- müügitulu üle 100 000 tuhande euro;
- puhaskasumi marginaal vähemalt 10%.

Kontsern võib korrigeerida aasta jooksul oma eesmärgi vastavalt kohalike valuutade kursside kõikumisele. Valuutarisk võib saada mitmes riigis äri kasvu takistavaks teguriks.

Kontsern võib laiendada oma äritegevust, omandades tegutsevaid finantssektorisse kuuluvaid ettevõtteid.

5 Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne

5.1 Konsolideeritud koondkasumiaruanne

	Lisad	2022	2021
<i>tuhandetes eurodes</i>			
Intressi- ja muu sarnane tulu	9	78 589	48 349
Intressi- ja muu sarnane kulu	10	-20 207	-14 371
Intressi- ja muu sarnane tulu kokku		58 382	33 978
Muud teenustasud ja leppetrahvid	11	7 271	8 194
Muu teenustasutulu kokku		7 271	8 194
Muud tulud		4 914	4 670
Muud kulud		-1 597	0
Muud tulud kokku		3 317	4 670
Kasum õiglasel väärtusel kajastatud finantsvaradelt	29	0	842
Kasum finantsinvesteeringutelt	28	10 007	0
Kasum valuutakursi muutustest		1 652	1 183
Tegevustulud kokku		11 660	2 025
Tulud kokku		80 629	48 868
Tööjõukulud	12	-17 481	-8 957
Amortisatsioonikulu	20, 21, 22	-4 115	-2 613
Muud tegevuskulud	13	-18 920	-13 092
Tegevuskulud kokku		-40 516	-24 662
Kasum enne allahindlusi		40 113	24 206
Laenude netoallahindlus	14	-19 327	-16 322
Kasum enne tulumaksu		20 785	7 884
Tulumaksukulu	15	-1 183	-1 816
Aruandeaasta puhaskasum		19 602	6 068
<i>Emaettevõtte aktsionäride osa aruandeaasta puhaskasumist</i>		<i>19 126</i>	<i>6 068</i>
<i>Mittekontrollivate osaluste osa aruandeaasta puhaskasumist</i>		<i>476</i>	<i>0</i>
Muu koondkasum			
Muu koondkasum, mis liigitatakse järgmistel perioodidel ümber kasumiaruandesse:			
Kursivahed välismaiste äriüksuste tulemuste ümberarvestamisest		151	1 179
Muu koondkasum kokku		151	1 179
<i>Emaettevõtte aktsionäride osa aruandeaasta puhaskasumist</i>		<i>136</i>	<i>1 179</i>
<i>Mittekontrollivate osaluste osa aruandeaasta puhaskasumist</i>		<i>15</i>	<i>0</i>
Koondkasum kokku		19 753	7 247
<i>Emaettevõtte aktsionäride osa aruandeaasta puhaskasumist</i>		<i>19 262</i>	<i>7 247</i>
<i>Mittekontrollivate osaluste osa aruandeaasta puhaskasumist</i>		<i>491</i>	<i>0</i>

* Finantsandmete esitusviisi on muudetud võrreldes eelmisel aastal kajastatud andmetega. Lisateavet leiab lisast 31.

Lisad lehekülgedel 19–78 on konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

Initialed for identification purposes only
Alkijastatud identifitseerimiseks
03.03.2023
Signature / allkiri
KPMG, Tallinn

5.2 Konsolideeritud finantsseisundi aruanne

<i>tuhandetes eurodes</i>	Lisad	31.12.2022	31.12.2021
Varad			
Raha ja raha ekvivalendid	16	65 647	46 324
Klientidele antud laenud	17	193 897	105 372
Ettemaksed	18	1 896	620
Muud varad	18	4 114	3 112
Müügiks hoitavad varad		159	17
Muud finantsinvesteeringud	19	38 650	2 739
Materiaalne põhivara	20	6 985	1 076
Kasutusõiguse varad	21	2 075	1 587
Immateriaalne põhivara	22	8 912	5 939
Varad kokku		322 335	166 786
Kohustised ja omakapital			
Kohustised			
Klientide hoiused	23	86 101	0
Laenud ja võlakirjad investoritelt	23	165 103	133 944
Rendikohustised	23	2 177	1 765
Tasumisele kuuluvad tulumaksukohustised	24	172	638
Edasilükkunud tulumaksukohustised	24	902	882
Muud kohustised	24	11 783	3 973
Kohustised kokku		266 239	141 202
Omakapital			
Aktiivkapital	25	10 000	10 000
Kohustuslik reservkapital		1 000	799
Reservid		410	-510
Realiseerimata kursivahed		40 218	15 295
Emaettevõtte aktsionäride osa omakapitalist		51 628	0
Mittekontrollivate osaluste osa omakapitalist		4 468	0
Omakapital kokku		56 096	25 585
Kohustised ja omakapital kokku		322 335	166 786

* Finantsandmete esitusviisi on muudetud võrreldes eelmisel aastal kajastatud andmetega. Lisateavet leiab lisast 31.

Lisad lehekülgedel 19–78 on konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

Initialled for identification purposes only
Alkijastatud identifitseerimiseks
03.03.2023
Signature / allkiri
KPMG, Tallinn

5.3 Konsolideeritud omakapitali muutuste aruanne

<i>tuhandetes eurodes</i>	Aktσια- kapital	Reserv- kapital	Realisee- rimata kursivahed	Finantsvarade ümberhindlus- reserv	Jaotamata kasum	Mitte- kontrollivad osalused	Kokku
01.01.2021	10 000	537	-1 689	0	12 640	0	21 488
Aruandeaasta kasum	0	0	0	0	6 068	0	6 068
Muu koondkasum							
Välisvaluuta ümberarvestamine	0	0	1 179	0	0	0	1 179
Koondkasum kokku	0	0	1 179	0	6 068	0	7 247
Sissemaksed reservidesse	0	262	0	0	-262	0	0
Dividendid	0	0	0	0	-3 150	0	-3 150
31.12.2021	10 000	799	-510	0	15 295	0	25 585
01.01.2022	10 000	799	-510	0	15 295	0	25 585
Aruandeaasta kasum	0	0	0	0	19 126	476	19 602
Muu koondkasum				0	0	0	0
Välisvaluuta ümberarvestamine	0	0	136	0	0	15	151
Koondkasum kokku	0	0	136	0	19 126	491	19 753
Tütarettevõtte omandamine	0	0	0	783	0	13 570	14 053
Mittekontrolliva osaluse omandamine	0	0	0	0	5 998	-9 593	-3 595
Sissemaksed reservidesse	0	201	0	0	-201	0	0
31.12.2022	10 000	1 000	-374	783	40 218	4 468	56 096

Lisateave aktsiakapitali kohta on toodud lisades 15 ja 26. Lisateave finantsvarade ümberhindlusreservi kohta on esitatud lisa 20. Lisateave tütarettevõtte omandamise ja mittekontrolliva osaluse omandamise kohta on esitatud lisa 28.

Lisad lehekülgedel 19–78 on konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

Initialled for identification purposes only
Alkijastatud identifitseerimiseks
03.03.2023
Signature / allkiri
KPMG, Tallinn

5.4 Konsolideeritud rahavoogude aruanne

<i>tuhandetes eurodes</i>	Lisad	2022	2021
Ettemaksed partneritele laenude väljastamiseks		-27 696	-25 956
Partneritelt laekunud maksed		46 852	33 424
Tarnijatele tasutud võlad		-18 500	-18 203
Ostjatelt laekunud võlad ja muud nõuded		2 328	2 374
Inkassofirmadelt laekunud summad		31 291	27 758
Makstud töötasud, neto		-11 914	-6 704
Tasutud maksukohustised, v.a ettevõtte tulumaks		-6 201	-4 877
Makstud ettevõtte tulumaks		-2 948	-1 437
Klientidele väljamakstud summad		-193 631	-67 578
MasterCardi arvelduskonto muutus		-14 795	-17 312
Klientidelt laekunud põhiosa tagasimaksed		97 918	41 649
MasterCardi klientidelt laekunud põhiosa tagasimaksed		21 548	12 556
Intressid, teenus- ja muud tasud		44 936	21 104
Rahavood äritegevusest kokku		-30 815	-3 202
Põhivara soetamine		-7 360	-1 931
Laekunud varade müügist		1	3
Puhasrahavoog tütarettevõtete omandamisest	28	32 547	0
Tasutud muude finantsinvesteeringute eest		-17 749	-2
Laekumised muudest finantsinvesteeringutest		26 112	5 907
Rahavood investeerimistegevusest kokku		33 551	3 979
Investoritelt saadud laenud		33 592	111 536
Investoritele tagasi makstud laenud		-10 529	-74 332
Arvelduskrediidi kasutamine	23	1 272	3 282
Arvelduskrediidi tagasimaksed	23	-754	-1 606
Rendilepingute põhiosa maksed	21	-1 154	-977
Makstud intressid		-18 425	-8 942
Makstud dividendid		0	-3 150
Laekumised muust finantseerimistegevusest		6	2
Rahavood finantseerimistegevusest kokku		4 007	25 813
Raha ja rahalähendite muutus		6 743	26 724
Raha ja rahalähendid aruandeaasta alguses		46 324	19 453
Raha ja rahalähendite muutus		6 743	26 724
Valuutakursside muutuste mõju		-501	148
Raha ja rahalähendid aruandeaasta lõpus	16	52 566	46 324
		31.12.2022	31.12.2021
Raha ja rahalähendid sisaldavad			
Raha kassas		8 762	420
Piiranguteta arvelduskontod		43 804	45 904

Kontsern on liigitanud rendimaksede põhiosa maksed finantseerimistegevuse ja intressimaksed äritegevuse rahavoogude alla, lähtudes kontserni valitud intressimaksede esitusviisist, ning lühiajalised rendimaksed ja madala väärtusega vara rendimaksed äritegevuse rahavoogude alla.

Lisad lehekülgedel 19–78 on konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

Initialled for identification purposes only
Alkijastatud identifitseerimiseks
03.03.2023
Signature / allkiri
KPMG, Tallinn

6 Üldine informatsioon ja oluliste arvestuspõhimõtete kokkuvõte

6.1 Üldinformatsioon ettevõtte kohta

AS-i luteCredit Europe (edaspidi ka: ettevõtte) ja tema tütaretevõtete (edaspidi koos ka: kontsern) 2022. aasta 31. detsembril 2022 lõppenud majandusaasta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne kinnitati esitamiseks juhatuse otsusega 3. märtsil 2023. Eesti äriseadustiku kohaselt peab juhatuse koostatud majandusaasta aruande koos konsolideeritud finantsaruannetega kinnitama esmalt nõukogu ja seejärel aktsionäride üldkoosolek. Aktsionäridel on õigus jätta juhatuse koostatud ja esitatud majandusaasta aruanne kinnitamata ja nõuda uue aruande koostamist.

AS luteCredit Europe (edaspidi ka: ettevõtte või emaetevõtte) on Eestis registreeritud aktsiaselts registrijärgse asukohaga aadressil Maakri 19/1, Tallinn, Eesti Vabariik.

luteCredit SRL, luteCredit Albania SHA, luteCredit Macedonia DOOEL–Skopje, MKD luteCredit BH d.o.o. Sarajevo, lutePay Bulgaria EOOD ja luteCredit Bulgaria EOOD on tarbimislaene pakkuvad krediitiasutused, mille ainuomanik on AS luteCredit Europe. Luksemburgis asuv tütaretevõtte luteCredit Finance S.a.r.l. tegutseb kogu kontserni finantsvahendajana.

Tütaretevõtted lutePay Bulgaria EOOD ja Velox Pay S.H.P.K 2022. aastal ei tegutsenud.

ICE omandas tütaretevõtte BC Energbank S.A etapiviisiliselt 2022. aasta jooksul. Valitsev mõju tütaretevõtte üle omandati 14. veebruaril 2022.

Käesolev aastaaruanne sisaldab AS-i luteCredit Europe ja tema tütaretevõtete konsolideeritud raamatupidamise aastaaruannet. Kontserni struktuuri on kirjeldatud täpsemalt lisas 27. Suhteid kontserni teiste seotud osapooltega on kirjeldatud lisas 30.

Käesolev konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne on koostatud kooskõlas Rahvusvaheliste Raamatupidamisstandardite Nõukogu (IASB) välja antud rahvusvaheliste finantsaruandlusstandarditega, nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt. Kui ei ole märgitud teisiti, on järgnevalt esitatud arvestuspõhimõtteid kasutatud järjepidevalt kõikidel käesolevas konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandes kajastatud perioodidel.

Initialled for identification purposes only
Alkijastatud identifitseerimiseks
03.03.2023
Signature / allkiri
KPMG, Tallinn

6.2 Standardite ja arvestuspõhimõtete uute muudatuste tõlgendamine ja rakendamine

Arvestuspõhimõtteid on rakendatud eelmise finantsaastaga võrreldes järjepidevalt, välja arvatud järgmised uued ja/või muudetud IFRS-standardid, mida on rakendatud alates 1. jaanuarist 2022. Aruandeperioodil ei ole kontsern rakendanud ennetähtaegselt ühtegi muud standardit, tõlgendust ega muudatust, mis on avaldatud, kuid pole veel jõustunud.

Standardi IAS 37 muudatused: Kahjulikud lepingud – lepingu täitmise kulud

Muudatustega täpsustatakse, milliseid kulusid ettevõtte arvestab lepingu täitmise kulude kindlaksmääramisel, et teha kindlaks, kas leping on kahjulik. Esmase rakendamise kuupäeval kajastatakse muudatuste rakendamise kumulatiivset mõju jaotamata kasumi või vajadusel muude omakapitali komponentide algsaldo korrigeerimisena. Võrdlusandmeid ei korrigeerita.

Muudatused ei avaldanud kontserni raamatupidamise aruandele olulist mõju.

Standardi IFRS 3 „Äriühendused“ muudatused

Muudatusega ajakohastatakse IFRS 3 viide 2018. aasta finantsaruandluse kontseptuaalsele raamistikule 1989. aasta raamistiku asemel. Samal ajal lisatakse muudatustega IFRS 3 uus lõik, milles on selgitatud, et tingimuslikke varasid ei saa omandamise kuupäeval kajastada. Euroopa Liit ei ole muudatusi veel heaks kiitnud.

Muudatused ei avaldanud kontserni raamatupidamise aruandele olulist mõju.

Standardi IAS 16 „Materiaalne põhivara“ muudatused

IAS 16 muudatustega nõutakse, et materiaalse põhivara objektide vajalikku asukohta ja tööseisundisse viimise jooksul toodetud esemete müügist saadud tulu tuleb kajastada kasumiaruandes koos nende esemetega seotud kuludega, mida tuleb mõõta vastavalt IAS 2 mõõtmisnõuetele.

Muudatusi tuleb rakendada tagasiulatavalt, kuid ainult nende materiaalsete põhivara objektide suhtes, mis viiakse vajalikku asukohta ja tööseisundisse kõige varasema perioodi alguses, mis on esitatud aruandes, mille koostamisel ettevõtte muudatusi esmakordselt rakendab, või pärast seda. Muudatuse esialgse rakendamise kumulatiivset mõju kajastatakse jaotamata kasumis (või vajaduse korral mõnel muul asjakohasel omakapitali kirjel) algsaldo korrigeerimisena kõnealuse varaseima esitatud perioodi alguses (kui see on vajalik).

Muudatused ei avaldanud kontserni raamatupidamise aruandele olulist mõju.

Standardi IAS 12 muudatused: Edasilükkunud tulumaks ühest tehingust tulenevatelt varadelt ja kohustistelt

Muudatustega kitsendatakse esmase kajastamise erandi rakendusala nii, et kõnealune erand ei kehti tehingutele, millest tekivad võrdsed ja tasaarvestatavad ajutised erinevused, nt rendid ja kasutuselt kõrvaldamise kohustised. Rentide ja kasutuselt kõrvaldamise kohustiste puhul tuleb nendega seotud edasilükkunud tulumaksuvarasid ja -kohustisi kajastada alates varaseima esitatud võrdlusperioodi algusest ning vastava kuupäeva seisuga kajastada mis tahes kumulatiivne mõju jaotamata kasumi või muu omakapitali komponendi korrigeerimisena. Kõikide muude tehingute puhul rakendatakse neid muudatusi tehingute suhtes, mis toimuvad pärast varaseima esitatud perioodi algust.

Muudatused ei avaldanud kontserni raamatupidamise aruandele olulist mõju.

Iga-aastased IFRS-i edasiarendused 2018–2020

IFRS-i edasiarendused (2018–2020) sisaldavad standardites tehtud kolme muudatust:

- IFRS 9 „Finantsinstrumendid“ muudatustega selgitatakse, et hinnates, kas võlainstrumentide vahetamine olemasoleva laenuvõtja ja laenuandja vahel toimub oluliselt erinevatel tingimustel, sisaldavad koos uutel tingimustel arvestatud rahavoogude diskonteeritud nüüdisväärtusega kaasatavad tasud ainult laenuvõtja ja laenuandja vahel makstud või saadud tasusid, sh laenuvõtja või laenuandja poolt teise osapoole nimel makstud või saadud tasusid.

- IFRS 16 „Rendilepingud“ muudatustega eemaldatakse illustreeriv näide number 13, mis tekitab praktikas nii rentniku kui ka rendileandja jaoks segadust seoses renditud vara parenduste kajastamisega. Muudatuse eesmärk on eemaldada segadust tekitav illustreeriv näide.
- IAS 41 „Põllumajandus“ muudatustega kaotatakse nõue kasutada põllumajandusvarade õiglase väärtuse mõõtmisel maksueelseid rahavoogusid. Varem nõuti IAS 41-ga, et ettevõtte kasutaks õiglase väärtuse mõõtmisel maksueelseid rahavooge, kuid ei nõutud maksueelse diskontomäära kasutamist nende rahavoogude diskonteerimiseks.

Muudatused ei avaldanud kontserni raamatupidamise aruandele olulist mõju.

Initialed for identification purposes only
Alkijastatud identifitseerimiseks
03. 03. 2023
Signature / allkiri
KPMG, Tallinn

6.3 Vastu võetud, kuid mitte veel jõustunud ega ennetähtaegselt rakendatud standardid

Järgmised uued standardid, tõlgendused ja muudatused 2022. aasta 31. detsembril lõppenud aruandeperioodile veel ei kohaldu ja seetõttu pole neid käesoleva konsolideeritud raamatupidamisaruande koostamisel rakendatud. Kontsern kavatseb neid rakendada siis, kui need jõustuvad.

Standardi IAS 1 „Finantsaruannete esitamine“ muudatused

(Kohaldatakse aruandeperioodidele, mis algavad 1. jaanuaril 2023 või hiljem; rakendatakse tagasiulatuvalt. Lubatud on varasem rakendamine)

Muudatustega selgitatakse, et kohustiste liigitamine lühi- või pikaajaliseks põhineb üksnes ettevõtte õigusel arveldamist aruandeperioodi lõpus edasi lükata. Ettevõtte õigus lükata arveldamist edasi vähemalt 12 kuud alates aruandekuupäevast ei pea olema tingimusteta, kuid sellel peab olema sisu. Klassifitseerimist ei mõjuta juhtkonna kavatsused ega ootused selle kohta, kas ja millal ettevõtte oma õigust kasutab. Muudatustega selgitatakse ka olukordi, mida peetakse kohustise tasumiseks.

Kontserni hinnangul ei avalda muudatused esmakordsel rakendamisel kontserni raamatupidamise aruandele olulist mõju.

Standardi IAS 1 „Finantsaruannete esitamine“ ja IFRSi rakendusjuhendi nr 2 „Olulisuse üle otsustamine“ muudatused

(Kohaldatakse aruandeperioodidele, mis algavad 1. jaanuaril 2023 või hiljem. Lubatud on varasem rakendamine)

Standardi IAS 1 muudatuste eesmärk on aidata ettevõtetel avalikustada arvestuspõhimõtete kohta kasulikumat teavet:

- nõudes ettevõtetelt vaid oluliste arvestuspõhimõtete avalikustamist;
- selgitades, et ebaoluliste tehingute, muude sündmuste või tingimustega seotud arvestuspõhimõtted on samuti ebaolulised ega vaja seetõttu avalikustamist, ja
- selgitades, et ka mitte kõik oluliste tehingute, muude sündmuste või tingimustega seotud arvestuspõhimõtted ei ole ettevõtte raamatupidamise aruande seisukohalt olulised.

Rahvusvaheliste Raamatupidamisstandardite Nõukogu muutis ka IFRS-i rakendusjuhendit nr 2, lisades juhise ja kaks lisanäidet olulisuse mõiste rakendamise kohta arvestuspõhimõtete avalikustamisel.

Muudatused on kooskõlas mõiste „olulisus“ täpsustatud määratlusega:

„Teave arvestuspõhimõtete kohta on oluline, kui seda koos ettevõtte raamatupidamise aruandes sisalduva muu teabega käsitledes võib mõistlikult eeldada, et see mõjutab otsuseid, mida üldotstarbelise raamatupidamise aruande põhikasutajad selle raamatupidamise aruande alusel teevad“.

Kontserni hinnangul ei avalda muudatused esmakordsel rakendamisel kontserni raamatupidamise aruandele olulist mõju.

Standardi IAS 8 „Arvestusmeetodid, arvestushinnangute muutused ja vead“ muudatused

(Kohaldatakse aruandeperioodidele, mis algavad 1. jaanuaril 2023 või hiljem; rakendatakse edasiulatuvalt. Lubatud on varasem rakendamine)

Muudatustega võetakse kasutusele mõiste „arvestushinnangud“ uus määratlus: selgitatakse, et need on raamatupidamise aruandes esitatud rahalised summad, mille mõõtmisega kaasneb määramatus. Muudatustega selgitatakse ka arvestuspõhimõtete ja arvestushinnangute vahelist seost: täpsustatakse, et ettevõtte annab arvestushinnangu selleks, et saavutada arvestuspõhimõttega kehtestatud eesmärgi.

Kontserni hinnangul ei avalda muudatused esmakordsel rakendamisel kontserni raamatupidamise aruandele olulist mõju, kuna need muudatused annavad juhiseid selle kohta, kas muutusi tuleb käsitleda arvestushinnangute muutustena, arvestuspõhimõtete muutustena või vigadena.

Standardi IAS 12 „Tulumaks“ muudatused

(Kohaldatakse aruandeperioodidele, mis algavad 1. jaanuaril 2023 või hiljem. Lubatud on varasem rakendamine)

Muudatused selgitavad sellistest tehingutest tuleneva edasilükkunud tulumaksu arvestamist, mille puhul kajastatakse nii vara kui ka kohustist ning mõlema suhtes rakendatakse ühesugust maksustamist. Muudatustega kitsendatakse esmase kajastamise erandi rakendusala nii, et kõnealune erand ei kehti tehingutele, millest tekivad võrdsed ja tasaarvestatavad ajutised erinevused. Seetõttu peavad ettevõtted kajastama edasilükkunud tulumaksuvarasid ja -kohustisi ajutiste erinevuste suhtes, mis tekivad rendilepingu ja kasutuselt kõrvaldamise eraldise esmasel kajastamisel. *Kontserni hinnangul ei avalda muudatused esmakordsel rakendamisel kontserni raamatupidamise aruandele olulist mõju.*

Standardi IAS 1 muudatused – kohustiste liigitamine lühi- või pikaajaliseks, jõustumiskuupäeva edasilükkamine
(Kohaldatakse aruandeperioodidele, mis algavad 1. jaanuaril 2023 või hiljem)

IAS 1 muudatused kohustuste lühi- ja pikaajaliseks liigitamise kohta anti välja 2020. aasta jaanuaris. Eialgne jõustumiskuupäev oli 1. jaanuar 2022. COVID-19 pandeemia reageerides lükati aga jõustumiskuupäeva ühe aasta võrra edasi, et anda ettevõtetele rohkem aega muudatuste rakendamiseks. Euroopa Liit ei ole muudatusi veel heaks kiitnud.

Kontserni hinnangul ei avalda muudatused esmakordsel rakendamisel kontserni raamatupidamise aruandele olulist mõju.

Standard IFRS 16 „Rendid“: Rendikohustis müügi-tagasirendi tehingu puhul

(Kohaldatakse aruandeperioodidele, mis algavad 1. jaanuaril 2024 või hiljem; rakendatakse tagasiulatuvalt perioodidele alates IFRS 16 rakendamisest. Lubatud on varasem rakendamine)

Standardi IFRS 16 „Rendid“ muudatused mõjutavad seda, kuidas müüja-rentnik kajastab müügi-tagasirendi tehingust tulenevaid muutuvaid rendimakseid. Muudatustega kehtestatakse muutuvatele maksetele uus arvestusmudel.

Muudatustega kinnitatakse järgmist:

- esmasel kajastamisel võtab müüja-rentnik müügi-tagasirendi tehingust tuleneva rendikohustise mõõtmisel arvesse muutuvaid rendimakseid;
- pärast esmast kajastamist rakendab müüja-rentnik rendikohustise hilisema arvestusega seotud üldisi nõudeid selliselt, et ta ei kajasta temale allesjääva kasutusõigusega seotud kasumit ega kahjumit.

Müüja-rentnik võib hilisemal mõõtmisel kasutada teistsuguseid lähenemisviise, mis on kooskõlas uute nõuetega. Euroopa Liit ei ole seda teadaannet veel heaks kiitnud.

Kontserni hinnangul ei avalda muudatused esmakordsel rakendamisel kontserni raamatupidamise aruandele olulist mõju.

Initialled for identification purposes only
Alkijastatud identifitseerimiseks
03.03.2023
Signature / allkiri
KPMG, Tallinn

6.4 Oluliste arvestuspõhimõtete kokkuvõte

Koostamise alus

Kontserni konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne on koostatud kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandlusestandarditega (IFRS), nagu need on vastu võetud EL-i poolt. Alljärgnevalt on esitatud peamised konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamisel kasutatud arvestuspõhimõtted. Neid põhimõtteid on rakendatud järjepidevalt kõikide esitatud aastate puhul, kui ei ole märgitud teisiti.

Kooskõlas Eesti Vabariigi raamatupidamise seadusega on konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisades avalikustatud ka emettevõtte konsolideerimata põhjaruanded (finantsseisundi aruanne, koondkasumiaruanne, rahavoogude aruanne ja omakapitali muutuste aruanne). AS-i luteCredit Europe konsolideerimata põhjaruanded on avalikustatud lisas 32 „Emettevõtte kui eraldiseisva äriühingu konsolideerimata põhjaruanded“. Emettevõtte konsolideerimata põhjaruannete koostamisel on järgitud samu arvestuspõhimõtteid ja hindamisaluseid, mida on rakendatud ka konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamisel, v.a investeeringud tütarettevõtetesse, mida konsolideerimata põhjaruannetes on kajastatud kapitaliosaluse meetodil.

Kui pole märgitud teisiti, on käesolev raamatupidamise aastaaruanne koostatud soetusmaksumuse põhimõttel. Kontsern liigitab oma kulud vastavalt nende olemusele.

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandes on esitatud võrdlusandmed eelmise perioodi kohta.

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande kirjade esitusviisi või liigituse muutmise korral liigitatakse ümber ka eelmise perioodi võrdlusandmed, kui vastavast arvestuspõhimõttest ei tulene teisiti.

Aruandevaluuta

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne esitatakse eurodes ning kõik summad on ümardatud lähima euron, kui ei ole märgitud teisiti. Kontserni kuuluvate ettevõtete arvestusvaluutad on järgmised: luteCredit SRL-i ja BC Energbank S.A arvestusvaluuta on Moldova leu (MDL), luteCredit Albania SHA ja Velox Pay S.H.P.K arvestusvaluuta on Albaania lekk (ALL), luteCredit Macedonia DOOEL-Skopje arvestusvaluuta on Põhja-Makedoonia denaar (MKD), luteCredit Kosovo JSC arvestusvaluuta on euro (EUR), lutePay Bulgaria EOOD ja luteCredit Bulgaria EOOD arvestusvaluuta on Bulgaaria leev (BGN), MKD luteCredit BH d.o.o. Sarajevo arvestusvaluuta on Bosnia ja Hertsegoviina konverteeritav mark (BAM), luteCredit Europe AS-i ja luteCredit Finance S.a.r.l.-i arvestusvaluuta on euro (EUR).

Välisvaluuta

Kontserni konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne on esitatud eurodes, mis on ka emettevõtte arvestusvaluuta. Kontsern määrab kindlaks iga üksuse arvestusvaluuta, mida kasutatakse üksuse finantsaruannete kirjendamisel.

Kontserni üksused võtavad kõik välisvaluutas tehtud tehingud arvele vastava arvestusvaluuta hetkekursiga ning need arvestatakse ümber esitusvaluutasse perioodi keskmise kursiga. Välisvaluutas fikseeritud rahalised varad ja kohustised arvestatakse ümber aruandekuupäeval kehtivate arvestusvaluuta hetkekurside alusel.

Mitterahalised kirjed, mida kajastatakse soetusmaksumuse põhimõttel välisvaluutas, arvestatakse ümber esialgse tehingu toimumise kuupäeval kehtinud vahetuskursi alusel.

Konsolideerimisel arvestatakse välismaiste äriüksuste varad ja kohustised ümber eurodesse aruandekuupäeval kehtiva vahetuskursi alusel ning nende kasumiaruanded vastavate tehingute tegemise kuupäevadel kehtinud vahetuskurside alusel. Konsolideerimisega seotud ümberarvestamisel tekkivad kursivahed kajastatakse finantsseisundi aruandes omakapitali osas muude reservide all ja kursivahede muutus kajastatakse muu koondkasumi aruandes välisvaluuta ümberarvestamise real.

Välisvaluutas tehtud tehingud kajastatakse eurodes tehingu toimumise päeval ametlikult kehtinud Euroopa Keskpanga vahetuskursi alusel. Välisvaluutas fikseeritud rahalised varad ja kohustised arvestatakse ümber eurodesse perioodi lõpus kehtiva ametliku vahetuskursi alusel. Kõik pärast tehingu toimumise kuupäeva valuutakurside muutumisest tekkinud kasumid ja kahjumid kajastatakse kasumiaruandes valuutaposisioonide ümberhindamisest saadud kasumi või kahjumina.

Peamised Euroopa Keskpanga ning Moldova, Albaania ja Põhja-Makedoonia keskpankade ametlikud valuutakursid (euro suhtes), mida on kasutatud kontserni aastaaruande koostamisel, on järgmised:

Aruandekuupäev	MDL	USD	ALL	MKD	BGN	BAM
31. detsember 2022	20,3792	1,0666	114,23	61,493	1,9558	1,9558
31. detsember 2021	20,0938	1,1326	120,76	61,627	1,9558	1,9558
Aruandeperioodi keskmine	MDL	USD	ALL	MKD	BGN	BAM
2022	19,8982	1,0903	118,9808	61,6230	1,9558	1,9558
2021	20,9273	1,1827	122,4602	61,6282	1,9558	1,9558

Raha ja rahalähendid

Raha ja rahalähendid on konsolideeritud finantsseisundi aruandes omandamise kuupäeval kuni 3-kuulise tähtajaga varade saldod, sealhulgas: raha, piiranguteta saldod Moldova keskpangas, teistelt pankadelt saadaolevad summad, arvelduskontod ja hoiused pankades ning kiirmaksesüsteemidest saadaolevad summad.

Ettevõtte tulumaks ja edasilükkunud tulumaks

Edasilükkunud tulumaksu arvutamisel kasutatakse täielikult kohustiste meetodit, lähtudes ajutistest erinevustest, mis tekivad varade ja kohustiste maksubaasi ning raamatupidamise aruandes kajastatud raamatupidamisväärtuse vahel. Edasilükkunud tulumaksu määramisel kasutatakse maksumäärasid (ja -seadusi), mis aruandekuupäeval täielikult või osaliselt kehtisid ja mille rakendamist eeldatakse ajal, kui edasilükkunud tulumaksuvara realiseerub või kui edasilükkunud tulumaksukohustis tuleb tasuda.

Peamised ajutised erinevused tekivad põhivara kulumist, klientidele antud laenude ja ettemaksete eraldistest ning muudest varadest ja kohustistest. Edasilükkunud tulumaksu määramisel on kasutatud aruandekuupäeval kehtinud või osaliselt kehtinud määrasid. Edasilükkunud tulumaksu ei kajastata, kui see tuleneb vara või kohustise esmastest kajastamisest tehingus, mis ei ole äriühendus, ja kui see ei mõjuta tehingu tegemise ajal arvestuslikku kasumit ega maksustatavat kasumit või kahjumit.

Kontserni edasilükkunud tulumaksukohustis tekib nendes riikides asuvate äriühingute puhul, kus aruandeaasta kasumit maksustatakse. Samuti tekib kontserni edasilükkunud tulumaksukohustis investeringutelt Eesti tütarettevõtetesse, välja arvatud juhul, kui kontsern suudab kontrollida maksustatavate ajutiste erinevuste tühistumise ajastamist ja nende tühistumine ettenähtavas tulevikus ei ole tõenäoline. Maksustatavate ajutiste erinevuste tühistumise näideteks on dividendide maksmine, investeringu müük või likvideerimine jt tehingud.

Maksusüsteemi olemusest tulenevalt ei teki Eestis registreeritud ettevõtetel edasilükkunud tulumaksuvarasid ega -kohustisi, välja arvatud tingimuslik edasilükkunud tulumaksukohustis ettevõtte investeringutelt tütarettevõtetesse. Kuna kontsern kontrollib tütarettevõtete dividendipoliitikat, on tal võimalik kontrollida ka kõnealuse investeringuga seotud ajutiste erinevuste tühistumise ajastamist. Kui emaettevõtte on otsustanud tütarettevõtte kasumit ettenähtavas tulevikus mitte jaotada, ei kajasta ta edasilükkunud tulumaksukohustist. Kui emaettevõtte hindab, et ettenähtavas tulevikus makstakse dividende, mõõdetakse edasilükkunud tulumaksukohustist planeeritava dividendi väljamakse ulatuses eeldusel, et dividendi väljamaksmiseks on aruandekuupäeva seisuga piisavalt vahendeid ja omakapitali, mille arvelt ettenähtavas tulevikus kasumit jaotada.

Edasilükkunud tulumaksuvarasid kajastatakse, kui on tõenäoline, et ettevõttel saab olema maksustatavat kasumit, mille suhtes ajutist erinevust saab rakendada.

Maksuerinevused

Eestis kajastatakse dividendide maksimisega seotud ettevõtte tulumaks tulumaksukuluna dividendide väljakuulutamise perioodi kasumiaruandes, olenemata sellest, mis perioodi eest dividendid välja kuulutatakse või nende tegelikust maksekuupäevast.

Initialled for identification purposes only
Allkirjastatud identifitseerimiseks
03.03.2023
Signature / allkiri
KPMG, Tallinn

Järgmises tabelis on toodud ettevõtte tulumaksu määrad erinevates riikides, võttes vajadusel arvesse ka kohalike maksuhaldurite seisukohti:

Ettevõtte tulumaksu määr	2022		2021	
	Aruandeaasta kasumilt makstava ettevõtte tulumaksu määr	Jaotamata kasumi väljamakselt makstava ettevõtte tulumaksu määr	Aruandeaasta kasumilt makstava ettevõtte tulumaksu määr	Jaotamata kasumi väljamakselt makstava ettevõtte tulumaksu määr
Riik				
Moldova	12%	6%	12%	6%
Albaania	15%	5%	15%	5%
Põhja-Makedoonia	10%	10%	10%	10%
Bosnia	10%	5%	10%	5%
Bulgaaria	10%	0%	10%	0%
Luksemburg	0%	10%	0%	10%
Eesti*	0%	20/80	0%	20/80

* Eesti tulumaksuseaduse kohaselt on võimalik eelmise kolme kalendriaasta keskmise jaotatud kasumi ulatuses kohaldada vähendatud määra 14/86. Vähendatud tulumaksumäära rakendatakse vastavalt Eesti tulumaksuseaduse §-le 50¹.

Maksimaalne tulumaksukohustus, mis kaasneb ettevõtte jaotamata kasumi dividendidena väljamaksmisega, on avalikustatud konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisas 15.

Konsolideerimise alus

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne hõlmab ettevõtte ja tütarettevõtete (IuteCredit SRL, IuteCredit Albania SHA, Velox Pay S.H.P.K, IuteCredit Macedonia DOOEL-Skopje, MKD IuteCredit BH d.o.o. Sarajevo, IutePay Bulgaria EOOD, IuteCredit Bulgaria EOOD, IuteCredit Finance S.a.r.l ja BC Energbank S.A.) raamatupidamise aruandeid. Vt ka lisa 28.

Tütarettevõtteid konsolideeritakse alates kontrolli omandamise kuupäevast kuni kontrolli loovutamise kuupäevani. Kontroll on saavutatud, kui kontsern on avatud või tal on õigused investeerimisobjektis osalemisest tulenevale muutuvale kasumile ja ta saab mõjuvõimu kaudu, mis tal on investeerimisobjekti üle, seda kasumit mõjutada. Seega kontrollib kontsern investeerimisobjekti üksnes juhul, kui:

- tal on mõjuvõim investeerimisobjekti üle (st olemasolevad õigused, mis võimaldavad tal juhtida investeerimisobjekti olulisi tegevusi);
- ta on avatud või tal on õigused investeerimisobjektis osalemisest tulenevale muutuvale kasumile ning
- ta saab kasutada oma mõjuvõimu investeerimisobjekti üle, et mõjutada kasumi suurust.

Üldiselt eeldatakse, et hääleteenamusega kaasneb ka kontroll. Selle eelduse paikapidavuse kinnitamiseks ja juhul, kui kontsernile ei kuulu investeerimisobjektis hääleteenamus või muu sellega võrdsustatav õigus, hindab kontsern, kas ta kontrollib konkreetset investeerimisobjekti, võttes arvesse kõiki olulisi fakte ja asjaolusid, nagu näiteks:

- lepingupõhine kokkulepe / lepingupõhised kokkulepped investeerimisobjekti teiste hääleomanikega;
- muudest lepingupõhistest kokkulepetest tulenevad õigused;
- kontserni hääleõigused ja potentsiaalsed hääleõigused.

Kontsern hindab kontrolli omamist investeringuobjektis uuesti, kui faktidest ja asjaoludest ilmneb, et üks või mitu kolmest kontrollielemendist on muutunud. Kõiki tütarettevõtete poolt aasta jooksul omandatud või müüdud varasid, kohustisi, tulusid ja kulusid kajastatakse kontserni konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandes alates kontrolli saavutamise kuupäevast kuni kuupäevani, mil kontsern kontrolli tütarettevõtte üle kaotab.

Kasum või kahjum ning iga komponent omistatakse kontserni emaettevõtte omanikele ja mittekontrollivatele osalustele isegi juhul, kui selle tulemusel tekib mittekontrollivatele osalustele negatiivne saldo. Vajadusel korrigeeritakse tütarettevõtete aruandeid nii, et neis rakendatavad arvestuspõhimõtted oleks kontserni arvestuspõhimõtetega kooskõlas.

Kõik kontsernisisesed varad ja kohustised, omakapital, tulud, kulud ja rahavood, mis on seotud kontserni majandusüksuste vaheliste tehingutega, elimineeritakse konsolideerimisel täielikult.

Tütarettevõtte osaluse muutust, millega ei kaasne kontrolli kaotust, kajastatakse omakapitalitehinguna.

Kui kontsern kaotab kontrolli tütarettevõtte üle ega säilita selles tütarettevõttes investeringut, lõpetab ta tütarettevõtte varade (sh firmaväärtuse), kohustiste, mittekontrollivate osaluste ja omakapitali muude komponentide kajastamise ning kajastab kontrolli kaotamisega seotud kasumi või kahjumi kasumiaruandes.

Kui kontsern kaotab kontrolli tütarettevõtte üle, kuid säilitab selles tütarettevõttes investeringu, lõpetab ta endise tütarettevõtte varade ja kohustiste kajastamise oma konsolideeritud finantsseisundi aruandes, kajastab kontrolli kaotamisel endises tütarettevõttes säilinud investeringut selle õiglasest väärtusest ning seejärel kajastab seda ja kõiki summasid, mida endine tütarettevõtte talle võlgneb või mida ta ise võlgneb sellisele tütarettevõttele, kooskõlas asjakohaste IFRS-i standarditega. Õiglase väärtus on kas õiglase väärtus finantsvara esmasel kajastamisel kooskõlas standardiga IFRS 9 või soetusmaksumus sidus- või ühisettevõttesse tehtud investeringu esmasel kajastamisel.

Arvestuspõhimõtteid rakendatakse tütarettevõtetes omavate osaluste konsolideerimisel järjekindlalt, võttes aluseks samad aruandeperioodid, mida kasutatakse emaettevõtte puhul. Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamisel elimineeritakse kontsernisisesed tehingud ja saldod ning kontserni üksuste vaheliste tehingute tulemusena tekkinud realiseerimata kasumid ja kahjumid.

Äriühendused ja firmaväärtus

Äriühendusi kajastatakse ostumeetodil. Soetusmaksumuse mõõtmiseks liidetakse kogu üleantud tasu, mida hinnatakse omandamise kuupäeval õiglasest väärtusest, mittekontrollivat osaluste summaga omandatud ettevõttes. Mittekontrollivat osalust kajastatakse proportsionaalse osana omandatud ettevõtte eristatavast netovarast. Omandamisega seotud kulutused kantakse nende tekkimisel kuludesse ning kajastatakse halduskulude all.

Kui kontsern omandab ettevõtte, hindab ta kõigi omandatud varade ja kohustiste klassifitseerimist vastavalt lepingulistele, majanduslikele ja muudele asjakohastele tingimustele omandamise kuupäeva seisuga. See hõlmab ka varjatud tuletisinstrumentide eraldamist põhilepingutest, mille omandatav äriühing on sõlminud.

Omandaja üleantavat tingimuslikku tasu kajastatakse omandamise kuupäeva seisuga õiglasest väärtusest. Omakapitaliks liigitatud tingimuslikku tasu üle ei mõõdeta ning selle järgnevat arveldamist kajastatakse omakapitalis. Varaks või kohustiseks liigitatud tingimuslikku tasu, mis on IFRS 9 „Finantsinstrumendid“ rakendusallas kuuluv finantsinstrument, mõõdetakse õiglasest väärtusest, kusjuures õiglase väärtuse muutused kajastatakse vastavalt standardile IFRS 9 kasumiaruandes. IFRS 9 rakendusallas mittekuuluvat tingimuslikku tasu mõõdetakse igal aruandekuupäeval õiglasest väärtusest ning õiglase väärtuse muutused kajastatakse kasumiaruandes.

Firmaväärtust mõõdetakse algselt soetusmaksumuses, mis vastab üleantud tasu ja mittekontrolliva osaluse, aga ka mis tahes eelnevalt omandatud osaluse kogusumma sellele osale, mis ületab omandatud eristatavat netovara ja -kohustisi. Kui üleantud tasu kogusumma on väiksem kui omandatud netovara õiglase väärtus, hindab kontsern uuesti, kas ta on teinud õigesti kindlaks kõik omandatud varad ja kohustised, ning vaatab üle toimingud, mida kasutati omandamise kuupäeva seisuga kajastatavate summade mõõtmiseks. Kui ka ümberhindamisel leitakse, et üleantud tasu kogusumma on väiksem kui omandatud netovara õiglase väärtus, kajastatakse kasum kasumiaruandes.

Äriühenduses omandatud firmaväärtust ei amortiseerita. Väärtuse languse testimiseks jaotatakse firmaväärtus raha genereerivatele üksustele ja iga aruandeperioodi lõpus tehakse väärtuse languse test. Firmaväärtust jaotatakse sellistele raha genereerivatele üksustele, mis eelduste kohaselt saavad kasu firmaväärtusega seotud äriühenduse sünergiast.

Investeeringud tütarettevõtetesse

Emaettevõtte konsolideerimata põhjaruannetes (lisa 27) on investeeringud tütarettevõtetesse kajastatud kapitaliosaluse meetodil. Kapitaliosaluse meetodi puhul võetakse investeering algselt arvele soetusmaksumuses. Investeeringu raamatupidamisväärtust korrigeeritakse nii, et see kajastaks tütarettevõtte netovarast investorile kuuluva osa suuruse muutust alates omandamiskuupäevast.

Initialed for identification purposes only
Allkirjastatud identifitseerimiseks
03.03.2023
Signature / allkiri
KPMG, Tallinn

Õiglase väärtuse mõõtmine

Õiglane väärtus on summa, mille eest on võimalik vahetada vara või arveldada kohustis teadlike, huvitatud ja sõltumatute osapoolte vahelises tehingus. Aktiivsetel turgudel kaubeldavate finantsvarade ja -kohustiste, sh tuletisinstrumentide õiglane väärtus põhineb nende noteeritud turuhinnal.

Kõik varad ja kohustised, mis on hinnatud õiglasesse väärtusesse või mille õiglased väärtused on raamatupidamise aastaaruandes avalikustatud, on klassifitseeritud vastavalt alltoodud õiglase väärtuse hierarhiale, mis põhineb madalaima taseme sisendil, mis on oluline õiglase väärtuse mõõtmisele tervikuna:

- tase 1 — identsete varade ja kohustiste noteeritud (korrigeerimata) hinnad aktiivsel turul;
- tase 2 — hindamistehnikad, mille puhul õiglase väärtuse hindamise seisukohalt olulised madalaima taseme sisendid on otseselt või kaudselt jälgitavad;
- tase 3 — hindamistehnikad, mille puhul õiglase väärtuse hindamise seisukohalt olulised madalaima taseme sisendid ei ole jälgitavad.

Finantsinstrumentide õiglase väärtuse hierarhia on toodud lisas 29.

Intressitulu kajastamine

Intressi- ja muu sarnane tulu

Intressitulu arvutamiseks rakendab kontsern finantsvarade (v.a halvenenud krediitkvaliteediga varad ning POCI-finantsvarad e halvenenud krediitkvaliteediga ostetud või tekkinud finantsvarad) raamatupidamislikule koguväärtusele sisemist intressimäära. Finantsvarade puhul, mis on ostetud või tekkinud halvenenud krediitkvaliteediga ning mis kuuluvad seega 3. krediidiriski rühma (viivislaenu), rakendab kontsern intressitulu arvestamisel sisemist intressimäära finantsvara korrigeeritud soetusmaksumuse netosummale. Kui selline finantsvara peaks taastuma nii, et seda ei loeta enam halvenenud krediitkvaliteediga varaks, hakkab ka kontsern intressitulu jälle tavapärasel viisil arvestama. POCI-finantsvarade puhul rakendab kontsern intressitulu arvestamisel finantsvara korrigeeritud soetusmaksumusele krediidiga korrigeeritud sisemist intressimäära. Krediidiga korrigeeritud sisemine intressimäär on intressimäär, millega diskonteeritakse hinnangulised tulevased rahavood (sh krediidikahju) esmasel kajastamisel halvenenud krediitkvaliteediga ostetud või tekkinud finantsvara amortiseeritud soetusmaksumusse.

Sisemise intressimäära meetod

IFRS 9 kohaselt kajastatakse intressitulu sisemise intressimäära meetodil kõigi finantsinstrumentide puhul, mida kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses. Sisemine intressimäär on määr, millega hinnangulisi tulevasi laekumisi finantsinstrumendi eeldatava kehtivusaja või vajaduse korral lühema perioodi jooksul diskonteerides on tulemusteks antud finantsvara raamatupidamislik netoväärtus.

Vara sisemise intressimäära (ja seega ka korrigeeritud soetusmaksumuse) arvutamisel võetakse arvesse kõik soetamisega seotud alla- või juurdehindlused, tasud ja kulud, mis on sisemise intressimäära lahutamatuks osaks. Kontsern kasutab intressitulu kajastamisel tulumäära, mis kajastab parimat hinnangut selle kohta, milline oleks konstantne tulumäär laenu eeldatava eluea lõpuni. Seega võtab kontsern kajastamisel arvesse ka erinevaid intressimäärasid, mida võidakse laenule eri etappidel rakendada, ning muid toote eluea jooksul toimuda võivaid muutusi.

Muude tasude kajastamine

Muu teenustasutulu

IFRS 15 keskne põhimõte seisneb selles, et majandusüksus kajastab klientidele lubatud kaupade või teenuste võõrandamise müügitulu summas, mis vastab tasule, mida majandusüksusel on tema hinnangul õigus vastavate kaupade või teenuste eest saada. Selle keskse põhimõtte rakendamiseks on paigas viiesammuline mudel:

- kliendiga sõlmitud lepingu(te) tuvastamine
- toimingukohustuste tuvastamine lepingus
- tehinguhinna kindlakstegemine
- tehinguhinna jaotamine lepingus tuvastatud toimingukohustustele
- tulu kajastamine vastava toimingukohustuse täitmisel.

Initialed for identification purposes only
Alkijastatud identifitseerimiseks
03.03.2023
Signature / allkiri
KPMG, Tallinn

Laenulepingute tingimustega pannakse paika mõlema osapoole õigused ja kohustused laenusuhtes ning mõlemad osapooled peavad need kinnitama (ka müügi järgsete teenuste puhul, mida kontsern oma klientidele pakub).

Müügi- ja tagasiostulepingud

Tagasiostulepinguga (repo) müüdnud väärtpaberid (riigivõlakirjad) liigitatakse raamatupidamise aastaaruandes finantsvaradeks, mida kajastatakse õiglasel väärtuses muutustega läbi muu koondkasumi, ning vastaspoole ees olevat kohustist kajastatakse kas pankadele või klientidele võlgnetavate summadena. Tagasimüügilepinguga (pöördrepo) ostetud väärtpaberid kajastatakse laenude ja ettemaksetena kas teistele pankadele või klientidele. Müügi- ja tagasiostuhinna vahet kajastatakse sisemise intressimäära meetodi alusel intressina, mis koguneb kogu lepingu tähtaja jooksul.

Väärtpabereid, mida kontserni hoiab finantsasutustele antud laenude tagatisena, ei kajastata raamatupidamise aastaaruandes, välja arvatud juhul, kui neid müüakse kolmandatele isikutele või ostetakse kolmandatelt isikutelt. Sellisel juhul kajastatakse kasumit või kahjumit finantseerimistegevusest. Tagastamise kohustust kajastatakse õiglasel väärtuses kauplemisega seotud kohustisena.

Finantsinstrumendid

Esmase arvelevõtmise

Finantsvarad ja -kohustised (v.a klientidele antud laenud ja ettemaksed ning neile võlgnetavad summad) võetakse arvele tehingupäeval ehk päeval, mil kontsernist saab instrumendi lepinguline osapool. Klientidele antud laenud ja ettemaksed kajastatakse raha ülekandmisel klientide kontodele. Investoritele võlgnetavad summad kajastab kontsern raha laekumisel kontsernile.

Finantsinstrumentide liigitamine nende esmasel kajastamisel sõltub nende lepingulistest tingimustest ning nende juhtimiseks rakendatavast ärimudelist. Nagu kirjeldatud lisas 29, mõõdetakse finantsinstrumente algselt nende õiglasel väärtuses (v.a õiglasel väärtuses muutusega läbi kasumiaruande kajastatavad finantsvarad ja -kohustised), millele lisatakse või millest lahutatakse tehingukulud.

Kontsern kajastab kõiki oma finantsvarasid vastavalt nende lepinguliste tingimustele, kontserni valitud ärimudelile ning sellele, kes finantsvarast tulenevad rahavood on ainult põhiosa ja tasumata põhiosalt arvestatud intressi maksed, kas:

- korrigeeritud soetusmaksumuses,
- õiglasel väärtuses muutusega läbi muu koondkasumiaruande (FVOCI) või
- õiglasel väärtuses muutusega läbi kasumiaruande (FVTPL).

Finantskohustisi (v.a laenukohustised ja finantsgarantiid) kajastatakse kas korrigeeritud soetusmaksumuses või õiglasel väärtuses muutusega läbi kasumiaruande, kui tegemist on kas kauplemiseesmärgil hoitavate tuletisinstrumentidega või on kohustis määratletud õiglasel väärtuses kajastatavaks.

Finantsinstrumendid

Finantsvarad

Kontsern kajastab klientidele antud laene ning muid finantsinvesteeringuid korrigeeritud soetusmaksumuses vaid juhul, kui mõlemad alltoodud tingimused on täidetud:

- finantsvara hoitakse ärimudeli raames, mille eesmärk on hoida finantsvara lepingupõhiste rahavoogude kogumiseks;
- finantsvara lepingutingimustest tulenevad kindlaksmääratud kuupäevadel rahavood, mis on ainult põhiosa ja tasumata põhiosalt arvestatud intressi maksed.

Initialled for identification purposes only
Alkijastatud identifitseerimiseks
03.03.2023
Signature / allkiri
KPMG, Tallinn

Pärast esmast kajastamist kontserni oma finantsvara enam ümber ei liigita, välja arvatud erandlikul juhul, kui kontserni omandab, müüb või lõpetab mõne ärivaldkonna.

Finantsvara kajastamine lõpetatakse, kui kaotatakse õigus antud varast tulenevatele rahavoogudele. Samuti lõpetab kontserni finantsvara kajastamise juhul, kui ta on kõnealuse varaobjekti üle andnud ning üleandmine vastab kajastamise lõpetamise kriteeriumitele.

Finantsvara loetakse kontserni poolt üleantuks, kui on täidetud üks järgmistest tingimustest:

- kontserni on kandnud üle oma lepingujärgsed õigused finantsvarast tulenevate rahavoogude saamiseks;
- kontsernil säilivad õigused varast tulenevatele rahavoogudele, kuid ta on võtnud läbi tagatisega kokkuleppe kohustuse tasuda saadud rahavood täies mahus olulise viivitusega kolmandale isikule.

Finantskohustised

Finantskohustised võetakse finantsseisundi aruandes algselt arvele nende soetusmaksumuses. Pärast esmast arvelevõtmist kajastatakse emiteeritud võlakohustisi ja muid laenatud vahendeid korrigeeritud soetusmaksumuses, mille arvutamisel võetakse arvesse kõik emiteerimisega seotud alla- või juurdehindlused ning kulud, mis on sisemise intressimäära lahutamatuks osaks.

Finantskohustise kajastamine lõpetatakse selle täitmisel, tühistamisel või tagasimaksmisel. Kui olemasolev finantskohustis asendatakse sama laenuandja teise kohustisega, millel on oluliselt erinevad tingimused, või kui olemasoleva kohustise tingimusi oluliselt muudetakse, käsitletakse sellist asendamist või muutmist esialgse kohustise kajastamise lõpetamise ja uue kohustise arvelevõtmisena. Erinevus esialgse finantskohustise raamatupidamisväärtuse ja makstud tasu vahel kajastatakse kasumiaruandes.

Finantsvarade väärtuse langus

Eeldatava krediitkahju leidmise põhimõtted

Kontserni kajastab eeldatava krediitkahju ulatuses allahindluse kõikide laenude ja muude võlainstrumentide puhul, mida ei kajastata õiglasel väärtusel muutusega läbi kasumiaruande (käesolevas peatükis: finantsinstrumendid).

Eeldatavat krediitkahju mõõdetakse kas 12 kuu või eluea alusel sõltuvalt sellest, kas pärast esialgset arvelevõtmist on toimunud krediidiriski oluline suurenemine või kas vara käsitletakse halvenenud krediitkvaliteediga varana. Põhimõtteid, mida kontserni krediidiriski olulise suurenemise hindamisel rakendab, on tutvustatud lähemalt lisas 8.

12 kuu eeldatav krediitkahju kajastab seda osa finantsinstrumendi eluea jooksul eeldatavast krediitkahjust, mis on tingitud aruandekuupäevale järgneva 12 kuu jooksul ilmneva võivatest kahjumit põhjustavatest sündmustest. Nii eluea kui ka 12 kuu jooksul eeldatav krediitkahju leitakse grupipõhiselt.

Kontserni on kehtestanud põhimõtteid, mille alusel iga aruandeperioodi lõpus hinnata, kas finantsinstrumendi krediidirisk on pärast esmast kajastamist oluliselt suurenenud, võttes arvesse makseviivituse tõenäosuse muutumist finantsinstrumendi järelejäänud kehtivusaja jooksul.

Eeltoodu alusel liigitab kontserni oma laenud kas 1., 2. või 3. krediidiriski rühma või halvenenud krediitkvaliteediga ostenud või tekkinud finantsvaradeks (POCI):

- 1. rühm: laenude esmasel arvelevõtmisel kajastab kontserni allahindluse 12 kuu jooksul eeldatava krediitkahju alusel. Siia rühma kuuluvad ka paranenud krediidiriskiga laenud, mis on 2. rühmast siia ümber liigitatud.
- 2. rühm: laenude puhul, mille krediidirisk on pärast esmast kajastamist oluliselt suurenenud, kajastab kontserni allahindluse nende eluea jooksul eeldatava krediitkahju alusel. Siia rühma kuuluvad ka paranenud krediidiriskiga laenud, mis on 3. rühmast siia ümber liigitatud.
- 3. rühm: halvenenud krediitkvaliteediga laenud. Kontserni kajastab allahindluse nende eluea jooksul eeldatava krediitkahju alusel.

Initialed for identification purposes only
Allkirjastatud identifitseerimiseks
03.03.2023
Signature / allkiri
KPMG, Tallinn

- POCI finantsvarad: finantsvarad, mis on juba esmasel kajastamisel halvenenud krediitkvaliteediga. Kõnealused varad võetakse algselt arvele nende õiglasest väärtusest ning nendelt saadavat intressitulust kajastatakse edaspidi krediitkvaliteediga korrigeeritud sisemise intressimäära alusel. Allahindlus kajastatakse või tühistatakse vaid ulatuses, milles eeldatav krediitkahju edaspidi muutub.

Selliste finantsvarade puhul, mille suhtes kontsernil ei ole mõistlikku ootust, et need kas täielikult või osaliselt sisse nõutakse, vähendatakse raamatupidamislikku brutoväärtust. Seda loetakse finantsvara kajastamise (osaliseks) lõpetamiseks.

Kahjumid finantsvara väärtuse langusest ja väärtuse languse tühistamised kajastatakse vara raamatupidamisväärtuse korrigeerimisena.

Krediidiriski hindamisel kasutab kontsern järgmiseid põhinäitajaid: makseviivituse tõenäosus (PD), makseviivitusest tingitud kahjumäär (LGD) ja makseviivituses olev riskipositsioon (EAD). Järgnevalt on võetud lühidalt kokku eeldatava krediitkahju arvutamise üldpõhimõtted:

- Makseviivituse tõenäosus
Makseviivituse tõenäosus on hinnang tõenäosusele, et prognoositava ajavahemiku jooksul tekib maksehäire. Maksehäire võib tekkida vaatlusaluse perioodi jooksul mõnel ajahetkel üksnes juhul, kui laenu kajastamist ei ole varem lõpetatud ja see on endiselt portfellis. Makseviivituse tõenäosus näitab, kui suur on tõenäosus, et laenuklient ei suuda hinnangule järgneva 12 kuu jooksul rohkem oma lepingulisi kohustusi täita, ületades maksetähtaega üle 50 päeva.
- Makseviivituses olev riskipositsioon
Makseviivituses olev riskipositsioon on hinnang riskipositsioonile tulevase makseviivituse hetkel, mille leidmisel on võetud arvesse pärast aruandekuupäeva riskipositsioonis tõenäoliselt toimuvaid muudatusi, sh põhiosa ja tasumata põhiosalt arvestatud intressi makseid (nii lepingujärgseid kui ka muid), eeldatavaid väljavõtmisi siduvate laenuandmiskohustuste pealt ning tähtaja ületanud maksete pealt kogunenud intressi.
- Makseviivitusest tingitud kahjumäär
Makseviivitusest tingitud kahjumäär näitab majanduslikku kahju, mis võib tekkida, kui laenuklient ei suuda rohkem kui 50 päeva üle tähtaja olevaid lepingulisi kohustusi täita, ning see leitakse riigipõhiste kahjumäärade alusel, mis põhinevad varasemal kahjustatistikal. Selle leidmise aluseks on vahe lepingu alusel ettevõttele tasumisele kuuluvate rahavoogude ja laenuandja eeldatavalt kättesaadavate rahavoogude (sh tagatise realiseerimisest või krediitkvaliteeti parandavatest kokkulepetest, mida loetakse laenu lahutamatuks osaks ning mis ei kuulu seega eraldi kajastamisele) vahel. Tavaliselt näidatakse seda protsendina makseviivituses olevast riskipositsioonist.

IFRS 9 kohaselt leitakse makseviivitusest tingitud kahjumäär nii 1., 2. ja 3. rühma kui ka halvenenud krediitkvaliteediga ostedud või tekkinud finantsvaradeks liigitatud nõuete puhul.

Järgnevalt on võetud lühidalt kokku eeldatava krediitkahju mudeli rakendamise üldpõhimõtted:

- 1. rühm:
12 kuu eeldatav krediitkahju kajastab seda osa finantsinstrumendi eluea jooksul eeldatavast krediitkahjust, mis on tingitud aruandekuupäevale järgneva 12 kuu jooksul ilmneva võivatest kahjumit põhjustavatest sündmustest. Makseviivituse tõenäosus korrutatakse läbi prognoositava makseviivituses oleva riskipositsiooni (lisa 7) ja eeldatava makseviivitusest tingitud kahjumääraga ning diskonteeritakse seejärel esialgsele sisemisele intressimäärale lähedase intressimääraga.
- 2. rühm:
Laenu puhul, mille krediidirisk on pärast esmast kajastamist oluliselt suurenenud, kajastab kontsern allahindluse nende eluea jooksul eeldatava krediitkahju alusel. Arvutuskäik on sarnane 1. rühma omaga (sh kaalutakse erinevaid võimalikke stsenaariume), kuid makseviivituse tõenäosus ja makseviivitusest tingitud kahjumäärad leitakse kogu instrumendi eluea kohta.

- Eeldatavad rahapuudujäägid diskonteeritakse esialgsele sisemisele intressimäärale lähedase intressimääraga.
- 3. rühm: Laenude puhul, mille väärtus on krediidiriski tõttu langenud, kajastab kontsern nende eluea jooksul eeldatava krediidikahju. Meetod on sarnane 2. rühma puhul kasutatavaga, kuid makseviituse tõenäosuseks arvestatakse 100%.
- Halvenenud krediitkvaliteediga ostetud
või tekkinud finantsvarad: Selliste finantsvarade krediitkvaliteet on juba esmasel kajastamisel langenud.

Standardi IFRS 9 kohaselt võib eeldatavat krediidikahju hinnata individuaalselt või rühmiti (grupipõhiselt). Laenude hulka, mille väärtuse langust hinnatakse individuaalselt, liigitab kontsern laenud, mis kuuluvad 3. rühma ja on tagatud pandi või muu tagatisega. Kontsern hindab regulaarselt vähemalt iga kuue kuu tagant individuaalselt amortiseeritavaid laene tagavat panditud vara, hinnates muu hulgas:

- panditud või hüpoteegiga koormatud esemete ajakohastatud turuväärtust;
- hinnangulist ajavahemikku panditud esemete müümiseks turuväärtusega, võttes arvesse varasemat müügipraktikat. Hinnanguline ajavahemik (aastates) panditud vara müügiks määratakse sõltuvalt kliendi staatusest.

Kõikide muude laenude puhul hinnatakse väärtuse langust grupipõhiselt.

Tulevikku vaatav informatsioon

Oma eeldatava krediidikahju hindamise mudelites toetub kontsern järgmisele tulevikku vaatavale informatsioonile (lisa 7):

- töötuse määr

Eeldatava krediidikahju hindamise mudelid ja nende sisendid ei pruugi alati peegeldada turutingimusi raamatupidamise aastaaruande esitamise kuupäeva seisuga. Selle vea parandamiseks tehakse aeg-ajalt erinevuste korrigeerimiseks ajutisi parandusi, kuid seda vaid juhul, kui erinevuste mõju on oluline.

Vaatlusalune periood

Üldjuhul võetakse ajalooliste andmete analüüsimisel vaatlusaluseks perioodiks vähemalt 12 kuu pikkune ajavahemik. 12-kuulist perioodi rakendatakse ka tulevikku vaatavate hinnangute andmisel.

Mahakandmine

Üle 365 päeva üle tähtaja finantsvarade kajastamine lõpetatakse, kuna selliste nõuete laekumist ei peeta enam tõenäoliseks. Kui mahakantav summa on suurem kui kogunenud allahindlus, suurendatakse nende erinevuse võrra esmalt allahindluse summat ning seejärel saldeeritakse see raamatupidamisliku brutoväärtusega. Hilisemad laekumised arvestatakse maha krediidikahjust tulenevatest kuludest.

Muude finantsvarade väärtuse langus

Välispankades olevate investeerimiskontode puhul lähtutakse väärtuse languse arvutamisel panga vastaspoolte reitingust ja äriklientide makseviituse tõenäosusest vastavalt reitinguagentuuride esitatud teabele. Kontsern kasutab reitinguagentuuride Standard & Poor's, Moody's ja Fitch reitinguid (võttes aluseks kõige nõrgema reitingu). Vastaspooltele, keda ükski eespool nimetatud reitinguagentuur eraldi ei hinda, määratakse makseviituse tõenäosus vastaspoolte asukohariigi reitingu alusel.

Paigutusi valitsemissektori väärtupaberitesse tähtjaga kuni 90 päeva käsitatakse likviidsete instrumentidena, kuna tegemist on rahalähenditega. Kontsern ei tee mahaarvamisi nendega seotud väärtuse langusest tuleneva kahju osas.

Kontsern kasutab lihtsustatud meetodit sellise kahju mahaarvamise mõõtmiseks, mis on võrdne IFRS 15 rakendusallasel kuuluvate tasumata nõuete või lepingupõhiste varade kehtivusajal eeldatava krediidikahjuga.

Initialed for identification purposes only
Allkirjastatud identifitseerimiseks
03. 03. 2023
Signature / allkiri
KPMG, Tallinn

Õiglases väärtuses läbi muu koondkasumi mõõdetavate finantsvarade kulum

Kontsern hindab igal aruandekuupäeval, kas on finantsvara või finantsvarade rühma võimalikule väärtuse langusele viitavaid mis tahes tõendeid. Tütarettevõtetesse tehtud investeeringute puhul kaalutakse varade väärtuse languse määramisel osaluste õiglase väärtuse märkimisväärsust või pikemaajalist langust alla soetusmaksumuse.

Selliste tõendite olemasolu korral eemaldatakse omakapitalist ja kajastatakse koondkasumis kumulatiivne kahjum, mida mõõdetakse soetusmaksumuse ja kehtiva õiglase väärtuse – millest on maha arvatud eelnevalt kasumiaruandes kajastatud kahjum väärtuse langusest sellelt finantsvaralt – vahelise erinevusena. Väärtuse langusest tulenevaid kahjumeid, mis on kajastatud kasumiaruandes ja üksustes osalemisega seotud muu koondkasumi aruande kirjetel, ei kajastata läbi kasumiaruande ega muu koondkasumi aruande. Kui järgneval perioodil õiglases väärtuses läbi muu koondkasumi mõõdetavaks finantsvaraks liigitatud võlainstrumenti õiglane väärtus tõuseb, ja seda tõusu saab objektiivselt seostada sündmusega, mis toimus pärast väärtuse langusest tuleneva kahjumi kajastamist kasumiaruandes, kajastatakse väärtuse langusest tulenev kahjum kasumiaruande ja muu koondkasumi aruande kirjete kaudu.

Põhivara

Materiaalne põhivara

Ehitisi kajastatakse ümberhinnatud väärtuses, mis on võrdne õiglase väärtusega ümberhindluse kuupäeval, millest arvatakse vajaduse korral maha akumulieeritud kulum ja väärtuse langusest tulenevad akumulieeritud kahjumid. Maad ei amortiseerita.

Muu põhivara kajastatakse soetusmaksumuses, millest on arvatud maha akumulieeritud kulum ja vara väärtuse langusest tulenevad kahjumid. Kui varaobjekti raamatupidamisväärtus on suurem kui tema eeldatav kaetav väärtus, hinnatakse varaobjekt viivitamata alla tema kaetavale väärtusele.

Kulunit arvestatakse lineaarsel meetodil, millega kantakse vara soetusmaksumus selle hinnangulise kasuliku eluea jooksul kuludesse. Kasutatakse järgmisi amortisatsioonimäärasid:

Kategooria	Aastamäär
Ehitised	1,3%–4%
Võrgu- ja arvutitehnika	20%–50%
Mööbel	15%–33%
Muu	5%–50%

Igal aruandekuupäeval vaadatakse üle varade lõppväärtuste sobivus, kasutatud kulumi arvestuse meetodid ja kasulikud eluead ning vajaduse korral korrigeeritakse neid. Hinnangute muutuste mõju kajastatakse nii aruandeperioodil kui ka järgnevatel perioodidel.

Immateriaalne põhivara

Eraldi omandatud immateriaalne põhivara võetakse algselt arvele soetusmaksumuses. Äriühenduse käigus omandatud immateriaalse põhivara soetusmaksumus on selle õiglane väärtus omandamiskuupäeva seisuga. Pärast alget arvelevõttu kajastatakse immateriaalsel põhivara soetusmaksumuses, millest on arvatud maha akumulieeritud kulum ja vara väärtuse langusest tulenevad kahjumid.

Sisemiselt loodud immateriaalsel vara, välja arvatud kapitaliseeritud arenduskulud, ei kapitaliseerita ning vastavad kulud kajastatakse kasumiaruandes kulu tekkimise perioodil.

Immateriaalne põhivara jaguneb piiratud ja piiramatul kasuliku elueaga varaks.

Piiratud kasuliku elueaga immateriaalsel põhivara amortiseeritakse selle kasuliku eluea vältel ning selle väärtuse langust hinnatakse, kui esineb asjaolusid, mis viitavad väärtuse languse võimalikkusele. Piiratud kasuliku elueaga immateriaalse põhivara amortisatsiooniperiood ja -meetod vaadatakse üle vähemalt iga aruandeperioodi lõpus.

Muutused vara eeldatavas kasulikus elueas või varast tuleneva majandusliku kasu eeldatavas tarbimismudelis muudavad vastavalt kas amortisatsiooniperioodi või -meetodit ning neid käsitatakse arvestushinnangute muutustena. Piiratud kasuliku elueaga immateriaalse põhivara amortisatsioonikulu kajastatakse kasumiaruandes immateriaalse põhivara funktsioonile vastavas kulukategoorias.

Piiramatu kasuliku elueaga immateriaalset põhivara ei amortiseerita, kuid selle väärtuse langust kontrollitakse üks kord aastas kas eraldi või raha genereeriva üksuse tasandil. Kasuliku eluea piiramatuks hindamise asjakohasust kontrollitakse üks kord aastas, et teha kindlaks, kas tegemist on endiselt piiramatu kasuliku elueaga varaga. Kui vara ei saa enam pidada piiramatu kasuliku elueaga varaks, liigitatakse see edasiulatuvalt ümber piiratud kasuliku elueaga varaks.

Uurimistegevusega seotud kulutused kantakse kuludesse nende tekkimisel. Konkreetse projektiga seotud arenduskulud kajastatakse immateriaalse põhivarana juhul, kui kontsern suudab tõestada järgmist:

- immateriaalse põhivara kasutus- või müügikõlblikuks muutmine on tehniliselt võimalik;
- kontsern kavatseb immateriaalse põhivara valmis saada ning tal on võimalik ja ta kavatseb seda kasutada või müüa;
- kuidas vara hakkab tulevast majanduslikku kasu looma;
- vara arendamise lõpetamiseks on olemas piisavad vahendid;
- kontsern suudab usaldusväärselt mõõta vara arendustegevusega seotud kulutusi

Pärast arenduskulude algset arvelevõttu varana kajastatakse neid soetusmaksumuses, millest on arvatud maha akumulieeritud kulum ja vara väärtuse langusest tulenevad kahjumid. Amortisatsiooni hakatakse arvestama hetkest, mil arendamine on lõpetatud ning vara on kasutamiseks valmis. Arenduskulud amortiseeritakse lineaarselt 3–5 aasta jooksul.

Kontserni laenuhaldussüsteemi ja muude IT-süsteemide ettevõttesisene arendamine hõlmab IT-personali kapitaliseeritud palgakulusid, mille aluseks on töötajate tööajatabelid ja arenduspersonal, kes tegeleb 100% ajast uue funktsionaalsuse arendamisega.

Tarkvaralitsentse kajastatakse immateriaalse põhivarana vastavalt tarkvara soetamiseks ja kasutusele võtmiseks tehtud kulutustele. Tarkvara amortisatsiooni arvestatakse lineaarselt, lähtudes tarkvara kasulikust elueast vastavalt tarkvara kirjeldusele/funktsioonidele. Amortisatsiooni arvestatakse lineaarselt 3–10 aasta jooksul.

Mittefinantsvara väärtuse langus ja kajastamise lõpetamine

Põhivara kajastamine lõpetatakse selle võõrandamisel (st kuupäeval, mil saaja saavutab vara üle kontrolli) või siis, kui vara kasutamisest ega võõrandamisest ei eeldata enam tulevast majanduslikku kasu. Vara kajastamise lõpetamisest tulenev kasum või kahjum (netomüügitulu ja vara raamatupidamisväärtuse vahe) kajastatakse kasumiaruandes.

Kontsern hindab igal aruandekuupäeval, kas on mingeid märke sellest, et vara väärtus võib olla langenud. Kui selliseid märke on või kui vara puhul nõutakse iga-aastast väärtuse languse kontrollimist, hindab kontsern vara kaetava väärtuse suurust. Kaetav väärtus määratakse kindlaks eraldi iga eraldiseisva varaobjekti kohta, välja arvatud juhtudel, kui vaatlusalusest varaobjektist ei tulene rahavoogusid, mis oleksid valdavas osas sõltumatud muude varade või vararühmade poolt loodavatest rahavoogudest.

Kasutusväärtuse hindamisel diskonteeritakse hinnangulised tulevased rahavood nüüdisväärtuseni, kasutades maksueelset diskontomäära, mis peegeldab turu hetkehinnangut raha ajaväärtuse suhtes ja varaga seotud spetsiifilisi riske. Õiglase väärtuse ja müügikulude vahe suuruse hindamisel võetakse arvesse hiljutisi turutehinguid. Kui selliseid tehinguid ei leita, kasutatakse sobivat hindamismudelit. Nende arvutuste õigsust aitavad kinnitada hindamiskordajad, avalikult kaubeldavate ettevõtete noteeritud aktsiahinnad või muud kättesaadavad õiglase väärtuse näitajad.

Kontsern kasutab väärtuse languse hindamisel hiljutisi eelarveid ja prognoose, mis koostatakse eraldi kontserni iga sellise raha genereeriva üksuse kohta, millele varaobjektid on jaotatud. Need eelarved ja prognoosid koostatakse üldjuhul viie aasta kohta. Kaugemale kui viis aastat ette prognoositavate rahavoogude hindamisel arvutatakse välja ja kaasatakse kalkulatsioonidesse ka pikaajaline kasvamäär.

Initialed for identification purposes only
Alkijastatud identifitseerimiseks
03. 03. 2023
Signature / allkiri
KPMG, Tallinn

Kui materiaalse või immateriaalse põhivara kaetav väärtus on langenud alla selle raamatupidamisväärtuse, hinnatakse varaobjekt alla selle kaetavale väärtusele. Vara väärtuse languse kindlakstegemiseks viiakse läbi väärtuse languse test ning leitakse vara kaetav väärtus. Vara väärtuse langust testitakse vähemalt kord aastal, igal aruandekuupäeval, kui esineb vara võimalikule väärtuse muutumisele viitavaid asjaolusid. Varade väärtuse langust kajastatakse aruandeperioodi kuluna.

Varade (v.a firmaväärtuse) puhul hinnatakse igal aruandekuupäeval, kas esineb märke sellest, et varem kajastatud kahjum väärtuse langusest ei pruugi enam eksisteerida või võib olla vähenenud. Selliste märkide olemasolu korral hindab kontsern vara või raha genereeriva üksuse kaetavat väärtust. Varasematel perioodidel kajastatud kahjum väärtuse langusest tühistatakse vaid siis, kui eeldused, mida kasutatakse vara kaetava väärtuse kindlaksmääramiseks, on väärtuse langusest tingitud kahjumi viimase kajastamisega võrreldes muutunud. Allahindlust võib tühistada üksnes sel määral, et vara raamatupidamisväärtus ei ületaks selle kaetavat väärtust ega sellist raamatupidamisväärtust, mis oleks varal juhul (amortisatsiooni arvestamata), kui varasematel aastatel poleks vara väärtuse langust kajastatud. Tühistamine kajastatakse kasumiaruandes samal real, kus varasem kahjum vara väärtuse langusest.

Rendid

Kontsern kui rentnik

Standardiga IFRS 16 kehtestatakse rentide kajastamise, mõõtmise, esitamise ja avalikustamise põhimõtted mõlemale lepingupoolele, st nii kliendile (rentnikule) kui ka teenuseosutajale (rendileandjale).

Lepingu sõlmimisel hindab kontsern, kas tegemist on rendilepinguga või kas see sisaldab rendisuhet, st kas lepinguga antakse tasu eest õigus kontrollida kindlaksmääratud vara kasutamist teatud ajavahemikus.

Kui lühiajalised ja madala väärtusega vara rendilepingud välja arvata, kasutab kontsern kõigi rendilepingute kajastamiseks ja mõõtmiseks samu põhimõtteid. Kontsern kajastab rendikohustist rendimaksete tasumiseks ning kasutusõiguse vara, millega seotud alusvara on kontsernil õigus kasutada.

Kasutusõiguse varad

Kontsern kajastab kasutusõiguse vara rendiperioodi alguses (st päeval, mil alusvara antakse kasutamiseks üle). Kasutusõiguse vara kajastatakse soetusmaksumuses, millest on arvatud maha akumuleeritud kulum ja väärtuse langusest tulenevad kahjumid ning mida on korrigeeritud vastavalt rendikohustiste ümberhindamisele. Kasutusõiguse vara soetusmaksumus koosneb kajastatud rendikohustistest (kõigi rendimaksete summa nüüdisväärtuses), esmastest otsekulutustest ning rendiperioodi alguses või enne seda tehtud rendimaksetest, millest on lahutatud saadud rendistiimulid. Kasutusõiguse vara amortiseeritakse lineaarselt kas rendiperioodi või vara hinnangulise kasuliku eluea jooksul (sõltuvalt sellest, kumb on lühem), aastased amortisatsioonimäärad jäävad vahemikku 14–50%.

Kui rendiperioodi lõpus läheb renditava vara omandiõigus üle kontsernile või vara maksumus peegeldab ostuõiguse realiseerimise hinda, arvestatakse amortisatsiooni, lähtudes vara hinnangulisest kasulikkusest elueast.

Ka kasutusõiguse vara puhul hinnatakse väärtuse langust. Iga aruandeperioodi lõpus peab ettevõtte hindama, kas on mingeid märke sellest, et vara väärtus võib olla langenud (st raamatupidamisväärtus ületab kaetavat väärtust). Kui selliseid märke esineb, tuleb hinnata vara kaetavat väärtust. Kui vara kaetav väärtus jääb alla tema õiglase väärtuse, millest on arvatud maha müügikulud, või kasutusväärtuse, ei ole vaja teist näitajat hinnata. Kui vara õiglase väärtuse ja müügikulude vahe leidmine pole võimalik, loetakse vara kaetavaks väärtuseks tema kasutusväärtus. Müügiks mõeldud varade kaetav väärtus võrdub nende õiglase väärtuse ja müügikulude vahega. Kahjum vara väärtuse langusest kajastatakse kuluna (v.a juhul, kui kahjum on tekkinud ümberhinnatud vara väärtuse langusest, mida käsitletakse ümberhindluse vähendamisena).

Rendikohustised

Rendiperioodi alguses kajastab kontsern rendikohustised rendiperioodi jooksul tasumisele kuuluvate rendimaksete nüüdisväärtuses. Rendimaksed sisaldavad fikseeritud makseid (k.a sisuliselt fikseeritud makseid), millest on lahutatud saadaolevad rendistiimulid, muutuvaid rendimakseid, mis sõltuvad indeksist või määrast, ning summasid, mida tuleb jääkväärtuse garantiide alusel eeldatavasti tasuda. Samuti loetakse rendimaksete koosseisu piisavalt kindlalt realiseerimisele kuuluva ostuõiguse realiseerimise hind ning rendilepingu lõpetamisel tasumisele kuuluvad trahvid juhul, kui rendiperioodi kindlaksmääramisel eeldatakse, et kontsern kasutab rendilepingu lõpetamise õigust. Muutuvad rendimaksed, mis ei sõltu ühestki indeksist ega määrast, kajastatakse kuluna perioodil, mil nimetatud makseid tingiv sündmus või tingimus aset leiab.

Kuna rendi sisemist intressimäära ei ole võimalik hõlpsasti kindlaks teha, kasutab kontsern rendimaksete nüüdisväärtuse leidmiseks oma alternatiivset laenuintressimäära rendiperioodi alguse seisuga. Pärast rendiperioodi algust suurendatakse rendikohustiste summat jooksvalt kogunenud intressi ning vähendatakse tehtud rendimaksetele võrra. Rendikohustiste raamatupidamisväärtus hinnatakse ümber ka juhul, kui muudetakse rendiperioodi, rendimakseid (nt tulevased maksed muutuvad nende arvutamise aluseks oleva indeksi või määra muutumise tõttu) või alusvara ostuõiguse hinnangut.

Kontserni rendikohustisi kajastatakse nii kasutusõiguse varade ja rendikohustistena (vt lisa 21) kui ka finantskohustiste all (vt lisa 23).

Lühiajalised ja madala väärtusega vara rendilepingud

Seadmete lühiajaliste rendilepingute (st rendilepingud, mille perioodi kestus selle algusest arvestades ei ületa 12 kuud ning mis ei sisalda ostuõigust) kajastamisel rakendab kontsern lühiajaliste rendilepingute puhul lubatud erandit. Madala väärtusega kontoritehnika rendi lepingute kajastamisel kasutab kontsern madala väärtusega rendilepingute puhul lubatud erandit. Madala väärtusega varad on varad, mille lepinguline väärtus ei ületa 5 tuhandet eurot. Lühiajaliste ja madala väärtusega vara rendilepingutega seotud rendimakseid kajastatakse rendiperioodi jooksul lineaarselt kuluna.

Kontsern kui rendileandja

Rendileandjana liigitab kontsern rendi selle jõustumise päeval kas kasutus- või kapitalirendiks. Kui kontsern leiab, et rendilepinguga antakse sisuliselt kõik alusvara omandiõigusega seotud riskid ja hüved üle, liigitatakse rendileping kapitalirendiks. Rendilepingud, mille puhul kontsern kõiki vara omandiõigusega seotud riske ja hüvesid üle ei anna, liigitatakse kasutusrendiks. Kuna tegemist on äritegevusega seotud tuluga, kajastatakse renditulu rendiperioodi jooksul lineaarselt tuluna kasumiaruandes. Kasutusrendi sõlmimiseks peetud läbirääkimiste ja rendilepingu sõlmimisega seonduvad esmased otsekulutused lisatakse renditud vara raamatupidamisväärtusele ning need kajastatakse kogu rendiperioodi jooksul rendituluga samadel alustel. Tingimuslikud renditasud kajastatakse nende teenimise perioodi tuluna.

Kohustuslik reservkapital

Eestis peab aktsiaseltsi kohustuslik reservkapital olema vähemalt 1/10 aktsiakapitalist. Kohustuslik reservkapital moodustatakse iga-aastasest puhaskasumi eraldisest ning muudest eralditest, mis kantakse kohustuslikku reservkapitali seaduses või põhikirjas ettenähtud korras. Igal aastal tuleb kanda kohustuslikku reservkapitali vähemalt 1/20 puhaskasumist, kuni reservkapital moodustab aktsiakapitalist 1/10.

Seotud osapooled

Kontserni aastaaruande koostamisel on loetud seotud osapoolteks:

- omanikke (emaettevõtte ja emaettevõtte omanikud),
- tegev- ja kõrgemat juhtkonda,
- eespool loetletud isikute lähisugulasi ning nendega seotud ettevõtteid.

Initialed for identification purposes only
Alkijastatud identifitseerimiseks
03.03.2023
Signature / allkiri
KPMG, Tallinn

7 Olulised raamatupidamislikud hinnangud, otsused ja eeldused

Kontserni konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamine nõuab juhtkonnalt otsuste tegemist, eelduste kasutamist ja hinnangute andmist, mis mõjutavad kajastatud tulude, kulude, varade ja kohustiste suurust ning tingimuslike kohustiste avalikustamist. Nende eelduste ja hinnangute ebakindlus võib tuua kaasa tagajärgi, mis nõuavad varade või kohustiste raamatupidamisväärtuse olulist korrigeerimist hilisematel perioodidel. Kontserni arvestuspõhimõtete rakendamisel on juhtkond kasutanud aruandekuupäeva seisuga alltoodud otsuseid, tulevikku puudutavaid eeldusi ja muid peamisi hindamisega seotud ebakindluse allikaid, millega kaasnev märkimisväärne risk võib järgmisel majandusaastal põhjustada varade ja kohustiste raamatupidamisväärtuse olulisi korrigeerimisi. Olud ja tulevaste arengute kohta tehtud eeldused võivad kontsernist sõltumatute asjaolude tõttu muutuda. Kõnealused muudatused kajastatakse eeldustes nende ilmnemisel. Järgnevalt on toodud konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandes kajastatud summadele kõige enam mõju avaldavad ja juhtkonnalt enim otsuste langetamist või eelduste kasutamist nõudvad kirjed ning vastavad otsused/eeldused.

Finantsinstrumentide õiglane väärtus

Finantsinstrumentide õiglane väärtus on hind, mis saadakse vara müügil või makstakse kohustise üleandmisel mõõtmiskuupäeval, hetkel kehtival turutingimustel, tavapärase tehingus põhiturul (või soodsaimal turul) (st väljumishind), olenemata sellest, kas hind on otseselt jälgitav või määratakse kindlaks muud hindamistehnikat kasutades. Kui finantsseisundi aruandes kajastatud finantsvarade ja -kohustiste õiglast väärtust ei ole võimalik aktiivsete turgude andmete põhjal tuletada, tehakse õiglane väärtus kindlaks mitmesuguste hindamismeetodite abil, kus kasutatakse erinevaid hindamismudeleid. Võimalusel võetakse nende mudelite sisendid otse jälgitavatelt turgudelt, nende puudumisel määratakse õiglane väärtus aga hinnanguliselt.

Kui mõne finantsvara või -kohustise turuhinda pole võimalik leida, hinnatakse selle õiglast väärtust kas hiljuti sarnaste instrumentidega tehtud tehingutes kasutatud hinna alusel või selliste tehingute puudumisel rahvusvahelises finantskogukonnas usaldusväärseks peetavaid matemaatilisi mudeleid kasutades. Sellistes mudelites kasutatavates hinnangutes arvestatakse konkreetse vara või kohustise eripärade ning seda tüüpi varade või kohustistega kaasnevate mitmesuguste riskidega. Mõõtmismudelite piiratuse ning neis kasutatud eelduste ja näitajate võimaliku ebatäpsuse tõttu võib tekkida aga siiski olukord, kus vara või kohustise hinnanguline õiglane väärtus ei pruugi langeda täpselt kokku hinnaga, millega vara või kohustist oleks võimalik mõõtmiskuupäeval vahetada või arveldada.

Kontsern omab investeringut oma endises tütarettevõttes Kosovos, mida seisuga 31. detsember 2022 liigitatakse finantsinstrumendiks ning kajastatakse õiglasel väärtuses muutusega läbi kasumiaruande. Selle investeringu väärtuse hindamiseks pole jälgitavaid noteeritud hindu ning seetõttu on juhtkond kasutanud selle asemel mittejälgitavaid sisendeid (tase 3). Kosovos asuva tütarettevõtte väärtuse hindamisel kasutatud sisendandmeid on kirjeldatud täpsemalt lisas 29.

Õiglase väärtuse mõõtmise tundlikkus muutuste suhtes mittejälgitavates turuandmetes

Allpool on toodud tundlikkusanalüüs valuutakursside ja intressiriskide ning teiste eeldatava krediitkahju arvutamisel kasutatavate tulevikku vaatavate sisendandmete suhtes, mis näitavad mõju, mida avaldab olulisemate mittejälgitavate sisendite asendamine mõistlike alternatiividega. Kõiki muutusi peale müügivalmiks liigitatud võlainstrumentide kajastataks koondkasumiaruandes. Tundlikkusanalüüsi tegemisel kasutatakse mitmeid erinevaid meetodeid, nagu erinevate hinnaallikate hinnaerinevuste analüüsimine või mudeli sisendandmete korrigeerimine põhjendatud muutustega õiglase väärtuse mõõtmise metodoloogias.

Vahemikud ei ole võrreldavad ega sümmeetrilised, kuna mudeli sisendandmed ei lange enamasti soovitud/soovimatu vahemiku keskele.

Initialed for identification purposes only
Allkirjastatud identifitseerimiseks
03. 03. 2023
Signature / allkiri
KPMG, Tallinn

Kahjum finantsvara väärtuse langusest

Eeldatava krediidikahju mudelis kasutatakse kolmeetapilist lähenemist, mille aluseks on finantsinstrumentide krediidikvaliteedi muutumine pärast nende esialgset arvelevõtmist.

Kontsern jälgib pidevalt kõiki varasid, mille puhul eeldatavat krediidikahju arvutatakse. Et teha kindlaks, kas instrumendi või instrumentide portfelli puhul tuleks arvutada välja 12 kuu või eluea jooksul eeldatav krediidikahju, hindab kontsern, kas pärast nende esmast kajastamist on krediidirisk oluliselt suurenenud. Kontsern loeb krediidiriski oluliselt suurenenuks, kui IFRS 9 kohane makseviivituse tõenäosus instrumendi eluea jooksul on pärast esmast kajastamist kahekordistunud.

Selle kõrval rakendab kontsern ka kvalitatiivset meetodit, mille kohaselt loetakse krediidiriski oluliselt suurenenuks ka siis, kui klient/laen tõstetakse kõrgendatud järelevalve all olevate klientide nimekirja või instrument restruktureeritakse. Teatud juhtudel võib kontsern võtta vastu ka otsuse liigitada sündmus makseviivituse asemel krediidiriski oluliseks suurenemiseks. Hoolimata krediidikvaliteedi järgu muutusest loetakse krediidirisk pärast esmast kajastamist oluliselt suurenenuks aga juhul, kui lepinguliste maksetega ollakse üle 30 päeva üle tähtaja.

Kui eeldatavat krediidikahju arvutatakse sarnaste varade rühma kohta grupipõhiselt, rakendab kontsern selleks, et hinnata, kas pärast nende esmast kajastamist on krediidirisk oluliselt suurenenud, kõigi varade puhul samu põhimõtteid.

Kontsern liigitab oma finantsinstrumente järgmiselt:

- 1. rühm – töötavad laenud, mis on kuni 30 päeva üle tähtaja
- 2. rühm – töötavad laenud, mis on 31–50 päeva üle tähtaja
- 3. rühm – kõik mittetöötavad laenud (üle 50 päeva üle tähtaja)
- finantsvarad, mis on krediidiriski tõttu langenud väärtusega ostetud või tekkinud.

Eeldatava krediidikahju hindamise mudelid ja nende sisendid ei pruugi alati peegeldada turutingimusi raamatupidamise aastaaruande esitamise kuupäeva seisuga. Selle vea parandamiseks tehakse aeg-ajalt erinevuste korrigeerimiseks ajutisi parandusi, kui erinevuste mõju oleks oluline.

Tulevikku vaatavad korrigeerimised tehakse lihtsustatud meetodil, võrreldes üheks aastaks pärast aruandekuupäeva prognoositud töötuse määra muutust viimaste andmetega. Tulevikku vaatavate korrigeerimiste tundlikkust on käsitletud lisas 14.

Kontsern vaatab oma mudelid tegelike kahjude taustal regulaarselt üle.

Tegevuse jätkuvus

Kontserni juhtkond on hinnanud oma tegevuse jätkuvust ja on veendunud, et neil on piisavalt vahendeid, et lähitulevikus oma tegevusega jätkata. Juhtkond ei ole teadlik ka olulisest ebakindlusest, mis võiks kontserni tegevuse jätkamise suutlikkust oluliselt kahtluse alla panna. Seetõttu on raamatupidamise aastaaruanne endiselt koostatud tegevuse jätkuvuse põhimõtte alusel.

Eraldised ja muud tingimuslikud kohustised

Kontsern tegutseb regulatiiv- ja õiguskeskkonnas, millele on omane tavapärasest kõrgem risk kohtuvaidlustesse sattuda. Seetõttu on kontsern oma tavapärasest äritegevuse käigus osapooleks mitmetes kohtuvaidlustes ning vahekohtu- ja järelevalvemenetlustes nii Eestis kui ka teistes jurisdiktsioonides.

Initialed for identification purposes only
Alkijastatud identifitseerimiseks
03.03.2023
Signature / allkiri
KPMG, Tallinn

Kui kontsern on võimeline konkreetse juhtumiga seotud majandusliku kasu väljaminekut usaldusväärselt mõõtma ning peab seda tõenäoliseks, kajastatakse juhtumiga seotud kulude katteks eraldi. Kui väljaminekut peetakse kas ebatõenäoliseks või ei suudeta tõenäolise väljamineku suurust usaldusväärselt mõõta, avalikustatakse see raamatupidamise aastaaruandes tingimusliku kohustisena. Kui kontsern on aga arvamusel, et kõnealuste hinnangute eraldi avalikustamine võiks kahjustada vaidluse või menetluse lõpptulemust, kontsern oma raamatupidamise aastaaruandes üksikasjalikke andmeid eraldi iga vaidluse või menetluse kohta ei avalikusta.

Kõnealuste kahjude realiseerumise tõenäosuse ja ulatuse kindlaksmääramise subjektiivsuse ja ebakindluse tõttu lähtub kontsern mitmest tegurist, sh juriidilistest nõuannetest, konkreetse vaidluse või menetluse etapist ning varasematest andmetest sarnaste juhtumite kohta. Selliste otsuste tegemine on olulisel määral hinnanguline.

Rendiperioodi määramine pikendamise ja lõpetamise õigust sisaldavate rendilepingute puhul (kontsern kui rentnik)

Rendiperioodi määramisel arvestab kontsern rendiperioodina rendi katkestamatut perioodi, mis hõlmab nii rendilepingu võimaliku pikendamise perioode juhul, kui on piisavalt kindel, et seda võimalust kasutatakse, ning rendilepingu võimaliku lõpetamise perioode juhul, kui on piisavalt kindel, et seda võimalust ei kasutata.

Kontsernil on mitmed pikendamise ja lõpetamise õigust sisaldavad rendilepingud. Nende kajastamisel peab kontsern hindama, kas kõnealuste õiguste kasutamine / kasutamata jätmine on piisavalt kindel. Seda tehes võetakse arvesse kõiki olulisi asjaolusid, mis loovad rendilepingu pikendamiseks või lõpetamiseks majandusliku stiimuli. Pärast rendiperioodi algust hindab kontsern rendiperioodi pikkust uuesti, kui ilmneb mõni oluline sündmus või asjaolude muutus, mis on kontserni kontrolli all ning mõjutab kontserni võimet kasutada oma õigust rendilepingu pikendamiseks või lõpetamiseks (nt renditud vara oluline parendamine või kohandamine).

Initialed for identification purposes only
 Allkirjastatud identifitseerimiseks
 03. 03. 2023
 Signature / allkiri
 KPMG, Tallinn

8 Finantsriskide juhtimine

Juhtkond jälgib pidevalt järgmisi näitajaid ning korrigeerib vajadusel oma tööprotsesse, laenupoliitikat või finantsjuhtimist:

- CPI ehk klientide laenukäitumise indeks (*customer performance index*): nõuetekohaselt tehtud laenumaksete ja eeldatud (lepingujärgsete) laenumaksete suhe (laenumaksete hilinemine lubatud üldjuhul 30 päeva). Indeksit mõõdetakse nii kogu laenuportfelli, erinevate laenutoodete ja kliendirühmade kui ka perioodide kohta. Kui indeksi väärtus on 100, siis on kõik laenumaksed tehtud õigeaegselt ilma ühegi viivituspäevata ja kooskõlas laenulepinguga. Kontserni eesmärk on saavutada indeksi väärtus mitte alla 88%, kuid see erineb sõltuvalt laenutootest, kliendirühmast, tegevuspiirkonnast ja kontorist;
- kontserni kohustised võrreldes laenuportfelliga: eesmärk on, et laenuportfell kasvaks kontserni kohustistest kiiremini;
- võlgade sissenõudmise määrad;
- iga töötaja tööoperatsioonide arv ja erinevatele operatsioonidele kuluv aeg – tööviljakuse tõstmiseks;
- Kontserni tegelikud majandustulemused võrreldes eelarves prognoositud tulemustega.

Kontsern analüüsib riskide tuvastamise ja juhtimise põhimõtteid ning toiminguid vastavalt kontserni tegevuse ja finantsseisundi muutustele mitu korda aastas. Tavapärase analüüsisagedus on kord kuus, kuid erakorraliste sündmuste puhul (näiteks valuutakursside järsu kõikumise korral või turul valitseva konkurentsiolekorra tõttu) reageeritakse kohe.

Välised riskid

Moldova, Albaania, Põhja-Makedoonia, Bosnia ja Bulgaaria makromajanduslik ja õiguslik olukord

Kontserni jätkusuutlikkus ja kasumlikkus sõltub nende riikide majanduslikust jätkusuutlikkusest. Kontsern jälgib iga päev oma koduturgude ajakirjandust, valuutakursse ning muutusi olulistes makromajanduslikes näitajates, nagu:

- SKP ja SKP elaniku kohta;
- kvartaalsed ekspordimahud;
- kvartaalsed sisetarbimise mahud;
- välismaal töötavate moldovlaste, albaanlaste, põhjamakedoonlaste, bosniaalaste ja bulgaarlaste poolt koju saadetud raha kvartaalsed mahud;
- töötuse määr ja keskmine palk kuude kaupa;
- kvartaalsed andmed pankade laenu- ja hoiuseportfellide kohta;
- muudatused õigusaktides või valitsuses.

Kuid nagu selgus, et ole ka koduturgude regulaarne jälgimine piisav, et säästa meid sellistest ootamatustest nagu probleemid Kosovos, kus reguleeriv asutus tühistas ICKO tegevusloa 2019. aastal. Õnneks oli meie jaotamata kasum sel ajal ja on ka praegu nii heal tasemel, et võimaldab selliste ootamatute sündmustega toime tulla.

Kontsern on Moldova Ameerika Kaubanduskoja aktiivne liige. Tegemist on ühega vähestest erasektori lobiorganisatsioonidest, kellega valitsus tulevase majanduspoliitikaga seotud küsimustes ning finantssektorit, tarbimislaene, tarbijakaitset ja õigusaktide jõustamist käsitlevate õigusaktide muutmise küsimustes konsulteerib. Ka kontserni peamised konkurendid on Ameerika Kaubanduskoja liikmed.

Makromajandusliku olukorra muutumine mõjutab kontserni laenupoliitikat. Kuna üldine makromajanduslik olukord on Balkanil ja Lõuna-Euroopa piirkonnas ebastabiilne, on kontsern lühendanud oma laenutoodete maksimaalset maksetähtaega.

Kapitalijuhtimine

Kontserni eesmärgid kapitalijuhtimisel on järgmised:

- Hoida maksimaalselt suur hulk kapitali töös ning vaba raha osakaal kontserni koguvarades alla 20%.
- Säilitada tugev kapitalibaas (üle 15%), mis toetab äritegevuse arengut ning aitab tagada vastavuse eurovõlakirjadele kehtivatele reeglitele. 2022. aastal suudeti kõnealune eesmärk ka saavutada. Vt ka lisa 23.
- Tagada investorite nõuded vastavalt kokkulepitud tingimustele. 2022. aastal suudeti kõnealune eesmärk ka saavutada.

- Täita reguleerivate asutuste kehtestatud kapitalinõudeid, sealhulgas pangandusturul, kus tegutseb tütarettevõtte NGB. Moldova keskpanga nõuete kohaselt peab iga pank hoidma vähemalt 15,5% suurust regulatiivkapitali miinimumtasest, mis koosneb kapitali adekvaatsuse kogunõudest (10%), kapitali säilitamise puhvrist (2,5%) ja vastutsüklilisest puhvrist (3%). Teavet kapitalinõude kohta esitatakse regulaarselt.

Dividendide jaotamise ning aktsiakapitali suurendamise või vähendamise kohta otsuseid tehes lähtuvad omanikud kontserni finantsseisundist.

Valuutarisk

Valuutarisk on määratletud riskina, mis tuleneb kontserni varade ja kohustiste valuutastruktuuri erinevustest. Valuutakursi muutused põhjustavad varade ja kohustiste väärtuse muutusi, samuti arvestusvaluutas mõõdetavate tulude ja kulude summat.

Valuutariskile avatud positsioonid

Järgmises tabelis on esitatud valuutariskile avatud positsioonidest tulenevad riskid. Välisvaluutas fikseeritud varad ja kohustised on esitatud vastavates tulpades euro ekvivalendina aruandeperioodi lõpus kehtinud vahetuskursi alusel. Valuutariskile avatud positsioonid ning kontserni finantsvarade ja -kohustiste maht aruandeperioodi lõpus ei erine oluliselt aasta keskmisest riskipositsioonist. Tabel ei sisalda varasid (materiaalset ja immateriaalset põhivara) ja kohustisi (eraldisi), mille puhul ei esine valuutariski, samuti omakapitali.

31.12.2022			EUR	MDL	ALL	MKD	BGN	BAM	USD	Muud	Kokku
tuhandetes eurodes		Lisad									
Valuutariskiga seotud varad											
Raha ja rahalähendid	16		21 818	29 385	3 747	719	683	178	8 722	396	65 647
Klientidele antud laenud	12, 17		7 502	91 271	56 552	27 552	4 668	4 317	2 036	0	193 897
Ettemaksed	18		369	517	476	0	520	13	0	0	1 896
Muud varad	18		865	1 130	1 311	919	1	0	46	0	4 273
Muud finantsinvesteeringud	19		2 622	34 762	919	0	0	128	219	0	38 650
Valuutariskiga seotud varad kokku			33 176	157 066	63 005	29 190	5 872	4 636	11 023	396	304 363
Valuutariskiga seotud kohustised											
Laenud ja võlakirjad investoritelt	23		140 772	9 742	11 735	108	0	0	2 746	0	165 103
Klientide hoiused	23		17 842	58 556	0	0	0	0	9 381	322	86 101
Rendikohustised	23		2 177	0	0	0	0	0	0	0	2 177
Tasumisele kuuluvad tulumaksukohustised	24		0	172	0	0	0	0	0	0	172
Muud maksukohustised	24		184	394	249	0	24	51	0	0	902
Muud kohustised	24		1 113	4 123	3 096	1 229	185	1 345	684	8	11 783
Valuutariskiga seotud kohustised kokku			162 089	72 987	15 080	1 336	209	1 395	12 812	330	266 239
Välisvaluutariskile avatud positsioon			-128 913	84 078	47 925	27 853	5 663	3 241	-1 789	65	38 124

Initialled for identification purposes only
 Alkijastatud identifitseerimiseks
 03.03.2023
 Signature / allkiri
 KPMG, Tallinn

31.12.2021			EUR	MDL	ALL	MKD	BGN	BAM	USD	Muud	Kokku
<i>tuhandetes eurodes</i>	Lisad										
Valuutariskiga seotud varad											
Raha ja rahalähendid	16		35 482	5 440	3 206	1 277	492	427	0	0	46 324
Klientidele antud laenud	12, 17		0	40 353	41 090	19 967	1 118	2 844	0	0	105 372
Ettemaksed	18		31	128	74	179	198	10	0	0	620
Muud varad	18		1 304	372	755	698	0	0	0	0	3 129
Muud finantsinvesteeringud	19		2 529	0	0	0	0	210	0	0	2 739
Valuutariskiga seotud varad kokku			39 346	46 294	45 125	22 121	1 808	3 490	0	0	158 184
Valuutariskiga seotud kohustised											
Laenud ja võlakirjad investoritelt	23		126 297	5 844	1 630	173	0	0	0	0	133 944
Klientide hoiused	23		0	0	0	0	0	0	0	0	0
Rendikohustised	23		1 765	0	0	0	0	0	0	0	1 765
Tasumisele kuuluvad tulumaksukohustised	24		0	38	80	520	0	0	0	0	638
Muud maksukohustised	24		371	229	208	1	18	56	0	0	882
Muud kohustised	24		877	751	1 263	841	100	141	0	0	3 973
Valuutariskiga seotud kohustised kokku			129 310	6 862	3 181	1 534	118	198	0	0	141 202
Välisvaluutariskile avatud positsioon			-89 964	39 432	41 945	20 587	1 690	3 293	0	0	16 982

*Muud välisvaluutad hõlmavad saldosid järgmistes valuutades: GBP, RUB, RON.

Valuutakursside volatiilsus

Valuutakursi volatiilsuse arvutamiseks jälgitakse ettevõttes kasutatava välisvaluuta vahetuskursi muutumist, mis esitatakse hinnangulise protsendina konkreetse aruandeperioodi kohta ning kajastatakse kasumi või kahjumina.

Järgnevas tabelis on esitatud tundlikkus USD-EUR, MDL-EUR, ALL-EUR, MKD-EUR, BGN-EUR ja BAM-EUR vahetuskursi põhjendatult võimaliku muutuse suhtes eeldusel, et kõik teised muutujad jäävad samaks. Mõju maksueelsele kasumile näitab maksustamata kasumi osakaalu, võttes arvesse valuutakursside muutumist aruandeperioodil. Mõju omakapitalile näitab omakapitali muutust, arvestades vahetuskursi muutust aruandeperioodil. Arvutuskäigust on jätud kõrvale mõju kontsernisestele laenudele ja muudele viitvõlgadele.

Valuuta	<i>tuhandetes eurodes</i> 31.12.2022	<i>tuhandetes eurodes</i> 31.12.2021	Keskmine kõikumine
MDL	20,3792	20,0938	20,2365
Valuutakursside muutus (MDL)	-1,42%	4,89%	1,73%
Mõju maksueelsele kasumile (MDL)	-1 521	1 904	192
Mõju omakapitalile (MDL)	-1 296	1 065	-116

Initiated for identification purposes only
Allkirjastatud identifitseerimiseks
03.03.2023
KPMG, Tallinn

USD	1,0666	1,1326	1,0996
Valuutakursside muutus (USD)	5,83%	7,70%	6,76%
Mõju maksueelsele kasumile (USD)	-104	0	-52
Mõju omakapitalile (USD)	-104	0	-52
ALL	114,23	120,76	117,4950
Valuutakursside muutus (ALL)	5,41%	2,38%	3,89%
Mõju maksueelsele kasumile (ALL)	4 320	991	2 655
Mõju omakapitalile (ALL)	2 685	347	1 516
MKD	61,4932	61,6270	61,5601
Valuutakursside muutus (MKD)	0,22%	0,11%	0,16%
Mõju maksueelsele kasumile (MKD)	112	22	67
Mõju omakapitalile (MKD)	61	3	32
BGN	1,9558	1,9558	1,9558
Valuutakursside muutus (BGN)	0,00%	0,00%	0,00%
BAM	1,9558	1,9558	1,9558
Valuutakursside muutus (BAM)	0,00%	0,00%	0,00%

Vahetuskursside volatiilsus kujutab endast märkimisväärset kahjuriski, sest kohalike seaduste kohaselt peavad kõik tütarettevõtete laenutooted olema fikseeritud ning neid tuleb väljastada ja tagasi maksta riigi omavaluutas (MDL, ALL, MKD), kuid kontserni suuremad kohustised investorite ees on võetud eurodes.

Kontsern on vahetuskursside volatiilsuse suhtes tundlik ainult siis, kui

- (i) kontsernile investeerimissumma laenamise ja
- (ii) kontserni poolt investeerimissumma tagastamise (ühiekordne makse) väärtuspäevadel on vahetuskursid erinevad.

Arvestades, et seisuga 31. detsember 2022 olid kontserni kohustised 266 238 tuhat eurot (2021: 141 202 tuhat eurot), tähendaks kõigi vahetuskursside 10% nõrgenemine investeringu tagasimaksetähtajaks ca 26 624 tuhande euro (2021: 14 120 tuhande euro) suurust kahju. Kontserni omakapitalist piisaks selle kahju katmiseks.

Korrapärase intressimaksete osas ei ole kontsern kuigi tundlik, kuna intressimaksed (intressikulud) moodustavad umbes 25% kontserni kogu kulubaasist ehk ligikaudu 20 207 tuhat eurot (2021: 14 371 tuhat eurot) aastas. Valuutakursside 10% nõrgenemise tagajärjel kasvaksid finantskulud seega ligikaudu 2 021 tuhande euro (2021: 1 437 tuhande euro) võrra. Arvestades kontserni toodete marginaale, ei tekita kulude selline suurenemine probleeme.

Vahetuskursi volatiilsuse riskide leevendamiseks on kontsern võtnud järgmised meetmed:

- kohustiste valuutade mitmekesistamine – kohustised on võetud eurodes (ca 61%), Moldova leides (ca 27%), Albaania lekkides (ca 6%), Makedoonia (ca 1%) ja USA dollarites (ca 5%);
- maksetähtaegade mitmekesistamine – kohustised võetakse ja nende maksetähtajad saavad erinevatel kuupäevadel. Kui tagatud eelisvõlakirjad (vt lisa 23) välja arvata, ei moodusta ükski kohustis üle 3% kohustiste kogumahust ning ühegi kohustise tähtaeg ei saabu 3 kuu jooksul arvates teiste kohustiste tähtaegadest. Lühiajalised ja isegi keskmise perioodi kõikumised tasakaalustatakse erinevate maksetähtaegade abil.

Intressirisk

Intressirisk on risk, et finantsinstrumendi õiglane väärtus või tulevased rahavood võivad turuintressimäärade muutuste tõttu kõikuda. Turuintressimäärade muutumise risk ohustab kontserni peamiselt seoses kontserni pikaajaliste fikseeritud intressimääraga võlakohustistega. Madala intressiriski tagamiseks piirab ja ühitab kontsern intressitundlike

varade ja kohustiste struktuuri ja tähtaegu. Intressitulu väljastatud laenudelt ületab oluliselt hoiuste ja võlakohustiste intressikulu, mis võimaldab tasakaalustada intressiriski võimalikku negatiivset mõju kontsernile.

Järgnevas tabelis on esitatud tundlikkus vastava osa laenude ja võlakohustiste intressimäärade põhjendatult võimaliku muutuse suhtes. Kui kõik teised muutujad jäävad samaks, avaldub ujuva intressimääraga võlakohustiste mõju kontserni maksueelsele kasumile järgmiselt:

Valuuta	Baasintressi-määra muutused baaspunktides	Klientidele antud laenud		Võlausaldajatelt saadud laenud	
		Mõju maksueelsele kasumile aastal 2021	Mõju maksueelsele kasumile aastal 2022	Mõju maksueelsele kasumile aastal 2021	Mõju maksueelsele kasumile aastal 2022
		<i>tuhandetes eurodes</i>	<i>tuhandetes eurodes</i>	<i>tuhandetes eurodes</i>	<i>tuhandetes eurodes</i>
EUR	+/- 100	+/-0	+/-75	+/-1 233	+/-1 368
EUR	+/- 300	+/-0	+/-226	+/-3 699	+/-4 105
EUR	+/- 500	+/-0	+/-376	+/-6 165	+/-6 842
USD	+/- 100	+/-0	+/-21	+/-0	+/-30
USD	+/- 300	+/-0	+/-62	+/-1	+/-89
USD	+/- 500	+/-0	+/-103	+/-2	+/-148
MDL	+/- 100	+/-408	+/-958	+/-58	+/-50
MDL	+/- 300	+/-1 223	+/-2 873	+/-174	+/-150
MDL	+/- 500	+/-2 039	+/-4 788	+/-291	+/-250
ALL	+/- 100	+/-402	+/-527	+/-13	+/-49
ALL	+/- 300	+/-1 206	+/-1 582	+/-40	+/-146
ALL	+/- 500	+/-2 011	+/-0	+/-66	+/-243
MKD	+/- 100	+/-204	+/-291	+/-1	+/-2
MKD	+/- 300	+/-611	+/-874	+/-4	+/-6
MKD	+/- 500	+/-1 018	+/-1456	+/-7	+/-10
BAM	+/- 100	+/-32	+/-46	+/-0	+/-0
BAM	+/- 300	+/-97	+/-139	+/-0	+/-0
BAM	+/- 500	+/-162	+/-232	+/-0	+/-0
BGN	+/- 100	+/-14	+/-63	+/-0	+/-0
BGN	+/- 300	+/-41	+/-189	+/-0	+/-0
BGN	+/- 500	+/-68	+/-315	+/-0	+/-0
Mõju maksueelsele kasumile kokku +/-100		+/-1 060	+/-1 939	+/-1 305	+/-1 499
Mõju maksueelsele kasumile kokku +/-300		+/-3 178	+/-5 945	+/-3 918	+/-4 496
Mõju maksueelsele kasumile kokku +/-500		+/-5 298	+/-7 270	+/-6 531	+/-7 493

Initialled for identification purposes only
 Allkirjastatud identifitseerimiseks
 03.03.2023
 Signature / allkiri
 KPMG, Tallinn

Allpool tabelites on esitatud kokkuvõtte kontserni intressiriski positsioonidest. Tabel sisaldab kontserni finantsvarasid ja -kohustisi raamatupidamisväärtuses tähtaegade lõikes.

31.12.2022 tuhandetes eurodes	Lisad	Kokku	Tähtaeg 1 aasta jooksul	Tähtaeg 1-5 aasta jooksul	Tähtaeg üle 5 aasta	Kogunenud intress	Eraldised
Intressiriskiga seotud varad							
Raha ja rahalähendid	16	38 913	38 913	0	0	0	0
Klientidele antud laenud	14,17	197 924	110 918	82 302	4 704	17 383	-21 593
Muud finantsinvesteeringud	19	36 531	29 561	6 971	0	0	-182
Intressiriskiga seotud varad kokku		273 368	179 391	89 273	4 704	17 383	-21 776
Intressiriskiga seotud kohustised							
Laenud ja võlakirjad investoritelt	23	160 063	62 047	96 755	1 260	5 041	0
Klientide hoiused	23	85 814	64 551	20 714	550	286	0
Rendikohustised	23	2 177	908	1 269	0	0	0
Intressiriskiga seotud kohustised kokku		248 053	127 506	118 739	1 810	5 327	0
Intressilõhe		25 315	51 885	-29 466	2 894		

31.12.2021 tuhandetes eurodes	Lisad	Kokku	Tähtaeg 1 aasta jooksul	Tähtaeg 1-5 aasta jooksul	Tähtaeg üle 5 aasta	Kogunenud intress	Eraldised
Intressiriskiga seotud varad							
Raha ja rahalähendid	16	0	0	0	0	0	0
Klientidele antud laenud	14,17	105 963	68 332	37 631	0	14 401	-14 993
Muud finantsinvesteeringud	19	0	0	0	0	0	0
Intressiriskiga seotud varad kokku		105 963	68 332	37 631	0	14 401	-14 993
Intressiriskiga seotud kohustised							
Laenud ja võlakirjad investoritelt	23	129 253	3 351	125 903	0	4 691	0
Klientide hoiused	23	0	0	0	0	0	0
Rendikohustised	23	1 765	831	934	0	0	0
Intressiriskiga seotud kohustised kokku		131 019	4 182	126 837	0	4 691	0
Intressilõhe		-25 055	64 151	-89 206	0		

Krediidirisk

Krediidirisk on risk, et tehingu vastaspool ei täida finantsinstrumendist või kliendilepingust tulenevaid kohustusi ja see toob kaasa rahalise kahju. Krediidirisk ohustab kontserni seoses liisingutegevuse ja ettemaksetega, investeerimistegevusega, pangagarantiide andmisega, arvelduskontodel (korrespondentkontodel) olevate summadega ja pankadesse tehtud paigutustega. Kontserni krediitpoliitika ja -portfelliga seotud riskide haldamiseks on kontsernil krediidikomitee (CreCO), kes otsustab, millistele kliendirühmadele milliseid laene anda, võttes arvesse ka majandusolukorda, nt töötuse määra. CreCO on kaheastmeline:

- (i) kontserni krediidikomitee ja
- (ii) tütarettevõtte krediidikomitee.

Initialed for identification purposes only
Alkijastatud identifitseerimiseks
03.03.2023
Signature / alkiri
KPMG, Tallinn

Kontserni krediitikomitee otsustab järgmist:

- a) tütarettevõtte krediitikomitee volituste määramine;
- b) laenuotodete parameetrite määramine;
- c) laenuotluste kontrollimise ja kinnitamise protseduuride kehtestamine;
- d) tähtaja ületanud laenudega tegelemise protseduuri kehtestamine.

Kontserni krediitikomiteesse kuuluvad tegevjuht (CEO), ärijuht (CCO), finantsjuht (CFO), operatiivjuht (COO) ja riskijuht (CRO). Kontserni krediitikomitee töö organiseerimise ning komitee otsuste dokumenteerimise ja vahendamise eest vastutab peamiselt riskijuht. Kontserni krediitikomitee langetab otsuseid kas kohalike tütarettevõtete juhtkondade palvel või vajadusel ka omal algatusel. Tütarettevõtte krediitikomitee koosneb kohalikust juhtkonnast ja teistest võtmeisikutest.

Kontsern loeb finantsvara mittetöötavaks, kui:

- a) võlgnik ei tasu tõenäoliselt tema vastu olevaid krediidiinõudeid täielikult ilma, et kontsern rakendaks sellised meetmed nagu tagatise realiseerimine (kui tagatis on olemas);
- b) võlgnik on jätnud tema vastu oleva olulise krediidiinõude üle 50 päeva tasumata;
- c) on muutunud tõenäoliseks, et võlgnik peab laenu finantsraskuste tõttu restruktureerima, sest ei suuda tema vastu olevaid krediidiinõudeid tasuda.

Kontsern liigitab oma finantsinstrumendid kolme krediidiriski rühma:

- 1. rühm – kõik töötavad laenud, mis on kuni 30 päeva üle tähtaja
- 2. rühm – kõik töötavad laenud, mis on 31–50 päeva üle tähtaja
- 3. rühm – kõik mittetöötavad laenud (üle 50 päeva üle tähtaja)

Teatud juhtudel võib kontsern lugeda finantsvara mittetöötavaks ka siis, kui kontsernisisesed või -välised andmed viitavad sellele, et lepingujärgsed summad ei pruugi kontsernile täielikult laekuda, arvestamata kontserni krediitkvaliteeti parandavaid kokkuleppeid. Finantsvara kantakse maha, kui lepingupõhiste rahavoogude laekumine on vähetõenäoline.

Maksimaalne krediidirisk tagatise arvestamata on järgmine:

Finantsseisundi aruandes kajastatud varaga seotud krediidiriskipositsioonid <i>tuhandetes eurodes</i>	31.12.2022	31.12.2021
Raha ja pangakontod	65 647	46 324
Klientidele antud laenud	193 897	105 372
Muud varad	4 114	3 112
Finantsvarad	35 947	210
KOKKU	299 605	155 018

Vt ka lisasid 16, 17, 18 ja 19.

Kontsentratsioonirisk

Kontsentratsioonirisk, mis on krediidiriski oluline osa, tuleneb suurest riskipositsioonist ühe vastaspoolle vastu, mis võib tekkida krediidiriski ebapiisava hajutamise tõttu. Kontsentratsiooniriski juhitakse aktiivselt, mõõtes ja jälgides pidevalt ja regulaarselt riskikontsentratsiooni taset vastaspoolte ja toodete suhtes, võrreldes seda mõistlike läviväärtustega ja selle kohta aru andes.

Igapäevases majandustegevuses juhitakse kontserni riskikontsentratsiooni klientide/vastaspoolte ja majandusharude lõikes. 2021. aastal oli kontsernil ainult väikeseid ja keskmise suurusega laene eraisikutele.

Initialled for identification purposes only
Allkirjastatud identifitseerimiseks
03.03.2023
Signature / allkiri
KPMG, Tallinn

Seisuga 31. detsember 2022 oli kontserni 20 suuremale kliendile antud laene kokku summas 11 373 tuhat eurot, mis moodustab 5,3% kontserni laenuportfelli brutoväärtusest. Jaotus majandusharude lõikes oli järgmine:

<i>tuhandetes eurodes</i>	31.12.2022	31.12.2021
Tootmine ja kaubandus	5 622	0
Põllumajandus	1 223	0
Finantssektor, v.a pangandus	2 121	0
Teenindussektor	992	0
Tööstus	1 143	0
Muud	272	0
Aruandeaasta lõpus	11 373	0

Likviidsusrisk

Kontserni laenutooted on:

- tagatiseta tarbimislaenu maksetähtajaga 3–60 kuud ning tagatisega laenu tähtajaga kuni 300 kuud. Laenu mediaansumma on üle 2 tuhande euro. Laenusummad jäävad 100 euro ja 10 tuhande euro vahele. Kaalutud keskmine krediitkulukuse määr aastas on 13,2% ning see sõltub laenusummast, tähtajast ja kliendi staatusest;
- tagatiseta äri-laenu tähtajaga 3–48 kuud ning tagatisega äri-laenu tähtajaga 3–36 kuud. Laenusummad jäävad 2 000 euro ja 500 tuhande euro vahele, mediaansumma on üle 7 tuhande euro. Kaalutud keskmine krediitkulukuse määr aastas on 11,9% ning see sõltub laenusummast, maksetähtajast ja kliendi staatusest.

Kontsern teenindab ainult kliente, kellel on alaline töökoht ja stabiilne sissetulek. Laenu andmise aluseks on isiku kindlakstegemine ja isiklik krediitdireiting. Uue taotleja krediitdireiting määratakse automaatselt, võrreldes taotleja näitajaid heade ja halbade laenu statistiliste kliendirühmade ning asjakohaste andmebaasidega. Keskmiselt 60% uutest laenu taotlustest on heaks kiidetud. Mitmendat korda kontserni juurde pöörduvate klientide puhul kohaldatakse isiklikku krediitdireitingut, mis põhineb kliendi varasemal laenukäitumisel (vt „Krediidirisk“ ülal).

Peatükis „Laenuõuded ning laenu väärtuse languse katteks moodustatud allahindlused“ on kirjeldatud täpsemalt, kuidas kontsern varade väärtuse langust hindab. Saadud laenu dega seotud likviidsus riski juhib kontsern.

Kontserni tütar ettevõtte NGB suhtes kohalduva rangema regulatsiooni tõttu on likviidsus riski juhtimisel eesmärgiks hoida optimaalset likviidsuse ja kasumlikkuse suhet, täites samal ajal miinimumreservide ja reguleeritud likviidsuse suhtarvudega seotud usaldatavus nõudeid. Likviidsus riski juhtimise protsessi eesmärk on aimata ette ja juhtida kriisisituatsioone. NGB jälgib igapäevaselt likviidsus riski näitajaid, analüüsib igakuiselt likviidsus riski profiili ja hindab kvartaalselt kriisisenaariumite mõju likviidsusele.

Initialled for identification purposes only
Allkirjastatud identifitseerimiseks
03.03.2023
Signature / allkiri
KPMG, Tallinn

Finantsvarade ja -kohustiste lepingupõhiste tähtaegade struktuuri analüüs, diskonteerimata:

<i>tuhandetes eurodes</i>		Kuni 1 aasta	1–5 aastat	Üle 5 aasta	KOKKU
Antud laenud, maksetähtaeg	31.12.2022	110 918	82 302	4 692	197 912
	31.12.2021	82 733	37 631	0	120 364
Saadud laenud, maksetähtaeg	31.12.2022	140 245	143 171	1 880	285 296
	31.12.2021	21 846	162 005	0	183 851
Rendikohustised, maksetähtaeg	31.12.2022	908	1 269	0	2 177
	31.12.2021	831	934	0	1 765
Likviidsuse lõhe	31.12.2022	-30 236	-62 138	2 813	-89 561
	31.12.2021	60 056	-125 307	0	-65 252

Aruandeaasta lõpul muudavad tulevased pikaajalised diskonteerimata rahavood rendikohustistest (enne finantskulude mahaarvamist) ja bruto laenuandmiskohustustest likviidsuse lõhe negatiivseks. Peamine mõju negatiivsele likviidsusele tuleneb võlakirjade tähtaegumisest kogusummas 50 miljonit eurot 2023. aasta augustis. Alates 2022. aasta lõpust on kontsern algatanud protsessi võlakirjade refinantseerimise kavandamiseks 2023. aastal. Kontserni juhtkonna hinnangul on refinantseerimine edukas ja seega ei ole kontserni lühiajaline likviidsus 2023. aastal nõrk. Halvima stsenaariumi korral saab kontsern kaasata lisarahastamist olemasolevatelt või uutelt investoritelt.

Ülaltoodud tabelis kajastuvad ka nõuded, mis muutusid aruandeaasta lõpuks sissenõutavaks, kuid mitte aktiivsetest laenulepingutest tulevikus saadaolevad summad, mis peaksid laekuma aruandekuupäeva ja laenu tähtaja vahelisel perioodil, ega ka mitteaktiivsetest uuest laenulepingutest tulevikus hinnanguliselt saadaolevad prognoositud summad.

Selliste kohustiste kajastatakse kogu lepinguperioodi vältel rühmiti lepingupõhiste kohustistena. See lubab eeldada, et kontsernil ei tohiks tulevikus likviidsusega probleeme tekkida. Lühiajalises perspektiivis peetakse likviidsusrisi madalaks.

Operatsioonirisk

Füüsilise vara või andmete kahjustumine

Kontserni tööprotsess hõlmab andmetöötlust. Andmekao ja tööd toetava füüsilise vara kahjustumise riski tuleb maandada nii, et kontsernil oleks võimalik tööd oluliste katkestusteta jätkata.

Kõiki kontserni tööga seotud andmeid (LES) säilitatakse pilveserveris ja neid varundatakse iga päev. Varundatud andmeid hoitakse eraldi ning need on süsteemi taaskäivitamiseks 24 tunni jooksul kättesaadavad.

LES toetab kõiki kontserni tööprotsesse selliselt, et iga meeskonnaliige saab sõltumata füüsilisest asukohast oma tööülesandeid täita igast arvutist, millel on baastarkvara ja internetiühendus. Seega on arvuti(te) hävimist võimalik kompenseerida sama päeva jooksul ning kontori hävimist hiljemalt kahe tööpäeva jooksul (kolides töökohad ajutisele üüripinnale).

Lisaks on tähtsam füüsiline vara kindlustatud asendusmaksumuses.

Kliendipoolne pettus või maksejõuetus

Tähtsusele teine potentsiaalne finantskahju allikas on kliendid, kes sõlmivad lepingu pettuse kavatsusega või ei suuda laenu tagasi maksta.

Selle riski maandamiseks võetavad meetmed kuuluvad kontserni oskusteabe hulka ning neid aastaaruande lisas ei avalikustata.

Kontsern kasutab laenuotsuste tegemisel isikutuvastust, kontrollib isikuandmeid ja töösuhte olemasolu, võrdleb erinevate avalike andmebaaside andmeid ning kasutab sotsiaalmeedia andmeid ja klientide laenukäitumise statistilist analüüsi (hindamistabelit).

Kontsern jätab rahuldamata umbes kolmandiku uutest laenuaotlustest. Maandamaks riski, et klient jätab suutmatuse või soovimatuse tõttu laenu tagasi maksmata, kohandame konkreetse kliendi puhul kohaldatavaid laenuotodete parameetreid (maksimaalne laenusumma, maksimaalne maksetähtaeg, maksimaalse igakuise tagasimakse osakaal kliendi töötasust). Enamik uusi kliente võib saada laenu kuni aastaks ja suuremat kahjuriski maandatakse kõrgema krediitkulukuse määraga. Tagasipöörduvate klientide parameetrite piiranguid leevendatakse sõltuvalt nende laenukäitumisest. Nende krediitkulukuse määra vähendatakse ja ka laenu tähtaeg võib olla pikem kui esmakordsete klientide puhul.

Rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamine

Kontsern juhib ja kontrollib oma tütarettevõtete tegevust erinevates asukohtades, et tagada kogu kontserni pühendumine kohaldatavate seaduste ja määruste järgimisele kuritegevuse ja terrorismi tõkestamise valdkonnas, toetades finantsüsteemi usaldusväärsust kõigis oma tegevuskohtades ja rahvusvaheliselt.

Me teadvustame endale, et rahapesu ja terrorismi rahastamise ohtud on dünaamilised, kurjategijad otsivad pidevalt uusi meetodeid ja püüavad ära kasutada finantsteenuste sektori lihtsaimaid sihtmärke. Maandamaks riski, et kontserni kasutatakse ära finantskuritegude toimepanemiseks, hindab ja jälgib kontsern süstemaatiliselt riske, millega ta kokku puutub.

Meie üldine strateegia finantskuritegevuse vastu võitlemisel põhineb riskipõhisel lähenemisviisil, mille puhul tehakse kindlaks kõige haavatavamad valdkonnad, millele kõige enam keskenduda. Riskipõhine lähenemisviis annab kontsernile:

- **paindlikkuse**, kuna rahapesu ja terrorismi rahastamise riskid on jurisdiktsioonide, vastaspoolte, toodete ja tarnekanalite lõikes ja eri aegadel erinevad;
- **tulemuslikkuse**, kuna ettevõtetel on seadusandjatest paremad vahendid konkreetsete rahapesu ja terrorismi rahastamisega seotud riskide tõhusaks hindamiseks ja maandamiseks;
- **proportsionaalsuse**, sest riskipõhine lähenemisviis toetab rahapesu ja terrorismi rahastamise vastases võitluses tervet mõistust ja arukat tegutsemist, mitte lihtsalt lahtritesse linnukeste tegemist.

Kontsern on kehtestanud rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise üldeskirjad kontserni finantsturvalisuse poliitikaga, mida kohaldatakse tütarettevõtete õigusi ja kohustusi reguleerivate kehtivate seadustega lubatud ulatuses. Igal tütarettevõttel on ka oma täpsem poliitika ning vastuolude korral mainitud kontserni poliitika ja kohalike eeskirjade alusel koostatud poliitika vahel on kohalik poliitika ja kohalikud eeskirjad ülimuslikud.

Rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise juhtimine põhineb kolme kaitseliini põhimõttel, kus esimene kaitseliin tugineb äritegevusele, teine riski-, vastavus- ja muudele kontrollifunktsioonidele ning kolmas nõuandvale rollile, mis hõlmab nii siseauditit kui ka regulatiivset järelevalvet.

Sisemised riskid

Sisekasutaja pettus või suutmatuse

Ettevõtte töötaja, kellel on õigus sõlmida laenulepinguid või teha makseid või kellel on võimalik sisestada süsteemi valeandmeid, on kõige suurem potentsiaalse rahalise kahju allikas.

Ettevõttesiseste pettuste vältimiseks võetakse mitmesuguseid meetmeid ja neid täiustatakse pidevalt:

- Töötajate valik. Nõutavate isikuomaduste hulka kuuluvad ausus ja täpsus. Kui ausus on subjektiivne kriteerium (kuni võimaliku pettuse avastamiseni), siis täpsust ja korrektsust jälgitakse LES-i kaudu.
- Isiklik vastutus ja jälgitavus. Kõik kontserni olulised tööoperatsioonid (uue laenuaotluse sisestamine, taotluse andmete kontrollimine, taotluse rahuldamine, laenulepingu sõlmimine, laenu väljastamine, laenu tagasimaksete kajastamine ja võlgade sissenõudmine) on nime, kuupäeva, kellaaja ja sisu järgi jälgitavad.
- Süsteemi ülesehitus. LES kontrollib olulisemad operatsioonid üle ja kasutaja ei saa järgmise operatsiooni juurde asuda enne, kui eelmine operatsioon on süsteemi nõutud parameetrite kohaselt lõpule viidud.

- Laenu väljastamise protsessis täidetavate ülesannete hajutamine. Tavaliselt osaleb laenu väljastamises vähemalt kolm töötajat. Üks töötaja ei saa eraldiseisvalt peetust toime panna.
- Juhtkonna ülesannete hajutamine. Kontserni rahalisi küsimusi haldavad erinevad isikud: kohalik finantsjuht ja tegevjuht ning kontserni finantsjuht, kes on aktsionäride otsese järelevalve all.

Vead süsteemi ülesehituses

LES genereerib kasutajatele automaatselt tööülesandeid ja muid väljundeid. Viga LES-i lähtekoodis või konfiguratsioonis võib põhjustada süsteemis talitlushäireid, valeandmete esitamist, töö aeglustumist või kulude suurenemist.

Süsteemi ülesehituses leitud vead parandatakse ning enne parandatud versiooni käikulaskmist viiakse läbi põhjalikud testid.

Lisaks kontrollitakse süsteemi üldist ülesehitust ja toimimist juhuslikult valitavate tööprotsesside ja süsteemiaruannete kontrollimise teel.

Tööohutus ja -efektiivsus

Ohutu töökeskkond, kus on piisavalt ruumi ning reguleeritud temperatuur ja kliima, leevendab riske, mis on seotud tähelepanu või keskendumisvõime vähenemise, tervise halvenemise ja üldise rahulolematusega.

Selliste riskide maandamiseks on investeeritud ventilatsiooni- ja küttesüsteemidesse, funktsionaalsesse mööblisse ja tööprotsesside optimeerimisse, ning kindlasti jätkatakse nende investeeringutega ka tulevikus.

Geopoliitilised riskid

Alljärgnevalt on esitatud kontserni varade ja kohustiste geograafiline jaotus:

	Varad kokku	Kohustised kokku
<i>tuhandetes eurodes</i>	31.12.2022	31.12.2022
Moldova	194 882	107 669
Albaania	66 172	16 174
Põhja-Makedoonia	30 734	3 421
Bosnia ja Hertsegoviina	4 926	1 601
ELi liikmesriigid	23 719	136 539
USA	1 415	14
Muud riigid	484	817
KOKKU	322 332	266 235

	Varad kokku	Kohustised kokku
<i>tuhandetes eurodes</i>	31.12.2021	31.12.2021
Moldova	47 488	7 621
Albaania	47 727	4 082
Põhja-Makedoonia	22 370	2 137
Bosnia ja Hertsegoviina	3 618	347
ELi liikmesriigid	45 583	127 015
USA	0	0
Muud riigid	0	0
KOKKU	166 786	141 202

Initialed for identification purposes only
Allkirjastatud identifitseerimiseks
03.03.2023
Signature / allkiri
KPMG, Tallinn

Suurem osa kontserni tegevusest asub Moldovas, mis on Ukraina naaberriik, kuhu Venemaa alustas sissetungi 24. veebruaril 2022.

Sel kuupäeval kuulutas Moldova Vabariigi parlament välja erakorralise seisukorra kogu Moldova Vabariigi territooriumil vastavalt Moldova Vabariigi põhiseaduse § 66 punktile m ning erakorralise seisukorra, piiramise ja sõja kohta käiva seaduse nr. 212/2004 §-le 12, võttes arvesse Moldova Vabariigi valitsuse ettepanekut, mis põhineb Moldova Vabariigi eriolukordade komisjoni aruandel vajaduse kohta välja kuulutada erakorraline olukord, regionaalse julgeoleku kohta ja ohu kohta riigi julgeolekule. 6. detsembril 2022 pikendati eriolukorda veel 60 päevaks.

Sissetungil ei ole olnud olulist negatiivset mõju kontserni äritegevusele 2022. aastal. Kontserni juhtkond hindas seoses praeguse olukorraga tekkida võivat võimalikku negatiivset mõju laenuportfelli jäägile seisuga 31. detsember 2022. Võimalik negatiivne mõju võib avalduda seoses laenudega ettevõtetele, mis on seotud sõjas osalevate riikide majanduslikust olukorra ja seal tehtud otsustega või sõltuvad nendest. Kontserni juhtkonna hinnangul ei mõjuta see kontserni tegevust oluliselt.

9 Intressitulu

Intressitulu <i>tuhandetes eurodes</i>	2022	2021
Laenudelt arvestatud intressid ja vahendustasutulud	78 589	48 349
KOKKU	78 589	48 349

10 Intressikulu

Intressikulu <i>tuhandetes eurodes</i>	2022	2021
Laenudelt arvestatud intressid	-2 393	-5 096
Rendikohustistega seotud intressid	-201	-162
Võlakirjadelt arvestatud intressid	-15 981	-9 113
Hoiustelt arvestatud intressid	-1 631	0
KOKKU	-20 207	-14 371

Vt ka lisasid 21 ja 23.

11 Muud teenustasud ja leppetrahvid

Muud teenustasud ja leppetrahvid <i>tuhandetes eurodes</i>	2022	2021
Laenuga seotud leppetrahvid ja viivisintress	8 197	9 384
Vahendajatele makstavad boonused	-1 674	-1 556
Kliendilepingutest taganemisega seotud tasud	747	365
KOKKU	7 271	8 194

Laenudega seotud leppetrahve ja viivisintresse arvestatakse kassapõhiselt.

Initialed for identification purposes only
Allkirjastatud identifitseerimiseks
03.03.2023
Signature / allkiri
KPMG, Tallinn

12 Tööjõukulud

Tööjõukulud	2022	2021
<i>tuhandetes eurodes</i>		
Palgad ja lisatasud	-14 437	-7 660
Sotsiaalkindlustuskulud	-2 404	-1 078
Ravikindlustuskulud	-187	-160
Muud kulud	-453	-59
KOKKU	-17 481	-8 957
Töötajate keskmine arv taandatuna täistööajale	974	437

Muude kulude all on kajastatud muu hulgas ka muutused puhkusereservis. Seisuga 31. detsember 2022 ja 31. detsember 2021 ei olnud kontsernil muid siduvaid lepinguid töötajatega peale töölepingute.

Vt ka lisa 30 juhtkonna võtmeisikutele makstud tasude kohta.

13 Muud tegevuskulud

Muud tegevuskulud	2022	2021
<i>tuhandetes eurodes</i>		
Reklaamikulud	-3 787	-2 368
Kontorite rendikulud	-170	46
Sisseostetud teenused	-3 993	-2 949
Kinnisvara ja seadmete remont ja hooldus	-371	-64
Kommunaalkulud	-522	-271
Side ja IT	-2 893	-2 231
Väikevahendid	-258	-177
Transport	-629	-500
Kinnipeetud maksud	-486	-550
Value added tax expense	-2 524	-1 783
Muud tegevuskulud	-3 288	-2 244
KOKKU	-18 920	-13 092

Muud tegevuskulud hõlmavad ka oste seotud osapooltelt. Vt ka lisa 30.

Initialled for identification purposes only
 Alkijastatud identifitseerimiseks
 03. 03. 2023
 Signature / alkiri
 KPMG, Tallinn

14 Klientidele antud laenude allahindlus

Klientidele antud laenude allahindlus <i>tuhandetes eurodes</i>	2022	2021
Aruandeaasta alguses	-14 993	-15 859
Aasta jooksul lisandunud	-19 327	-16 322
Mahakandmine	12 726	16 997
Kursivahed	0	191
Aruandeaasta lõpus	-21 593	-14 993

2022. aastal on kontsern nõudnud sisse mahakantud laene summas 3 062 tuhat eurot (2021: 1 889 tuhat eurot) ja saanud mahakantud laenude müügist tulu 1 270 tuhat eurot (2021: 1 410 tuhat eurot). Vastavad summad on kajastatud muu koondkasumi aruandes muude tulude all.

Kontsern on arvestanud eelmiste perioodide andmetega, kuid hinnangud on siiski tulevikku vaatavad.

Allolev tabel näitab laenuportfelli vastava osa ja eeldatava krediidikahju tundlikkust tulevikku vaatava hinnangu +/- 2,5% muutuse suhtes:

31.12.2022	<i>tuhandetes eurodes</i>			Soodsad muutused			Ebasoodsad muutused		
	Portfelli brutoväärtus kokku	Eeldatava krediidikahju summa kokku	Portfelli puhasväärtus kokku	Portfelli brutoväärtus kokku	Eeldatava krediidikahju summa kokku	Portfelli puhasväärtus kokku	Portfelli brutoväärtus kokku	Eeldatava krediidikahju summa kokku	Portfelli puhasväärtus kokku
Albaania	61 814	5 232	56 582	61 814	5 237	56 577	61 814	5 227	56 586
1. rühm	51 460	1 336	50 124	51 460	1 340	50 120	51 460	1 332	50 128
2. rühm	1 133	164	969	1 133	165	969	1 133	163	970
3. rühm	9 220	3 732	5 488	9 220	3 732	5 488	9 220	3 732	5 488
Bosnia	5 164	847	4 317	5 164	847	4 317	5 164	848	4 316
1. rühm	4 223	332	3 891	4 223	332	3 891	4 223	333	3 891
2. rühm	288	111	177	288	111	177	288	111	177
3. rühm	653	404	249	653	404	249	653	404	249
Põhja-Makedoonia	32 116	4 560	27 556	32 116	4 558	27 558	32 116	4 561	27 554
1. rühm	25 687	1 214	24 473	25 687	1 212	24 474	25 687	1 216	24 471
2. rühm	603	135	468	603	135	468	603	136	468
3. rühm	5 826	3 210	2 616	5 826	3 210	2 616	5 826	3 210	2 616
Moldova	109 646	8 871	100 775	109 646	8 898	100 748	109 646	8 860	100 786
1. rühm	95 819	1 719	94 100	95 819	1 728	94 091	95 819	1 710	94 109
2. rühm	887	226	661	887	227	660	887	224	664
3. rühm	12 940	6 927	6 013	12 940	6 943	5 997	12 940	6 927	6 013
Bulgaaria	6 751	2 083	4 668	6 751	2 079	4 671	6 751	2 087	4 664
1. rühm	4 722	646	4 076	4 722	643	4 079	4 722	649	4 073
2. rühm	222	97	125	222	97	125	222	98	124
3. rühm	1 807	1 340	468	1 807	1 340	468	1 807	1 340	468
Kokku muutus (+/-)	215 491	21 593	193 897	215 491	21 618	193 872	215 491	21 584	193 907
					25 -	25	-	10	10

Vt ka lisa 17.

Initialed for identification purposes only
Allkirjastatud identifitseerimiseks
03.03.2023
Signature / allkiri
KPMG, Tallinn

Krediidikahju aastal 2022	1. rühm	2. rühm	3. rühm	Väärtuse langusest tingitud kahjum kokku
Klientidele antud laenud	- 5 247	-732	-15 614	-21 593
Kokku	- 5 247	-732	-15 614	-21 593
Krediidikahju aastal 2021	1. rühm	2. rühm	3. rühm	Väärtuse langusest tingitud kahjum kokku
Klientidele antud laenud	-4 674	-483	-9 835	-14 993
Kokku	-4 674	-483	-9 835	-14 993

15 Tulumaksukulu

Tulumaksukulu	2022	2021
<i>tuhandetes eurodes</i>		
Konsolideeritud kasum enne tulumaksu	20 785	7 884
Perioodi tulumaksukulu välismaistest maksujurisdiktsioonidest	-1 488	-1 891
Muutused edasilükkunud tulumaksus	305	76
Tulumaksukulu koondkasumiaruandes	-1 183	-1 816
Edasilükkunud tulumaksuvarad	2022	2021
<i>tuhandetes eurodes</i>		
Perioodi alguses	179	104
sh põhivaralt ja muudelt maksustamisbaasi erinevustelt	0	0
Edasikantud maksukahjumilt	179	104
Edasilükkunud tulumaksuvarade muutus	305	76
sh põhivaralt ja muudelt maksustamisbaasi erinevustelt	-2	0
Edasikantud maksukahjumilt	307	76
Äriühendusest tulenev suurenemine	51	0
Perioodi lõpus	535	179
Edasilükkunud tulumaksukohustised	2022	2021
<i>tuhandetes eurodes</i>		
Perioodi alguses	0	0
Äriühendusest tulenev suurenemine	185	0
Edasilükkunud tulumaksukohustiste muutus	-30	0
Perioodi lõpus	155	0

Tütarettevõttes NGB kajastatud põhivaralt ja muudelt maksustamisbaasi erinevustelt tekkivad edasilükkunud tulumaksuvarad tulenevad ajutistest erinevustest, mis tekivad põhivara kulumist, klientidele antud laenude ja ettemaksete eraldistest ning muudest varadest ja kohustistest. Edasilükkunud tulumaksu määramisel on kasutatud maksumäära 12%.

Initialed for identification purposes only
Alkijastatud identifitseerimiseks
03.03.2023
Signature / alkiri
KPMG, Tallinn

Tütarettevõtetes ICBG ja IutePay Bulgaria kajastatud edasikantud maksukahjumilt tekkivad edasilükkunud tulumaksuvarad on seotud kahjumiga, mida saab edasi kanda ja kasutada tulevase maksustatava tulu suhtes sel määral, mil seotud maksusoodustuse realiseerumine tulevase kasumi arvel on tõenäoline. Edasilükkunud tulumaksuvarasid saab kasutada Bulgaarias tähtajatult aasta maksustatava kasumi katmiseks 70% ulatuses. Edasilükkunud tulumaksu määramisel on kasutatud maksumäära 10%.

Aastal 2022 kuulutasid aktsionärid välja ja maksid välja dividende summas 0 tuhat eurot (2021: 3 150 tuhat eurot). Seisuga 31. detsember 2022 oli 1 tuhat eurot välja maksmata (31.12.2021: 1 tuhat eurot välja maksmata).

Seisuga 31. detsember 2022 oli kontserni jaotamata kasum 40 964 tuhat eurot (31.12.2021: 15 296 tuhat eurot), mille dividendidena väljamaksmisel omanikele kaasneks tulumaksukulu maksimaalse määraga 20/80 netodividendidena väljamakstavalt summalt. Aruandekuupäeva seisuga on kontsern saanud eelmaksustatud dividende ning maksuvabastusele kvalifitseeruvaid dividende summas 1 821 tuhat eurot (31.12.2021: 0 tuhat eurot). Kogu jaotamata kasumi dividendidena väljamaksmisel tekkiva maksimaalse tulumaksukohustise arvutamisel arvestab kontsern, et jaotamata kasum peab katma välja makstud netodividendid ja dividendidest tuleneva tulumaksukulu. Seega on aruandekuupäeva seisuga eksisteerinud jaotamata kasumist võimalik maksta omanikele dividendidena välja 32 919 tuhat eurot (31.12.2021: 11 994 tuhat eurot).

Dividendide väljamaksmisega kaasneks dividendide tulumaks summas 7 774 tuhat eurot (31.12.2021: 2 998 tuhat eurot).

Vt ka lisasid 18 ja 24.

16 Raha ja rahalähendid

Raha ja rahalähendid	31.12.2022	31.12.2021
<i>tuhandetes eurodes</i>		
Sularaha*	8 762	420
Pangakontod*	39 775	45 905
Hoiused*	4 029	0
Likviidsus- ja kohustuslik reserv	13 081	0
KOKKU	65 647	46 324
*raha ja rahalähendid rahavoogude aruandes	52 566	46 324

Seisuga 31. detsember 2022 sisaldavad pangakontod:

- sularaha sularahaautomaatides kogusummas 2 631 tuhat eurot (31.12.2021: 1 650 tuhat eurot);
- tütarettevõtte NGB likviidsus- ja kohustuslikku reservi summas 13 081 tuhat eurot vastavalt Moldova keskpanga nõudele. Moldova keskpang nõuab kommertspankadelt likviidsuse eesmärgil miinimumreservide hoidmist, mida arvutatakse teatava protsendina panga poolt eelnenud kuul (kuu 16. kuupäevast järgmise kuu 15. kuupäevani) kaasatud keskmistelt rahalistelt vahenditelt, sealhulgas kõigilt klientide hoiustelt.

Seisuga 31. detsember 2022 kasutati kohustusliku miinimumreservi arvutamisel Moldova leude puhul määra 34,0% (31.12.2021: ei kohaldatud) ning USA dollarite (USD) ja eurode (EUR) puhul määra 45,0% (31.12.2021: ei kohaldatud).

Seisuga 31. detsember 2022 oli Moldova keskpangas oleval arvelduskontol reserveeritud summa saldo 21 802 tuhat eurot. See saldo sisaldas kohustuslikku reservi Moldova leudes ja mittekonverteeritavates valuutades kaasatud rahalistelt vahenditelt. USA dollarite ja eurode kohustusliku reservi kontodel reserveeritud summad olid vastavalt 4 829 tuhat dollarit ja 8 541 tuhat eurot.

Moldova keskpanga makstav intress kohustuslikelt reservidelt oli 2022. aastal välisvaluutareservidelt 0,01%–0,01% aastas ja Moldova leudes hoitavatelt reservidelt 5,73%–19,50% aastas. Kohustuslikud reservid USA dollarites ja eurodes kaasatud rahalistelt vahenditelt on paigutatud Moldova keskpanga nostro kontodele OECD riikides asutatud korrespondentpankades.

Initialed for identification purposes only
Alkijastatud identifitseerimiseks
03.03.2023
Signature / allkiri
KPMG, Tallinn

Moldova keskpank on arvelduskontol hoitavaid kohustuslikke reserve saab kasutada NGB igapäevases tegevuses.

Hoiused hõlmasid seisuga 31. detsember 2022 üleoõhoiuste saldodid USA dollarites Bank of New Yorgis. 2022. aasta jooksul oli üleoõhoiuste intressimäär vahemikus umbes 0,1%–1,3%.

17 Klientidele antud laenud

Allolevas tabelis näidatud krediitkvaliteet ja maksimaalne krediidiriski määr põhineb kontsernisisesel krediitdireitingute süsteemil ja laenude klassifitseerimisel aasta lõpu seisuga. Summad on näidatud koos väärtuse languse katteks moodustatud allahindlustega.

31.12.2022 tuhandetes eurodes	1. rühm	2. rühm	3. rühm	Kokku
IFRS 9 kohaselt				
Klientidele antud laenude brutosumma	169 019	2 728	26 361	198 108
Kogunenud laenuintressid	12 891	406	4 086	17 383
Laenude allahindlus	-5 247	-733	-15 613	-21 593
KOKKU	176 663	2 401	14 834	193 897
Osakaal klientidele antud laenude hulgas	91%	1%	8%	100%
Viivislaenude osakaal kokku			14%	
Väärtuse languse kattekordaja			71%	
31.12.2021 tuhandetes eurodes				
IFRS 9 kohaselt				
Klientidele antud laenude brutosumma	86 917	2 258	16 789	105 963
Kogunenud laenuintressid	9 110	345	4 946	14 401
Laenude allahindlus	-4 674	-483	-9 835	-14 993
KOKKU	91 353	2 120	11 899	105 372
Osakaal klientidele antud laenude hulgas	87%	2%	11%	100%
Viivislaenude osakaal kokku			18%	
Väärtuse languse kattekordaja			69%	

Lisateave laenude allahindluse kohta on esitatud lisa 14.

Viivislaenude osakaal kokku – viivislaenud (mittetöötavate) laenude portfelli (sh kogunenud intressid), mis on üle 50 päeva üle tähtaja (3. rühm) / laenuportfelli brutoväärtus (sh kogunenud intressid).

Väärtuse languse kattekordaja – väärtuse langus kokku (vt lisa 14) / viivislaenude brutoportfell (3. rühm).

Initialled for identification purposes only
Alkijastatud identifitseerimiseks
03.03.2023
Signature / allkiri
KPMG, Tallinn

18 Muud varad ja ettemaksed

Muud varad ja ettemaksed	31.12.2022	31.12.2021
<i>tuhandetes eurodes</i>		
Edasilükkunud tulumaksuvarad	535	179
Rendimaksete ettemaksed	99	84
Maksude ettemaksed	772	251
Ettemaksed tarnijatele ja tulevaste perioodide kulud	489	105
Ettemaksed kokku	1 896	620
Nõuded inkassofirmade vastu	1 032	771
Muud nõuded	215	70
Deposiidinõuded partnerite vastu	2 867	2 271
Muud varad kokku	4 114	3 112
KOKKU	6 010	3 732

Lisateave edasilükkunud tulumaksuvarade liikumiste kohta on esitatud lisas 15.

19 Muud finantsinvesteeringud

Muud finantsinvesteeringud	31.12.2022	31.12.2021
<i>tuhandetes eurodes</i>		
Muud aktsiad ja väärtpaberid	2 703	2 529
Deposiidid	1 266	210
Riigi väärtpaberid ja sertifikaadid	34 681	0
KOKKU	38 650	2 739

Real „Muud aktsiad ja väärtpaberid“ on kajastatud IuteCredit Kosovo JSC õiglane väärtus ja investeeringud noteerimata Moldova äriühingute omakapitaliväärtpaberitesse. Vt ka lisa 29.

Summa 1 266 tuhat eurot (31.12.2021: 210 tuhat eurot) on deponeeritud kohustusliku pikaajalise deposiidina.

Riigi väärtpaberid seisuga 31. detsember 2022 kajastavad Moldova Vabariigi rahandusministeeriumi emiteeritud lühikese ja keskmise tähtajaga väärtpabereid aastase intressimääraga vahemikus 5,65%–22,01%. Riigi väärtpabereid kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses.

Seisuga 31. detsember 2022 oli Moldova keskpanga emiteeritud sertifikaatide algne tähtaeg 14 päeva ja aastane intressimäär 20%. Sertifikaate kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses.

Seisuga 31. detsember 2022 ei olnud kontserni hoitavate tagatiste hulgas riigi väärtpabereid.

Initialled for identification purposes only
Alkijastatud identifitseerimiseks
03.03.2023
Signature / allkiri
KPMG, Tallinn

20 Materiaalne põhivara

Maa ja ehitised <i>tuhandetes eurodes</i>	2022	2021
<i>Soetusmaksumus</i>		
Aruandeaasta alguses	0	0
Äriühendusest tulenev suurenemine	5 314	0
Soetused	17	0
Müük ja mahakandmine	-8	0
Kursivahed	84	0
Aruandeaasta lõpus	5 408	0
<i>Kulum ja väärtuse langus</i>		
Aruandeaasta alguses	0	0
Aruandeaasta amortisatsioonikulu	-83	0
Müük ja mahakandmine	8	0
Kursivahed	-187	0
Aruandeaasta lõpus	-263	0
Raamatupidamisväärtus 31. detsembri seisuga	5 146	0

Ehitisi kajastatakse ümberhinnatud väärtuses, mis on võrdne õiglase väärtusega ümberhindluse kuupäeval, millest arvatakse maha akumulieeritud kulum ja väärtuse langusest tulenevad akumulieeritud kahjumid.

Soetused kajastavad 2022. aastal vara väärtuse suurenemist 17 tuhande euro võrra ja müük kajastab ühe vara müüki.

Seisuga 31. detsember 2022 on ümberhindlusreservi summa 783 tuhat eurot. Seisuga 31. detsember 2022 on ehitiste raamatupidamisväärtus 4 725 tuhat eurot ja maa raamatupidamisväärtus 421 tuhat eurot.

Initialled for identification purposes only
Alkijastatud identifitseerimiseks
03.03.2023
Signature / allkiri
KPMG, Tallinn

Mööbel ja seadmed	2022	2021
<i>tuhandetes eurodes</i>		
<i>Soetusmaksumus</i>		
Aruandeaasta alguses	2 020	1 641
Äriühendusest tulenev suurenemine	822	0
Soetused	582	463
Ettemaksed	0	7
Müük ja mahakandmine	-137	-91
Kursivahed	77	0
Aruandeaasta lõpus	3 364	2 020
<i>Kulum ja väärtuse langus</i>		
Aruandeaasta alguses	-945	-663
Aruandeaasta amortisatsioonikulu	-709	-348
Müük ja mahakandmine	130	65
Kursivahed	0	1
Aruandeaasta lõpus	-1 525	-944
Raamatupidamisväärtus	1 839	1 076
31. detsembri seisuga		

21 Kasutusõiguse varad ja rendikohustised

Kasutusõiguse varad (kontoripinnad)	2022	2021
<i>tuhandetes eurodes</i>		
<i>Soetusmaksumus</i>		
Aruandeaasta alguses	3 883	3 540
Äriühendusest tulenev suurenemine	261	0
Soetused	1 371	957
Müük ja mahakandmine	-883	-522
Kursivahed	125	-92
Aruandeaasta lõpus	4 757	3 883
<i>Amortisatsioonikulu</i>		
Aruandeaasta alguses	-2 297	-1 426
Aruandeaasta amortisatsioonikulu	-1 007	-1 013
Müük ja mahakandmine	767	78
Kursivahed	-145	64
Aruandeaasta lõpus	-2 682	-2 297
Raamatupidamisväärtus 1. jaanuari seisuga	1 587	2 113
Raamatupidamisväärtus 31. detsembri seisuga	2 075	1 587

Intended for identification purposes only
 Allotment identification number
 03.03.2023
 Signature / allkirj
 KPMG, Tallinn

Rendikohustised (kontoripindade rent)	2022	2021
<i>tuhandetes eurodes</i>		
<i>Lühiajalised</i>		
Aruandeaasta alguses	831	860
Äriühendusest tulenev suurenemine	63	0
Soetused	138	767
Kogunenud intressid	201	162
Tagasimaksed	-1 234	-977
Ümberklassifitseerimine ja periodiseerimine	908	19
Aruandeaasta lõpus	908	831
<i>Pikaajalised</i>		
Aruandeaasta alguses	934	1 261
Äriühendusest tulenev suurenemine	199	0
Uutest lepingutest tulenev suurenemine	1 339	0
Ümberklassifitseerimine ja periodiseerimine	-1 204	-326
Aruandeaasta lõpus	1 269	934
Rendikohustised 1. jaanuari seisuga kokku	1 765	2 121
Rendikohustised 31. detsembri seisuga kokku	2 177	1 765
Kajastatud kasumiaruandes	2022	2021
<i>tuhandetes eurodes</i>		
Kasutusõiguse varade amortisatsioonikulu	-1 007	-1 013
Intressikulu rendikohustistelt	-201	-162
Lühiajaliste rendilepingutega seotud kulud	-170	-58
Kasumiaruandes kajastatud summa kokku	-1 378	-1 233

Rendilepingute portfelli diskontomäärad jäid vahemikku 8–13% (keskmise 10,5%) olenevalt riigist.

Rendilepingute tähtaegadest saab ülevaate lisast 8. Rendiperioodi maksimaalseks pikkuseks on 60 kuud.

Initialled for identification purposes only
 Alkijastatud identifitseerimiseks
 03. 03. 2023
 Signature / alkiri
 KPMG, Tallinn

22 Immateriaalne põhivara

Tarkvara	2022	2021
<i>tuhandetes eurodes</i>		
<i>Soetusmaksumus</i>		
Aruandeaasta alguses	7 799	4 440
Äriühendusest tulenev suurenemine	530	0
Soetused	240	0
Parendused – sisemiselt arendatud	7 071	0
Lõpetamata projektid	4 518	3 359
Lõpetamata projektide ümberliigitamine sisemiselt arendatud parendusteks	-7 071	0
Müük ja mahakandmine	-2 920	0
Aruandeaasta lõpus	10 168	7 799
<i>Kulum ja väärtuse langus</i>		
Aruandeaasta alguses	-1 860	-747
Aruandeaasta amortisatsioonikulu	-239	-177
Sisemiselt arendatud vara aruandeaasta amortisatsioonikulu	-2 077	-945
Müük ja mahakandmine	2 920	9
Aruandeaasta lõpus	-1 256	-1 860
Raamatupidamisväärtus 31. detsembri seisuga	8 912	5 939

Sisemiselt arendatud immateriaalse põhivara raamatupidamisväärtus kokku on 31. detsembri 2022. aasta seisuga 6 882 tuhat eurot (31. detsember 2021: 1 722 tuhat eurot).

2022. aastal jätkas kontsern investeeringute tegemist uude tarkvarasse ja tarkvaralahendustesse, mis toetavad kontserni majandustegevuse kasvu ning olemasolevatele ja potentsiaalsetele uutele klientidele osutatavate teenuste laiendamist. 2022. aasta lõppes arendustööde esimene etapp, mille tulemusena kajastati arenduskulusid summas 7 071 tuhat eurot immateriaalse põhivarana. Arenduskulud kokku olid 4 518 tuhat eurot (31.12.2021: 3 359 tuhat eurot), millest 3 390 tuhat eurot kajastati immateriaalse põhivarana.

Initialled for identification purposes only
 Allkirjastatud identifitseerimiseks
 03.03.2023
 Signature / allkiri
 KPMG, Tallinn

23 Finantskohustised

Tuhandetes eurodes	31.12.2022	Järelejäänud lunastustähtaeg			Valuuta	Intress
		Kuni 1 aasta	1–5 aastat	Üle 5 aasta		
Laenu investoritelt ja pankadelt	32 313	12 739	19 574	0	EUR, MDL, USD, ALL, MKD	1-20%
Laenu valitsuselt	3 601	130	2 211	1 260	EUR, MDL, USD	0,6%-13,6%
Klientide hoiused	85 814	64 551	20 714	550	EUR, MDL, USD, RON, RUB, GBP, CAD	0,1%-5,5%
Arvelduskrediit	519	519	0	0	MDL	3-14%
Rendikohustised (IFRS 16)	2 177	908	1 269	0	EUR, MLD, ALL, MKD, BAM, BGN	8%-12%
Vahetusvõlakirjad	28	28	0	0	EUR	5%
Eurovõlakirjad	123 601	48 631	74 970	0	EUR	13%
Kogunenud intressid	5 327	5 327	0	0	EUR, MDL, USD, ALL, MKD	
KOKKU	253 381	132 833	118 739	1 810		
	31.12.2021	Järelejäänud lunastustähtaeg			Valuuta	Intress
		Kuni 1 aasta	1–5 aastat	Üle 5 aasta		
Laenu investoritelt ja pankadelt	8 611	3 351	5 260	0	EUR, MDL, USD, ALL, MKD	1-20%
Arvelduskrediit	1 676	0	1 676	0	n/a	n/a
Rendikohustised (IFRS 16)	1 765	831	934	0	EUR, MLD, ALL, MKD, BAM, BGN	8%-12%
Vahetusvõlakirjad	29	0	29	0	EUR	5%
Eurovõlakirjad	118 938	0	118 938	0	EUR	13%
Kogunenud intressid	4 691	4 691	0	0	EUR, MDL, USD, ALL, MKD	
KOKKU	135 709	8 872	126 837	0		

Seisuga 31. detsember 2021 ja 31. detsember 2022 sisaldab arvelduskrediidi jääk Moldovas avatud arvelduskrediiti. Arvelduskrediidi tagamiseks on tütarettevõtte likviidsed varad.

Klientide hoiused sisaldavad klientide arvelduskontosid ja klientide tähtajalisi hoiuseid.

Majandusaastatel 2019–2020 emiteeritud ICF-i võlakirjad 50 000 tuhande euro väärtuses on noteeritud Frankfurdi börsil. Võlakirjade fikseeritud kupongimäär on 13% ja lunastustähtpäev 7. august 2023. Intressi makstakse kaks korda aastas, 7. veebruaril ja 7. augustil. Intress koguneb alates võlakirja emiteerimise kuupäevast tegelike päevade alusel.

2021. aastal emiteeritud ICF-i võlakirjad 75 000 tuhande euro väärtuses on noteeritud Frankfurdi börsil ja Nasdaq Tallinna börsi reguleeritud turul. Võlakirjade fikseeritud kupongimäär on 11% ja lunastustähtpäev 6. oktoober 2026. Intressi makstakse kaks korda aastas, 6. aprillil ja 6. oktoobril. Intress koguneb alates võlakirja emiteerimise kuupäevast tegelike päevade alusel.

Seega on 2022. aasta 31. detsembri seisuga tagatud eelisvõlakirju kokku emiteeritud 125 000 tuhande euro (31. detsember 2021: 125 000 tuhande euro) väärtuses.

Emitendi kohustusi garanteerib eelisjärjekorrast lähtuvalt kontserni valdusettevõtte AS IuteCredit Europe koos tütarettevõtetega, võttes arvesse kõiki olemasolevaid ja tulevasi nõudeid ning raha pangakontodel.

Initialled for identification purposes only
Allkirjastatud identifitseerimiseks
03.03.2023
Signature / allkiri
KPMG, Tallinn

Võlakirjaemissiooni tõttu peab kontsern täitma kvartaalselt teatud finantstingimusi nii auditeeritud konsolideeritud aastaaruande kui ka auditeerimata konsolideeritud kvartaliaruannete esitamisel: intressikulude kattekordaja ei tohi olla alla 1,5 ning kapitalisatsioon alla 15%.

Eurovõlakirjadega seotud finantssuhtarvud:

	31.12.2022	31.12.2021
Kapitalisatsioon		
Omakapital / klientidele antud laenud ja ettemaksed	28,9%	24,3%
	2022	2021
Kasumlikkus		
Intressikulude kattekordaja – EBITDA / intressikulu	1,7	1,6

Seisuga 31. detsember 2022 ja 31. detsember 2021 on kontsern täitnud võlakirjadega seotud finantskohustused.

Dividendi- ja muid sarnaseid makseid on lubatud teha omanikele vaid juhul, kui need ei ületa 25% jaotuskõlblikust kasumist, viimase finantsaruandega kaetava perioodi viimasel päeval lõppeva perioodi intressikulude kattekordaja ei ole alla 1,5 ning kontserni konsolideeritud kapitalisatsioon on vähemalt 15%, toetudes esialgsetele andmetele (sh netotuludele).

24 Muud kohustised

Muud kohustised	31.12.2022	31.12.2021
<i>tuhandetes eurodes</i>		
Võlad tarnijatele	1 536	1 387
Võlad töötajatele	582	466
Maksmisele kuuluv ettevõtte tulumaks	172	638
Muud maksukohustised	902	882
Eraldised	2 234	520
Tulevaste perioodide ettemakstud tulu	3 642	890
Muud kohustised	3 788	710
KOKKU	12 857	5 493

Real „Eraldised“ on kajastatud kohustised klientide ees ja arveldused äripartneritega.

Real „Muud kohustised“ on kajastatud tulevaste perioodide ettemakstud tulu, ettemakstud summad, klientide poolt tehtud enamaksed / ekslikult tehtud maksed ning vahendajate laenudega seotud kohustised.

Real „Muud maksukohustised“ on kajastatud seisuga 31. detsember 2022 ka edasilükkunud tulumaksukohustised summas 155 tuhat eurot (31.12.2021: 0 tuhat eurot). Vt ka lisa 15.

Initialled for identification purposes only
Alkijastatud identifitseerimiseks
03.03.2023
Signature / allkiri
KPMG, Tallinn

25 Garantiid ja muud finantskohustused

Kontserni kehtivate garantiide, kohustuste ja muude finantsseisundi aruande väliste kirjete kogusummad seisuga 31. detsember 2022 ja 31. detsember 2021 olid järgmised:

Garantiid ja muud finantskohustused	31.12.2022	31.12.2021
<i>tuhandetes eurodes</i>		
Garantiid	3 152	0
Finantseerimis- ja muud kohustused	4 716	0

Kontserni tütarettevõtte NGB annab tavapärase majandustegevuse käigus klientide nimel välja garantiisid ja akreditiive. Garantiidel on samasugune krediidirisk nagu laenu andmisel. Kuna pangale võidakse esitada nõue, kui klient ei täida garantiiga seotud kohustusi, kujutavad need instrumendid ka NGB jaoks teatavat likviidsusrisi.

Finantseerimiskohustused kajastavad NGB kohustusi, mis on seotud klientidele laenude andmise ja ettemaksete tegemisega. Finantseerimiskohustused ei tähenda tingimata tulevasi raha väljamakseid, kuna paljud sellised kohustused aeguvad või lõpetatakse ilma finantseerimiseta.

Seisuga 31. detsember 2022 on kontserni tütarettevõttel NGB kümme käimasolevat kohtuvaidlust NGB endiste aktsionäride ja NGB vahel, milles endistel aktsionäridel on kaks nõuet: 1) nõue tunnistada endiste aktsionäride aktsiate tühistamine ebaseaduslikuks ja 2) nõue tuvastada, et tühistatud ja hüvitatud aktsiate väärtus oli hinnatud väiksemaks, kui see oleks pidanud olema. Ebasoodne tulemus ehk teisisõnu vähemalt ühe eespool nimetatud nõude rahuldamine on hinnanguliselt vähetõenäoline. Aktsiad on tühistatud Moldova keskpanga mitme otsusega. Moldova keskpanga otsuseid ei ole tühistatud ja need on hetkel kehtivad. NGB-lt kahjutasu väljamaksmist nõudvate aktsionäride väited põhinevad aga audiitorite aruannetel, kellel ei ole volitusi väärtpaberite hindamiseks.

26 Aktsiakapital

Aktsiakapital	31.12.2022	31.12.2021
<i>eurodes</i>		
Aktsiakapital	10 000 000	10 000 000
Aktsiate arv	10 000 000	10 000 000
Aktsia nimiväärtus	1,00	1,00

2022. aastal aktsionäride seas muutusi ei toimunud.

Kõikide aktsiate eest on täielikult tasutud. Iga aktsia annab aktsionärile ettevõtte koosolekutel ühe hääle, mis annab aktsionärile õiguse osaleda ettevõtte juhtimises ning kasumi ja ettevõtte likvideerimisel allesjäänud vara jaotamisel.

Initialled for identification purposes only
Allkirjastatud identifitseerimiseks
03.03.2023
Signature / allkiri
KPMG, Tallinn

27 Investeeringud tütarettevõtetesse

Tütarettevõtte	Riik	Omandamise kuupäev	31.12.2022	31.12.2021
IuteCredit SRL	Moldova	28.11.2008	100%	100%
IuteCredit Albania SH.A	Albaania	04.08.2014	100%	100%
IuteCredit Macedonia DOOEL	Põhja-Makedoonia	24.07.2017	100%	100%
IutePay Bulgaria EOOD	Bulgaaria	12.12.2017	100%	100%
Velox Pay S.H.P.K	Albaania	09.10.2020	100%	100%
IuteCredit Bulgaria EOOD	Bulgaaria	11.03.2019	100%	100%
MKD IuteCredit BH d.o.o. Sarajevo	Bosnia ja Hertsegoviina	29.03.2019	100%	100%
IuteCredit Finance S.a.r.l.	Luksemburg	01.07.2019	100%	100%
BC Energbank S.A	Moldova	14.02.2022	96%	0%

Emaettevõtte konsolideerimata põhjaruannetes on investeeringud tütarettevõtetesse kajastatud kapitaliosaluse meetodil:

tuhandetes eurodes	Investeeringud tütarettevõtetesse					31.12.2022
	31.12.2021	Laekunud dividendid	Sissemaksed aktsiakapitali	Omandamine	Kapitaliosaluse meetodil arvestatud kasum/kahjum	
ICM	23 353	-500	0	0	4 101	26 954
NGB	0	0	0	21 402	14 433	35 835
ICA	12 525	-1 321	0	0	3 923	15 127
Velox Pay	378	0	165	0	21	564
ICMK	2 498	0	500	0	866	3 864
IUTEPAY	0	0	0	0	0	0
ICBG	1 062	0	2 148	0	-2 885	325
ICBH	437	0	3 988	0	-3 768	657
ICF	0	0	0	0	8	8
Investeeringud tütarettevõtetesse	40 253	-1 821	6 801	21 402	16 699	83 335

Initialed for identification purposes only
Alkijastatud identifitseerimiseks
03.03.2023
Signature / alkiri
KPMG, Tallinn

tuhandetes eurodes	Investeeringud tütarettevõtetesse					31.12.2021
	31.12.2020	Laekunud dividendid	Sissemaksed aktsiakapitali	Omandamine	Kapitaliosaluse meetodil arvestatud	
					kasum/kahjum	
ICM	19 975	0	0	0	3 378	23 353
ICA	10 044	-1 146	0	0	3 627	12 525
Velox Pay	405	0	0	0	-27	378
ICMK	245	0	1 300	0	953	2 498
IUTEPAY	0	0	0	0	0	0
ICBG	678	0	1 023	0	-639	1 062
ICBH	513	0	3 068	0	-3 144	437
ICF	264	0	0	0	-264	0
Investeeringud tütarettevõtetesse	32 124	-1 146	5 391	0	3 884	40 253

Vt ka lisa 28, 32.1 ja 32.2

Initialled for identification purposes only
 Allkirjastatud identifitseerimiseks
 03. 03. 2023
 Signature / allkiri
 KPMG, Tallinn

28 Tütarettevõtte omandamine

12. jaanuaril 2022 omandas AS IuteCredit Europe 9,976% osaluse NGB-s, ostes 1,7 miljoni euro eest 199 519 NGB aktsiat.

14. veebruaril 2022 omandas AS IuteCredit Europe lisaks 49,732% osaluse NGB-s, ostes 8,4 miljoni euro eest 994 645 NGB aktsiat. Aktsiate omandamise tulemusena sai NGB-st kontserni tütarettevõtte.

NGB omandamisega soovib kontsern suurendada kliendiportfelli ja seeläbi kasvatada müügitulu, suurendades osutatavate teenuste mahtu ja pakutavate teenuste valikut, mis võimaldab kontsernil liikuda edasi ja saada kiiresti arenevaks innovaatiliseks finantstehnoloogial põhinevaks pangaks.

Kontserni arvestuse eesmärgil on omandamise kuupäev 31. jaanuar 2022. Seda toetab ka asjaolu, et perioodil 1. veebruar 2022 – 14. veebruar 2022 ei toimunud omandatud tütarettevõttes olulisi tehinguid ja sündmusi.

Omandamise kuupäeva seisuga omandati järgmised varad ja võeti üle järgmised kohustised:

<i>tuhandetes eurodes</i>	Lisad	Õiglase väärtus
Raha ja rahalähendid		45 685
Klientidele antud laenud		47 883
Ettemaksed, nõuded ostjate vastu ja muud nõuded		1 793
Muud finantsinvesteeringud		43 274
Materiaalne põhivara	20	6 137
Kasutusõiguse varad	21	261
Immateriaalne põhivara	22	530
Klientidelt saadud laenud ja hoiused		109 832
Rendikohustised	23	262
Võlad tarnijatele ja muud võlad		1 608
Edasilükkunud tulumaksukohustised	15	182
Eristatav netovara kokku		33 679
Mittekontrolliv osalus		-13 570
Omandatud eristatav netovara		20 110

Raha ja rahalähendite, klientidele antud lühiajaliste laenude, ettemaksete, ostjate vastu olevate nõuete ja muude nõuete ning tarnijate ees olevate võlgade ja muude võlgade õiglase väärtus oli hinnanguliselt ligilähedane raamatupidamisväärtusele tulenevalt nende varade lühiajalisusest.

Klientidele antud laenude õiglase väärtuse määramisel on kasutatud diskonteeritud rahavoo meetodit. Kasutatav diskontomäär oli 13,95 %.

Muude finantsinvesteeringute õiglase väärtuse määramisel on kasutatud turuvõrdluse meetodit.

Materiaalse põhivara õiglase väärtuse määramisel on kasutatud turuvõrdluse meetodit.

Klientidelt saadud laenude ja hoiuste õiglase väärtuse määramisel on kasutatud diskonteeritud rahavoo meetodit diskontomääraga, mis kajastab emitendi laenuintressimäära aruandlusperioodi lõpu seisuga.

Omandatud rendikohustiste õiglase väärtuse määramiseks arvutati järelejäänud rendimaksete nüüdisväärtus omandamise kuupäeva seisuga. Kasutusõiguse varasid mõõdeti rendikohustistega võrdses summas.

Tingimuslikke kohustisi kontsern soetusmaksumuse määramisel ei kajastatud, kuna ei ole sõlmitud ega eksisteeri kokkuleppeid, mis nõuaksid kontsernilt tulevikus maksete tegemist endistele aktsionäridele. Täiendavat immateriaalset põhivara kontsern soetusmaksumuse määramisel ei kajastanud.

Mittekontrolliv osalus summas 13 570 tuhat eurot on mõõdetud proportsionaalse osalusena kajastatud eristatava netovara summast.

Omandamise tulemusena kajastas kontsern pärast omandatud varade ja kohustiste õiglase väärtuse kriitilist hindamist negatiivse firmaväärtuse 10,0 miljonit eurot. Negatiivne firmaväärtus on põhjustatud NGB aktsiate madalast turuhinnast Moldova börsil ajalise piirangu tõttu potentsiaalsetele ostjatele, kellel oleks samuti olnud õigus omandada oluline osalus krediitiasutuses. Teataval aktsiahinna tasemel leidis kontsern, et aktsiate omandamine on kasulik finantsinvesteering.

Perioodil 15. veebruar 2022 – 31. detsember 2022 omandas AS IuteCredit Europe lisaks 36,16% NGB aktsiaid, ostes mittekontrollivatelt aktsionäridelt 11,3 miljoni euro eest 723 200 NGB aktsiat. Netovara õiglane väärtus oli 10,3 miljonit eurot. Selle tulemusena kuulub kontsernile 95,87% NGB aktsiatest. Kontsern kajastas kasumi summas 6,0 miljonit eurot otse omakapitalis. Kasum tulenes oluliselt madalamast NGB aktsiate turuhinnast, mida kontsern maksis mittekontrolliva osaluse omandamise eest.

31. detsembril 2022 lõppenud majandusaastal oli NGB panus alates kontserni tütarettevõtteks saamise kuupäevast kontserni müügitulusse (intressi- ja muu sarnane tulu) 18 120 tuhat eurot ja kasumisse 4 906 tuhat eurot. Kui omandamine oleks toimunud 1. jaanuaril 2022, oleks juhtkonna hinnangul olnud konsolideeritud müügitulu (intressi- ja muu sarnane tulu) 79 678 tuhat eurot ja aruandeaasta konsolideeritud kasum 19 838 tuhat eurot. Nende summade leidmisel on juhtkond eeldanud, et omandamise kuupäeval tekkinud esialgselt määratud õiglase väärtuse korrigeerimised oleksid olnud samad, kui omandamine oleks toimunud 1. jaanuaril 2022.

Initialed for identification purposes only
Allkirjastatud identifitseerimiseks
03. 03. 2023
Signature / allkiri
KPMG, Tallinn

29 Õiglase väärtuse mõõtmine

Kontsern kasutab finantsinstrumentide õiglase väärtuse määramisel ja esitamisel hindamismeetodeid järgmises tähtsuse järjekorras:

- 1. tase — identsete varade ja kohustiste noteeritud (korrigeerimata) hinnad aktiivsel turul;
- 2. tase — hindamistehnikad, mille puhul õiglase väärtuse hindamise seisukohalt olulised madalaima taseme sisendid on otseselt või kaudselt jälgitavad;
- 3. tase — hindamistehnikad, mille puhul õiglase väärtuse hindamise seisukohalt olulised madalaima taseme sisendid ei ole jälgitavad.

Järgmises tabelis on esitatud õiglasest väärtuses kajastatud finantsinstrumentide analüüs õiglase väärtuses tähtsusejärjekorra tasemete kaupa:

	Hindamis- kuupäev	Noteeritud hinnad aktiivsel turul (1. tase)	Olulised jälgitavad sisendid (2. tase)	Olulised mittejälgitavad sisendid (3. tase)	Õiglase väärtus kokku	Raamatu- pidamis- väärtus kokku	Vahe
Varad, mille õiglase väärtus on aruandes avalikustatud							
Nõuded pankadele ja krediitiasutustele	31.12.2022	0	36 834	28 814	65 647	65 647	0
Laenu- ja intressinõuded klientidele	31.12.2022	0	0	235 576	235 576	193 897	41 679
Muud varad	31.12.2022	0	0	4 114	4 114	4 114	0
Muud finantsinvesteeringud	31.12.2022	37 340	0	3 968	41 308	38 650	2 659
Kohustised, mille õiglase väärtus on aruandes avalikustatud							
Laenud, võlakirjad, hoiused ja kogunenud intressivõlad	31.12.2022	0	90 145	163 606	253 751	253 382	369
Võlad tarnijatele	31.12.2022	0	0	1 536	1 536	1 536	0
Muud kohustised	31.12.2022	0	0	3 788	3 788	3 788	0
Varad, mille õiglase väärtus on aruandes avalikustatud							
Laenu- ja intressinõuded klientidele	31.12.2021	0	0	136 163	136 163	105 372	30 791
Muud varad	31.12.2021	0	0	3 112	3 112	3 112	0
Muud finantsinvesteeringud	31.12.2021	0	0	2 739	2 739	2 739	0
Kohustised, mille õiglase väärtus on aruandes avalikustatud							
Laenud, võlakirjad ja kogunenud intressivõlad	31.12.2021	0	0	155 978	155 978	133 944	22 034
Võlad tarnijatele	31.12.2021	0	0	1 387	1 387	1 387	0
Muud kohustised	31.12.2021	0	0	710	710	710	0

Suurema osa kontserni varade ja kohustiste raamatupidamisväärtus on ligilähedane nende õiglasele väärtusele. Finantsinstrumentide (raha ja selle lähendid, nõuded klientide vastu ja muud nõuded ning laenud ja muud alla üheaastase tähtajaga võlad, millest on arvatud maha hinnangulised krediidikorrigeerimised) raamatupidamisväärtus vastab nende õiglasele väärtusele.

Kui finantsseisundi aruandes kajastatud finantsvarade ja -kohustiste õiglast väärtust ei ole võimalik aktiivsete turgude andmete põhjal tuletada, tehakse õiglase väärtus kindlaks mitmesuguste hindamismeetodite abil. Võimalusel põhinevad nende mudelite sisendid jälgitavatel turuandmetel, nende puudumisel määratakse õiglase väärtus aga hinnanguliselt. Klientidele antud laenude ja korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatavate finantskohustiste õiglase väärtuse hindamiseks diskonteeritakse hinnangulisi tulevasi rahavooge vastava aruandeaasta lõpus kehtiva turuintressimääraga.

Aruandeperioodil ümberklassifitseerimisi tasemete vahel ei toimunud ning diskontomäärad turuvõrdluses oluliselt ei erine. Laenuid ja intressid kajastatakse 3. taseme all, kuna nende puhul kasutatakse olulisi mittejälgitavaid sisendeid.

Nõuded pankadele ja krediitiasutustele sisaldavad 2. taseme all hoiuseid ja kohustuslikke sularaha reserve, mida tütarettevõtte NGB hoiab Moldova keskpangas. Nende varade õiglase väärtuse määramisel on kasutatud diskonteeritud rahavoo meetodit. Eeldatavad rahavood on diskonteeritud jooksvate turu intressimääradega.

Muud finantsinvesteeringud sisaldavad 1. taseme all Moldova keskpanga emiteeritud riigi väärtpapereid ja sertifikaate õiglasel väärtuses summas 37 340 tuhat eurot ja 3. taseme all investeeringut ettevõttesse IuteCredit Kosovo (ICKO) õiglasel väärtuses summas 1 829 tuhat eurot (31.12.2021: 2 529 tuhat eurot). Seisuga 31. detsember 2022 oli juhatus teinud ICKO investeeringu kohta õiglase väärtuse hindamise, lähtudes ICKO finantstulemuste aruandest. Õiglase väärtuse hinnang põhines ka raha netosissevool, mida ICKO suudab allesjäänud laenuportfellist genereerida.

Laenuid, võlakirjad, hoiused ja kogunenud intressivõlad sisaldavad 2. taseme all intressikandvaid hoiuseid ja saadud laene Moldova valitsuselt õiglasel väärtuses kokku summas 90 145 tuhat eurot. Õiglase väärtuse määramisel on kasutatud diskonteeritud rahavoo meetodit. Eeldatavate rahavoogude diskonteerimisel on kasutatud intressimäärasid, mida rakendatakse sarnase järelejäänud tähtajaga uutele võlakohustistele.

Vt ka lisa 17, 18, 19 ja 23.

30 Seotud osapooled

Seotud osapoolteks loetakse osapooli, kellest üks omab teise üle kontrolli või olulist mõju finants- ja äritegevust puudutavate otsuste tegemisel. Seotud osapooled on omanikud, nõukogu ja juhatuse liikmed, juhtkonna võtmeisikud, nende lähisugulased ja nende enamusosalusega ettevõtted ning sidusettevõtted.

IuteCredit Europe AS-i peamine omanik on Eestis registreeritud ettevõtte Alarmo Kapital OÜ, kellele kuulub 89,82% aktsiatest. Ülejäänud aktsiad kuuluvad mittekontrollivatele aktsionäridele, kellest keegi ei oma üle 3% ettevõtte aktsiatest.

Kontserni juhtkond ei ole siirdehindadega seoses märkimisväärset riski tuvastanud, kuna kontserni peamised tulud ja kulud on seotud laenugevusega. Investoritelt saadud laenude marginaalid vastavad turutingimustele (vt lisa 24). Kontsernisisesed tehingud on seotud tavapärase äritegevuse käigus tehtavate laenumaksetega ja neid on hinnatud turuhinnaga. Kõnealuste tehingute mõju on konsolideeritud finantstulemustest elimineeritud. Juhtkonna hinnangul kontserni ja seotud osapoolte vahelistest tehingutest olulist hinna- ega maksuriski ei tulene.

Seotud osapooltega tehakse tehinguid tavapärase äritegevuse käigus. Seotud osapooltega tehtud tehingute mahud, saldod aasta lõpu seisuga ning tehingutega seotud tulud ja kulud on esitatud järgmisel leheküljel:

<i>tuhandetes eurodes</i>		Saadud laenuid	Tagasi-makstud laenuid	Antud laenuid	Antud laenuid tagasi-maksed	Nõuded	Kohustised
Kõrgem juhtkond ja ettevõtete üle olulist mõju omavad enamusaktsionärid	2022	509	0	1 935	1 215	985	2 831
Olulise osalusega juhtkonna liikmete lähemad pereliikmed ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtted	2022	0	0	0	0	0	652
Kõrgem juhtkond ja ettevõtete üle olulist mõju omavad enamusaktsionärid	2021	230	1 069	8 080	8 080	0	2 226
Olulise osalusega juhtkonna liikmete lähemad pereliikmed ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtted	2021	63	0	0	0	0	619

Initialed for identification purposes only
Alkijastatud identifitseerimiseks
03.03.2023
Signature / allkiri
KPMG, Tallinn

		Ostud	Osutatud teenused	Antud laenudelt arvestatud intressid	Antud laenudelt saadud intressid	Laenudelt arvestatud intressid	Laenudelt tasutud intressid
Kõrgem juhtkond ja ettevõtete üle olulist mõju omavad enamusaktsionärid	2022	3 776	0	54	23	341	341
Olulise osalusega juhtkonna liikmete lähemad pereliikmed ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtted	2022	0	0	0	0	76	76
Kõrgem juhtkond ja ettevõtete üle olulist mõju omavad enamusaktsionärid	2021	302	26	272	272	652	510
Olulise osalusega juhtkonna liikmete lähemad pereliikmed ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtted	2021	0	0	0	0	65	69

Vt ka lisa 12 ja 13.

<i>tuhandetes eurodes</i>	2022	2021
Kontserni juhtkonna võtmeisikutele makstud tasud		
Töölepingutest tulenevad tasud	479	467
KOKKU	479	467

Kontserni juhtkonna võtmeisikuteks on nõukogu liikmed, juhatuse liikmed ja finantsjuht.

Initialled for identification purposes only
Alkijastatud identifitseerimiseks
03.03.2023
Signature / allkiri
KPMG, Tallinn

31 Raamatupidamisaruannete esitusviisi muutus

2022. aastal on kontsern otsustanud teha muudatusi konsolideeritud koondkasumiaruandes ja konsolideeritud finantsseisundi aruandes toodud finantssteabe esitusviisis. Muudatused on seotud tütarettevõtte NGB omandamisega. Kontserni juhtkond usub, et uus esitusviis on täpsem ja kooskõlas finantssektori ettevõtete aruandluses levinud tavadega.

Teabe esitusviisis tehtud muudatused ei avaldanud mõju kontserni konsolideeritud varadele ja kohustistele seisuga 31. detsember 2021 ega 2021. aasta konsolideeritud tulemustele.

Järgnevates tabelites on toodud eelnenud aasta finantssteabe esituses jooksval aastal tehtud muudatused.

Konsolideeritud koondkasumiaruanne	Aruandes esitatud	Korrigeerimine	Korrigeeritud
<i>tuhandetes eurodes</i>	2021		2021
Intressi- ja muu sarnane tulu	48 349	0	48 349
Intressi- ja muu sarnane kulu	-14 371	0	-14 371
Intressitulu kokku	33 978	0	33 978
Muud teenustasud ja leppetrahvid	8 194	0	8 194
Muu teenustasutulu kokku	8 194	0	8 194
Muud tulud	4 670	0	4 670
Laenude allahindlus	-16 322	16 322	0
Valemi muutusest tulenev korrigeerimine	0	-42 172	0
Muud tulud kokku	30 520	-25 850	4 670
Kasum/kahjum õiglasel väärtusel kajastatud finantsvaradelt	0	842	842
Kasum/kahjum valuutakursi muutustest	0	1 183	1 183
Kasum finantsvaradest	0	2 025	2 025
Netotulu		48 868	48 868
Tööjõukulud	-8 957	0	-8 957
Amortisatsioonikulu	-2 613	0	-2 613
Muud tegevuskulud	-13 092	0	-13 092
Tegevuskulud kokku	-24 662	0	-24 662
Kasum enne allahindlusi	0	24 206	24 206
Kasum/kahjum õiglasel väärtusel kajastatud finantsvaradelt	842	-842	0
Kasum/kahjum valuutakursi muutustest	1 183	-1 183	0
Finantstulud/-kulud kokku	2 025	-2 025	0
Laenude netoallahindlus	0	-16 322	-16 322
Kasum enne tulumaksu	7 884	0	7 884
Tulumaksukulu	-1 816	0	-1 816
Aruandeaasta puhaskasum	6 068	0	6 068
Muu koondkasum			
Muu koondkasum, mis liigitatakse järgmistel perioodidel ümber kasumiaruandesse			
Kursivahed välismaiste äriüksuste tulemuste ümberarvestamisest	-1 020	0	-1 020
Koondkasum kokku	5 048	0	5 048
Kasumiosa, mis kuulub			
emaettevõtte aktsionäridele	5 048	0	5 048
Koondkasum kokku, mis kuulub			
emaettevõtte aktsionäridele	5 048	0	5 048

Initialled for identification purposes only
Alkijastatud identifitseerimiseks
03.03.2023
Signature / allkiri
KPMG, Tallinn

Konsolideeritud finantsseisundi aruanne <i>tuhandetes eurodes</i>	Aruandes avalikustatud 31.12.2021	Korrigeerimine	Korrigeeritud 31.12.2021
Varad			
Raha ja rahalahendid	46 324	0	46 324
Klientidele antud laenud	105 372	0	105 372
Ettemaksed	620	0	620
Nõuded ostjate vastu ja muud nõuded	3 112	-3 112	0
Muud varad		3 112	3 112
Müügiks hoitavad varad	17	0	17
Muud finantsinvesteeringud	2 739	0	2 739
Materiaalne põhivara	1 076	0	1 076
Kasutusõiguse varad	1 587	0	1 587
Immateriaalne põhivara	5 939	0	5 939
Varad kokku	166 786	0	166 786
Kohustised ja omakapital			
Kohustised			
Laenud ja võlakirjad investoritelt	133 944	0	133 944
Rendikohustised	1 765	0	1 765
Võlad tarnijatele ja muud võlad	1 387	-1 387	0
Tasumisele kuuluvad tulumaksukohustised	638	0	638
Edasilükkunud tulumaksukohustised	882	0	882
Muud kohustised	2 586	1 387	3 973
Kohustised kokku	141 202	0	141 202
Omakapital			
Aktsiakapital	10 000	0	10 000
Kohustuslik reservkapital	799	0	799
Realiseerimata kursivahed	-510	510	0
Reservid	0	-510	-510
Jaotamata kasum	15 295	0	15 295
Omakapital kokku	25 585	0	25 585
Kohustised ja omakapital kokku	166 786	0	166 786

Initialled for identification purposes only
 Alkijastatud identifitseerimiseks
 03.03.2023
 Signature / allkiri
 KPMG, Tallinn

32 Emaettevõtte kui eraldiseisva äriühingu konsolideerimata põhjaruanded

Emaettevõtte konsolideerimata põhjaruanded on koostatud kooskõlas Eesti Vabariigi raamatupidamise seadusega ning need ei kujuta endast emaettevõtte konsolideerimata finantsaruandeid standardi IAS 27 „Konsolideerimata finantsaruanded“ mõistes.

32.1 Koondkasumiaruanne

<i>tuhandetes eurodes</i>	2022	2021
Intressi- ja muu sarnane tulu	15 973	10 246
Intressi- ja muu sarnane kulu	-16 750	-10 580
Intressitulu kokku	-777	-333
Muud tulud	13 481	11 161
Äritulud kokku	12 704	10 828
Tööjõukulud	-3 141	-2 806
Amortisatsioonikulu	-2 307	-1 226
Muud tegevuskulud	-6 917	-4 961
Tegevuskulud kokku	-12 365	-8 993
Kasum/kahjum valuutakursi muutustest	1 943	196
Netokasum/-kahjum õiglaselt väärtuses kajastatud finantsvaradelt	0	842
Netokasum/-kahjum tütarettevõtetest kapitaliosaluse meetodil	16 699	3 884
Finantstulud kokku	18 642	4 922
Kasum enne tulumaksu	18 981	6 757
Tulumaksukulu	0	-113
Aruandeaasta kasum	18 981	6 644
Muu koondkasum		
Muu koondkasum, mis liigitatakse järgmisel perioodil ümber kasumiaruandesse	0	0
Kursivahede mõju välismaiste äriüksuste tulemuste ümberarvestamisele	0	0
Muu koondkasum kokku	0	0
Kasumiosa, mis kuulub omanikele	18 981	6 644
Koondkasum kokku, mis kuulub omanikele	18 981	6 644

Initialed for identification purposes only
 Allkirjastatud identifitseerimiseks
 03.03.2023
 Signatuur / Allkiri
 KPMG Tallinn

32.2 Finantsseisundi aruanne

<i>tuhandetes eurodes</i>	31.12.2022	31.12.2021
Varad		
Raha ja rahalähendid	5 040	25 763
Laenud ja nõuded	77 666	65 499
Ettemaksed	369	210
Muud nõuded	2 454	4 288
Muud finantsinvesteeringud	2 621	2 529
Materiaalne põhivara	99	157
Kasutusõiguse varad	180	311
Immateriaalne põhivara	7 912	5 695
Investeeringud tütarettevõtetesse	83 335	40 253
Varad kokku	179 675	144 704
Kohustised ja omakapital		
Kohustised		
Laenud ja võlakirjad	132 184	116 198
Rendikohustised	217	350
Muud kohustised	4 168	4 031
Kohustised kokku	136 568	120 578
Omakapital		
Aktsiakapital	10 000	10 000
Kohustuslik reservkapital	1 000	799
Jaotamata kasum	32 107	13 327
Omakapital kokku	43 107	24 126
Kohustised ja omakapital kokku	179 675	144 704

Initialled for identification purposes only
 Alkijastatud identifitseerimiseks
 03.03.2023
 Signature / allkiri
 KPMG, Tallinn

32.3 Omakapitali muutuste aruanne

<i>tuhandetes eurodes</i>	Aktiivkapital	Kohustuslik reservkapital	Jaotamata kasum	Kokku
01.01.2021	10 000	537	10 094	20 631
Aruandeaasta kasum	0	0	6 644	6 644
Muu koondkasum	0	0	0	0
Koondkasum kokku	0	0	6 644	6 644
Sissemaksed reservidesse	0	262	-262	0
Dividendid	0	0	-3 150	-3 150
31.12.2021	10 000	799	13 326	24 125
01.01.2022	10 000	799	13 326	24 125
Aruandeaasta kasum	0	0	18 981	18 981
Muu koondkasum	0	0	0	0
Koondkasum kokku	0	0	18 981	18 981
Sissemaksed reservidesse	0	201	-201	0
31.12.2022	10 000	1 000	32 106	43 106

Kuna emaettevõtte konsolideerimata põhjaruannetes on investeeringud tütarettevõtetesse kajastatud kapitaliosaluse meetodil, korrigeerimisi tehtud ei ole.

Initialled for identification purposes only
 Alkijastatud identifitseerimiseks
 03.03.2023
 Signature / allkiri
 KPMG, Tallinn

32.4 Rahavoogude aruanne

<i>tuhandetes eurodes</i>	2022	2021
Makstud ettemaksed	0	0
Tarnijatele tasutud võlad	-16 750	-12 509
Ostjatelt laekunud võlad ja muud nõuded	23 090	14 044
Makstud töötasud, neto	-2 777	-2 533
Tasutud maksukohustised, v.a ettevõtte tulumaks	-656	-901
Tasutud ettevõtte tulumaks	0	-113
Klientidele väljamakstud summad	-21 388	-54 221
Laenude põhiosa tagasimaksed klientidelt	10 683	14 812
Intressid, teenus- ja muud tasud	5 794	2 532
Rahavood äritegevusest kokku	-2 004	-38 889
Põhivara soetamine	-1 135	-1 686
Rahavoog tütarettevõtete omandamisest kokku	-15 790	0
Sissemaksed tütarettevõtete aktsiakapitali	-6 801	-5 391
Laekunud dividendid	1 821	1 146
Tasutud muude finantsinvesteeringute eest	-18 635	-2
Laekumised muudest finantsinvesteeringutest	17 534	5 907
Rahavood investeerimistegevusest kokku	-23 006	-26
Investoritelt saadud laenud	15 915	72 257
Investoritele tagasimakstud laenud	-2 063	-12 417
Rendilepingute põhiosa tagasimaksed	-153	-163
Makstud intressid	-9 396	-3 555
Makstud dividendid	0	-3 150
Rahavood finantseerimistegevusest kokku	4 303	52 972
Raha ja rahalähendite muutus	-20 707	14 058
Raha ja rahalähendid aruandeaasta alguses	25 761	11 704
Raha ja rahalähendite muutus	-20 707	14 058
Valuutakursside muutuste mõju	-15	0
Raha ja rahalähendid aruandeaasta lõpus	5 040	25 762
	31.12.2022	31.12.2021
Raha ja rahalähendid sisaldavad:		
Raha	0	0
Piiranguteta arvelduskonto	5 040	25 762

Initialled for identification purposes only
 Alkijastatud identifitseerimiseks
 03. 03. 2023
 Signature / allkiri
 KPMG, Tallinn

33 Aruandekuupäevajärgsed sündmused

19. jaanuaril 2023 otsustas Moldova Keskpanga juhatus ühehäälselt tühistada tütarettvõttes NGB varajase sekkumise meetmed. Otsus võeti vastu koos Setal Ciobanu nimetamisega NGB nõukogu liikmeks.

Pärast aruandeperioodi lõppu ja enne majandusaasta aruande kinnitamist ei ole toimunud sündmusi, mis nõuaksid esitatud finantsteabe korrigeerimist või mida tuleks avalikustada eraldi aruandekuupäevajärgse sündmusena. Aruande kinnitamise kuupäevaks on alustatud ettevalmistusi lunastamata eurovõlakirjade refinantseerimiseks (ISIN kood XS2033386603). Vahetuspakkumise alusel on olemasolevate 2019/2023. aasta võlakirjade omanikel võimalus vahetada oma võlakirjad uute võlakirjade vastu, mille ISIN kood on XS2378483494 (2021/2026 olemasolevad võlakirjad).

Uusi võlakirju hakatakse pakkuma ka avaliku pakkumise teel jaeinvestoritele Eestis, Lätis, Leedus ja Saksamaal.

Ametlik teadaanne ja üksikasjad avaldati 1. märtsil 2023.

Initialed for identification purposes only
Alkijastatud identifitseerimiseks
03.03.2023
Signature / allkiri
KPMG, Tallinn

34 Kasumi jaotamise ettepanek

IuteCredit Europe AS-i juhatus teeb aktsionäridele ettepaneku kanda kasum jaotamata kasumisse järgmiselt:

Ettevõtte jaotamata kasum	<i>tuhandetes eurodes</i>
Jaotamata kasum seisuga 31.12.2022	40 694
Kohustuslik reservkapital	0
Dividendide väljamaksmine	-2 500
Jaotamata kasumi jääk pärast kasumi jaotamist	38 194

35 Juhatuse allkirjad 2022. aasta majandusaasta aruandele

Ettevõtte juhatus on kinnitanud 2022. aasta tegevusaruande ja raamatupidamise aastaaruande.

Juhatuse koostatud aastaaruanne koosneb tegevusaruandest, raamatupidamise aastaaruandest, kasumi jaotamise ettepanekust ja sõltumatu vandeaudiitori aruandest. Ettevõtte nõukogu on aastaaruande läbi vaadanud ja aktsionäride üldkoosolekule esitamiseks heaks kiitnud.

3. märts 2023

Tarmo Sild

Juhatuse liige

KPMG Baltics OÜ
Narva mnt 5
Tallinn 10117
Estonia

Telephone +372 6 268 700
Fax +372 6 268 777
Internet www.kpmg.ee

SÖLTUMATU VANDEAUDIITORI ARUANNE

AS luteCredit Europe aktsionäridele

Märkusega arvamus

Oleme auditeerinud AS luteCredit Europe ja tema tütarettevõtjate (grupp) konsolideeritud raamatupidamise aastaaruannet, mis sisaldab konsolideeritud finantsseisundi aruannet seisuga 31. detsember 2022, konsolideeritud koondkasumiaruannet, konsolideeritud rahavoogude aruannet ja konsolideeritud omakapitali muutuste aruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud aasta kohta ja konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisasid, sealhulgas märkimisväärsete arvestuspõhimõtete kokkuvõtet.

Meie arvates, välja arvatud lõigus „Märkusega arvamuse avaldamise alus“ kirjeldatud asjaolu võimalik mõju, kajastab lehekülgedel 15 kuni 78 esitatud konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne kõigis olulistel osades õiglaselt grupi konsolideeritud finantsseisundit seisuga 31. detsember 2022 ning sellel kuupäeval lõppenud majandusaasta konsolideeritud finantstulemust ja konsolideeritud rahavoogusid kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega, nagu Euroopa Liit on need vastu võtnud.

Märkusega arvamuse avaldamise alus

Kontserni investeeringut ettevõttesse luteCredit Kosovo JSC, mis on endine välismaine tütarettevõtte, on konsolideeritud finantsseisundi aruandes seisuga 31. detsember 2022 kajastatud õiglase väärtuse meetodil väärtuses 1 829 tuhat eurot (seisuga 31. detsember 2021 väärtuses 2 529 tuhat eurot). Nagu on kirjeldatud konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisas 29, sai luteCredit Kosovo JSC 6. detsembril 2019 Kosovo keskpangalt teate, et ettevõtte mikrofinantseerimis litsents on samast kuupäevast alates tühistatud ning määratud likvideerija Kosovo ettevõtte äritegevuse lõpetamiseks. Selle sündmuse tagajärjel kontsern kaotas kontrolli tütarettevõtte üle ning lõpetas seetõttu tütarettevõtte varade ja kohustiste kajastamise ning kajastas allesjäänud investeeringu finantsvarana, mida mõõdetakse õiglasel väärtusel muutusega läbi kasumiaruande.

Kuna meil ei olnud võimalik hankida usaldusväärset tõendusmaterjali, mis toetaks juhtkonna eeldusi, mida on kasutatud investeeringu õiglase väärtuse ja tulevaste rahavoogude hindamisel, ning luteCredit Kosovo JSC likvideerimisprotsessiga seotud ebakindluse tõttu, ei saa me avaldada arvamust ettevõttesse luteCredit Kosovo JSC tehtud investeeringu õiglase väärtuse ja selle korrigeerimiste kohta, mis on kajastatud konsolideeritud koondkasumiaruandes. Meil ei olnud võimalik ka alternatiivseid meetodeid kasutades jõuda rahuldavale järeldusele summa kohta, mille võrra investeeringu kaetav väärtus on madalam selle raamatupidamislikust väärtusest, ja summa kohta, mille ulatuses tulnuks kajastada väärtuse langusest tulenevat kahjumit. Seetõttu ei ole meil võimalik anda hinnangut selle kohta, kas ja mil määral võivad kontserni aruande- ja võrdlusperioodi konsolideeritud koondkasum ning kontserni konsolideeritud varad ja omakapital seisuga 31. detsember 2022 ja 31. detsember 2021 olla eespool kirjeldatud asjaolude tõttu tegelikult suuremana kajastatud.

Viisime auditi läbi kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (Eesti). Meie kohustusi vastavalt nendele standarditele kirjeldatakse täiendavalt meie aruande osas „Vandeauditori kohustused seoses konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditiga“. Me oleme grupist sõltumatud kooskõlas kutseliste arvestusekspertide eetikakoodeksiga (Eesti) (sh sõltumatuse standardid), ja oleme täitnud oma muud eetikaalased kohustused vastavalt nendele nõuetele. Me usume, et auditi tõendusmaterjal, mille oleme hankinud, on piisav ja asjakohane aluse andmiseks meie märkusega arvamusele.

Muu informatsioon

Juhtkond vastutab muu informatsiooni eest. Muu informatsioon sisaldab tegevusaruannet, kuid ei hõlma konsolideeritud raamatupidamise aastaaruannet ega meie asjaomast vandeauditori aruannet.

Meie märkusega arvamus konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande kohta ei hõlma muud informatsiooni ja me ei tee selle kohta mingis vormis kindlustandvat järeldust.

Seoses meie konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditiga on meie kohustus lugeda muud informatsiooni ja kaaluda seda tehes, kas muu informatsioon lahkneb oluliselt konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandest või meie poolt auditi käigus saadud teadmistest või tundub muul viisil olevat oluliselt väärkajastatud. Lisaks on meie kohustus avaldada, kas tegevusaruandes esitatud informatsioon on vastavuses kohalduvate seaduses sätestatud nõuetega.

Kui me teeme tehtud töö põhjal järelduse, et muu informatsioon on oluliselt väärkajastatud, oleme kohustatud sellest faktist aru andma. Nagu on kirjeldatud eespool olevas lõigus „Märkusega arvamuse avaldamise alus“ seoses investeeringuga endisesse tütaretevõttesse, ei olnud meil võimalik hankida usaldusväärset tõendusmaterjali bilansilise jääkväärtuse kohta. Seetõttu ei saa me järeldada, kas nende summade ja kirjetega seotud muu informatsioon on oluliselt väärkajastatud või mitte. Lisaks avaldame, et tegevusaruandes esitatud informatsioon on olulises osas kooskõlas konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandega ning kohalduvate seaduses sätestatud nõuetega.

Juhtkonna ja nende, kelle ülesandeks on valitsemine, kohustused seoses konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandega

Juhtkond vastutab konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamise ja õiglase esitamise eest kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega, nagu Euroopa Liit on need vastu võtnud ja sellise sisekontrolli eest, nagu juhtkond peab vajalikuks, et võimaldada kas pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamist.

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamisel on juhtkond kohustatud hindama grupi suutlikkust jätkata jätkuvalt tegutsevana, esitama infot, kui see on asjakohane, tegevuse jätkuvusega seotud asjaolude kohta ja kasutama tegevuse jätkuvuse arvestuse alusprintsipi, välja arvatud juhul, kui juhtkond kavatseb kas grupi likvideerida või tegevuse lõpetada või tal puudub sellele realistlik alternatiiv.

Need, kelle ülesandeks on valitsemine, vastutavad grupi konsolideeritud raamatupidamise aruandlusprotsessi üle järelevalve teostamise eest.

Vandeauditiitori kohustused seoses konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditiga

Meie eesmärk on saada põhjendatud kindlus selle kohta, kas konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne tervikuna on kas pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta, ja anda välja vandeauditiitori aruanne, mis sisaldab meie arvamust. Põhjendatud kindlus on kõrgetasemeline kindlus, kuid see ei taga, et olulise väärkajastamise eksisteerimisel see kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (Eesti) läbiviidud auditi käigus alati avastatakse. Väärkajastamised võivad tuleneda pettusest või veast ja neid peetakse oluliseks siis, kui võib põhjendatult eeldada, et need võivad üksikult või koos mõjutada majanduslikke otsuseid, mida kasutajad konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande alusel teevad.

Kasutame auditeerides vastavalt rahvusvaheliste auditeerimise standarditele (Eesti) kutsealast otsustust ja säilitame kutsealase skeptitsismi kogu auditi käigus. Me teeme ka järgmist:

- teeme kindlaks ja hindame konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande kas pettusest või veast tuleneva olulise väärkajastamise riskid, kavandame ja teostame auditiprotseduure vastuseks nendele riskidele ning hangime piisava ja asjakohase auditi tõendusmaterjali, mis on aluseks meie arvamusele. Pettusest tuleneva olulise väärkajastamise mitteavastamise risk on suurem kui veast tuleneva väärkajastamise puhul, sest pettus võib tähendada salakokkulepet, võltsimist, info esitamata jätmist, väaresitiste tegemist või sisekontrolli eiramist;
- omandame arusaamise auditi puhul asjassepuutuvast sisekontrollist, et kavandada nendes tingimustes asjakohaseid auditiprotseduure, kuid mitte arvamuse avaldamiseks grupi sisekontrolli tulemuslikkuse kohta;
- hindame kasutatud arvestuspõhimõtete asjakohasust ning juhtkonna arvestushinnangute ja nendega seoses avalikustatud info põhjendatust;
- teeme järelduse juhtkonna poolt tegevuse jätkuvuse arvestuse alusprintsipi kasutamise asjakohasuse kohta ja saadud auditi tõendusmaterjali põhjal selle kohta, kas esineb olulist ebakindlust sündmuste või tingimuste suhtes, mis võivad tekitada märkimisväärset kahtlust grupi suutlikkuses jätkata jätkuvalt tegutsevana. Kui me teeme järelduse, et eksisteerib oluline ebakindlus, oleme kohustatud juhtima vandeauditiitori aruandes tähelepanu konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandes selle kohta avalikustatud infole või kui avalikustatud info on ebapiisav, siis modifitseerima oma arvamust. Meie järeldused põhinevad vandeauditiitori aruande kuupäevani saadud auditi tõendusmaterjalil. Tulevased sündmused või tingimused võivad siiski kahjustada grupi suutlikkust jätkata jätkuvalt tegutsevana;
- hindame konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande üldist esitusviisi, struktuuri ja sisu, sealhulgas avalikustatud informatsiooni, ning seda, kas konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne esitab aluseks olevaid tehinguid ja sündmusi viisil, millega saavutatakse õiglane esitusviis;
- hangime grupi majandusüksuste või äritegevuste finantsteabe kohta piisava asjakohase tõendusmaterjali, et avaldada aramus grupi konsolideeritud finantsaruannete kohta. Me vastutame grupiauditi juhtimise, järelevalve ja läbiviimise eest. Me oleme ainuvastutavad oma auditiarvamuse eest.

Me vahetame nendega, kelle ülesandeks on valitsemine, infot muu hulgas auditi planeeritud ulatuse ja ajastuse ning märkimisväärsete auditi tähelepanekute kohta, sealhulgas mistahes sisekontrolli märkimisväärsete puuduste kohta, mille oleme tuvastanud auditi käigus.

Tallinn, 3 märts 2023

A handwritten signature in blue ink, appearing to be 'Eero Kaup', written over a faint, light blue horizontal line.

Eero Kaup

Vandeauditiitori number 459

KPMG Baltics OÜ

Audiitorettevõtja tegevusluba nr 17

Sidevahendid

Liik	Sisu
Telefon	+372 6229177
Faks	+372 6400260
E-posti aadress	info@iutecredit.com